

แนวปฏิบัติการจัดการเรียนรวมสำหรับ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

จัดทำและเผยแพร่โดย

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษและเรียนร่วม
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ อาคาร สพฐ. 2 ชั้น 1 ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ : 02 288 5543 - 4

โทรสาร : 02 628 5081 - 2

เว็บไซต์ : <http://special.obec.go.th/>

สารบัญ

คำนำ.....	ข
ตอนที่ 1 บทนำ.....	1
• สภาพการดำเนินงาน ปัญหา และความต้องการ.....	1
• วัตถุประสงค์.....	3
• ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ตอนที่ 2 ปรัชญา แนวคิด กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม.....	5
• ปรัชญา แนวคิดการจัดการเรียนรวม.....	5
• กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม.....	6
ตอนที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรวม.....	11
• ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม.....	12
• ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดการเรียนรวม.....	22
• ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปผลการจัดการเรียนรวม.....	60
ตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวม.....	76
• การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวม.....	76
• จุดมุ่งหมายของการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวม.....	77
• รูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวม.....	78
ตอนที่ 5 บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม.....	97
ตอนที่ 6 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ.....	104
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	111

คำนำ

แนวปฏิบัติการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้นำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการเรียนรวมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา โดยให้ดำเนินการได้อย่างเป็นระบบและมีความเข้มแข็ง เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาเป็นไปในทางที่ดีขึ้น และเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะและเจตคติที่ถูกต้องต่อการจัดการเรียนรวมในทางที่ดีขึ้นทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ความมั่นใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรและครอบครัว ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นและมีคุณภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP)

แนวปฏิบัติการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉบับนี้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญได้แก่ ตอนที่ 1 บทนำ ตอนที่ 2 ปรัชญา แนวคิด กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม ตอนที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรวม ตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ตอนที่ 5 บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม และตอนที่ 6 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ โดยทุกตอนที่กล่าวมาข้างต้นล้วนมีความสำคัญในการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง สถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมทุกแห่งสามารถนำไปปรับใช้โดยการสร้างรูปแบบกระบวนการ และกิจกรรมการจัดการเรียนรวมของตนเองได้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวปฏิบัติการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉบับนี้จะช่วยเติมเต็มให้ความรู้ความเข้าใจที่จะเป็นประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้กรอบแนวคิดในการจัดทำแนวปฏิบัติการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนขอขอบพระคุณนักวิชาการทุกท่านที่เป็นแหล่งข้อมูลในการจัดทำแนวทางฉบับนี้

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 1

บทนำ

สภาพการดำเนินงาน ปัญหา และความต้องการ

การจัดการศึกษาเพื่อปวงชนชาวไทยจะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เสมอภาค เท่าเทียม และทั่วถึง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนมีการพัฒนาทุกช่วงอายุตลอดชีวิตซึ่งจะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ เสมอกันรวมทั้งมาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วย เหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 10 กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับ บุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือ มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตัวเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้อง จัดให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการใน วรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 เรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 5 กล่าวว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้ (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความ พิการตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทาง

การศึกษา (2) เลือกรับบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบทางการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษ และ (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลแต่ละประเภทและบุคคล มาตรา 8 วรรค 5 กล่าวว่า สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย และในมาตรา 19 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการเรียนรวม การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด

การดำเนินการจัดการเรียนรวมในประเทศไทยดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนรวมที่หลากหลายตามสภาพของพื้นที่ และบริบทของสถานศึกษาก่อให้เกิดผลการจัดการเรียนรวมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้ในระดับหนึ่ง แต่จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้ดำเนินการจัดเสวนากลุ่มเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหา และการจัดการเรียนรวมในปัจจุบัน เพื่อที่จะนำผลการเสวนามาใช้ในการจัดทำแนวทางปฏิบัติงานเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2562 โดยมีคณะผู้เข้าร่วมเสวนาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาเพื่อคนพิการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศักขานีเทศก์ ครู ผู้บริหารในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม ผู้อำนวยการครูจากศูนย์การศึกษาพิเศษ นายกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกกรุงเทพมหานคร และตัวแทนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เคยได้รับการศึกษาแบบเรียนรวม จำนวนทั้งสิ้น 17 คน ผลจากการเสวนาพบว่า สภาพการดำเนินงานปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาสรุปได้ 4 ประเด็น คือ 1) ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรวมทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดประเมินผล การส่งต่อทางการศึกษา ทักษะการจัดการเรียนรู้ และเจตคติที่ถูกต้องต่อการจัดการเรียนรวม 2) สถานศึกษาไม่มีคู่มือหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ 3) การบริหารจัดการเรียนรวมยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง สหวิชาชีพ ชุมชน เป็นต้น และ 4) สถานศึกษาขาดปัจจัยพื้นฐานในการบริหารจัดการเรียนรวม เช่น ครู บุคลากร อาคารสถานที่ สื่อ สื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก งบประมาณ เป็นต้น

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ชินชัย (2551) ซึ่งพบว่า โรงเรียนยังมีปัญหาในการจัดการเรียนรวมในส่วนของการขาดความรู้ของครูในเรื่องการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทความบกพร่องทางการเรียนรู้สมาธิสั้น เทคนิคการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ความรู้เรื่องของการกระตุ้นพัฒนาการเบื้องต้น เด็กนักเรียนทั่วไปมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนที่เป็นนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เด็กกลุ่มนี้เองยังปฏิเสธความบกพร่องของตัวเองอยู่ทำให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือ และ

ผู้ปกครองที่ยังขาดการเอาใจใส่ช่วยเหลือบุตรหลานของตนเองอย่างเต็มที่ นอกจากนี้จากการศึกษาของ รดา ธรรมพูนพิสัย (2556) พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม เรียงลำดับจากด้านที่มีปัญหาหนักไปหาน้อย คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักเรียน ด้านเครื่องมือ และด้านสภาพแวดล้อม จากงานวิจัยนี้ได้มีข้อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาในแต่ละด้าน เช่น ด้านกิจกรรม การเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความ บกพร่องของนักเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้เกี่ยวข้องควมมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ด้าน นักเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนทั่วไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้าน เครื่องมือควรจัดทำนโยบายที่สะท้อนถึงการลงสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนในสถานศึกษาและควรจัดให้มีเครือข่าย การเรียนรวมที่เข้มแข็ง และด้านสภาพแวดล้อมควรจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้ เป็นแหล่งเรียนรู้ ปรับหลักสูตรมีการประเมินตามสภาพความเป็นจริง และครูต้องมีความรู้ในการจัด การศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

เพื่อจะเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการเรียนรวมสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ผู้ปกครอง จะได้มีแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการเรียนรวม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจึงมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของ การจัดการ เรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจึงได้จัดทำ “แนวปฏิบัติการจัดการเรียนรวมของ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” ขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้ เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรวมได้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม เสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำและมี คุณภาพ ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการจัดการเรียนรวม
3. เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำไปปฏิบัติ พัฒนาการจัดการเรียนรวมได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีแนวปฏิบัติการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหาร ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องในการจัดการเรียนรวม

3. ผู้บริหาร ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำแนวปฏิบัติการจัดการเรียนรวมไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรวมได้
4. นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพึ่งพาตนเองได้

ตอนที่ 2

ปรัชญา แนวคิด กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม

ปรัชญา แนวคิดการจัดการเรียนรวม

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) เป็นการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนรวมกับเด็กทั่วไป การเรียนรวมจึงเป็นแนวคิดผสมผสานระหว่างหลักการทางการศึกษาและสังคม บนพื้นฐานความเชื่อในเรื่องของสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่กล่าวว่าเด็กสามารถเลือกโรงเรียน ไม่ใช่โรงเรียนเป็นผู้เลือกรับเด็กและเด็กทุกคนควรมีสิทธิจะเรียนรวมกันโดยทางโรงเรียนและครูจะต้องเป็นผู้ปรับสภาพแวดล้อม หลักสูตร การประเมินผล วัตถุประสงค์ การติดตามและประเมินผล เป็นต้น เพื่อครูและโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อสนองตอบความต้องการของนักเรียนทุกคนและเฉพาะบุคคลได้ นอกจากนี้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมจะต้องมีการร่วมมือกันในหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน โดยปลูกฝังด้านจิตสำนึก และเจตคติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กทุกคนโดยคำนึงถึงศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล หรือความบกพร่องเฉพาะบุคคล ซึ่งจะให้สิทธิเท่าเทียมกันทุกคน โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดเป็นพิเศษ เฉพาะ เกิดจากปรัชญาการศึกษาที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาเพื่อทุกคน (Education for All) เพราะเด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ดังนั้นความต้องการของเด็กๆ ทุกคนย่อมมีความแตกต่างกันแม้อยู่ในชั้นเรียนเดียวกัน โรงเรียนและครูจึงต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทุกคนเรียนรวมกันและได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

นักการศึกษาพิเศษได้ให้ปรัชญาแนวคิดในการเรียนรวมไว้ 10 ประการ (กัลย์ชีรา อ้นขวัญเมือง, 2560) ดังนี้

1. โอกาสที่เท่าเทียมกัน (Equal Opportunity) ทุกคนควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าเขาจะยากดีมีจน หรือพิการหรือไม่ก็ตาม
2. ความหลากหลาย (Diversity) ในมวลหมู่มนุษย์ย่อมมีความหลากหลายแตกต่างกัน จะให้เหมือนกันทุกคนไม่ได้ การให้การศึกษาจะต้องยอมรับความแตกต่างในหมู่ชน การศึกษาที่ให้อาจต้องแตกต่างกันแต่ทุกคนจะต้องเคารพในความหลากหลาย
3. ทุกคนมีความทั่วไปอยู่ในตัว (Normalization) ทุกคนมีความปกติอยู่ในตัวและจะต้องยอมรับความปกตินั้นๆ ทุกคนอยากเหมือนกัน ทุกคนจึงควรได้รับการศึกษาไปพร้อมๆ กัน ห้ามให้การศึกษาแยกตามเหล่า

4. สังคมที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multicultural Society) ในหนึ่งสังคมย่อมมีความหลากหลายวัฒนธรรม เราต้องยอมรับความหลากหลายเหล่านั้น การให้การศึกษาจะต้องคำนึงถึงความหลากหลายวัฒนธรรมในสังคม
5. ศักยภาพ (Potential) มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะโง่หรือฉลาดย่อมมีศักยภาพทั้งนั้น แต่ละคนมีศักยภาพไม่เท่ากันการให้การศึกษาต้องให้จนบรรลุศักยภาพของแต่ละคน ไม่ใช่ให้การศึกษาในปริมาณที่เท่ากันคุณภาพเท่ากัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละคน
6. มนุษยนิยม (Humanism) คนเก่งคือคนที่เข้าใจมวลหมู่มนุษย์ และช่วยให้มวลหมู่มนุษย์ดำรงอยู่ร่วมกันได้ ไม่ใช่คนเก่งแต่วิชาการแต่ทำให้เกิดการแตกแยก
7. กระบวนการสังคมประกิต (Socialization) มนุษย์เป็นสังคม เราไม่สามารถจะแยกมนุษย์ออกจากกันได้ เพราะธรรมชาติของเขาต้องมีสังคม การให้การศึกษาโดยการแยกออกไป จึงไม่สอดคล้องกับการเป็นมนุษย์
8. ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualization) มนุษย์แต่ละคนมีลักษณะเฉพาะ ไม่เหมือนใคร และไม่มีใครเหมือน การให้การศึกษาถึงแม้จะให้เรียนรวมกันไปก็ต้องการเฉพาะของแต่ละคน
9. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Dependency) มนุษย์เราควรพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้สังคมน่าอยู่
10. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) การให้การศึกษาจะต้องให้ในสถานะที่เข้าเรียนได้ และจะต้องนำเขาสู่สังคมปกติโดยเร็วที่สุด

เห็นได้ว่าการศึกษาแบบเรียนรวมให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเป็นเด็กกลุ่มใด มีความต้องการพิเศษหรือว่าเป็นเด็กทั่วไป ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการเสริมที่เหมาะสมและจำเป็น เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้ตามความสามารถและตามศักยภาพของตนเอง อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างปกติสุข

กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม

ปัจจุบันการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) มีกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องหลายประการตั้งแต่ระดับนานาชาติจนนำมาสู่ระดับประเทศดังอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของ คนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) ถือเป็นอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศฉบับแรกที่ทำให้หลักประกันในสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อคนพิการอย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไปและเป็นสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติฉบับแรกของศตวรรษที่ 21 ได้กำหนดไว้ในหมวดการศึกษาว่า รัฐภาคีรับรองสิทธิของคนพิการในด้านการศึกษาและเพื่อให้บรรลุตามสิทธินี้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติและบนพื้นฐานโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะจัดให้มีระบบการศึกษาที่ทั่วถึงในทุกกระดับและการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากหลักการดังกล่าวองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เสนอให้ทุกประเทศนำไปปฏิบัติและมีกร

ติดตามผล ดังนั้นการจัดการศึกษาในประเทศต่างๆ เน้นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมทั้งสิ้น สำหรับประเทศไทยการจัดการศึกษาได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ไว้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 8 กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องในมาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและมาตรา 26 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียนความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 เรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 5 กล่าวว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้ (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบทางการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษ และ (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทและบุคคล และมาตรา 8 วรรค 1 กล่าวว่า ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง มาตรา 8 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการเรียนร่วมการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นการฝึกอาชีพหรือการบริการอื่นใด มาตรา 8 วรรค 3 กำหนดให้สถานศึกษาทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอนตลอดจนบริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ มาตรา 8 วรรค 4 กำหนดให้สถานศึกษาทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอนตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความ

ช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 กำหนดประเภทของคนพิการทางการศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- (2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- (3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- (4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
- (5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- (6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
- (7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
- (8) บุคคลออทิสติก
- (9) บุคคลพิการซ้อน

การพิจารณาบุคคลที่มีความบกพร่องเพื่อจัดประเภทของคนพิการทางการศึกษาให้มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) **บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น** ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- (1.1) คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมาก จนต้องใช้สื่อสัมผัสและสื่อเสียง หากตรวจวัดความชัดของสายตาวางดีเมื่อแก้ไขแล้ว อยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 (20/200) จนถึงไม่สามารถรับรู้เรื่องแสง
- (1.2) คนเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นแต่ยังสามารถอ่านอักษร ตัวพิมพ์ ขยายใหญ่ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หากวัดความชัดของสายตาวางดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 18 (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 (20/70)

- (2) **บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน** ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยจนถึงหูหนวก ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- (2.1) คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านทางการได้ยินไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งโดยทั่วไปหากตรวจการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป
- (2.2) คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูดผ่านทางการได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งหากตรวจวัดการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาถึง 26 เดซิเบล

- (3) **บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา** ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาดำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะ จาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้านทักษะทางสังคม/การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี
- (4) **บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ** ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้
- (4.1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว ได้แก่ บุคคลที่มีอวัยวะไม่สมส่วนหรือขาดหายไป กระดูกหรือกล้ามเนื้อผิดปกติ มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหว ความบกพร่องดังกล่าวอาจเกิดจากโรคทางระบบประสาท โรคของระบบกล้ามเนื้อและกระดูก การไม่สมประกอบมาแต่กำเนิด อุบัติเหตุและโรคติดต่อ
 - (4.2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ได้แก่ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรังหรือมีโรคประจำตัวซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ซึ่งมีผลทำให้เกิดความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ
- (5) **บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้** ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ
- (6) **บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา** ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูดผิดปกติ หรือบุคคลที่มีความบกพร่อง ในเรื่องความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียนหรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหา และหน้าที่ของภาษา
- (7) **บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์** ได้แก่ บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์หรือความคิด เช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม เป็นต้น
- (8) **บุคคลออทิสติก** ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินั้นค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

(9) บุคคลพิการซ้อน ได้แก่ บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของประเทศครั้งสำคัญที่จะพัฒนาประชากรในวัยเรียนทุกคนและทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหมายรวมถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา เป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยและพลโลกที่มีทักษะการคิดขั้นสูงเป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง โดยกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ว่า ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีความคุณภาพ พร้อมก้าวสู่สากล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด ไม่แบ่งแยกออกจากห้องเรียนปกติ การจัดการเรียนรวมจะจัดให้บรรยากาศที่เป็นจริงตามสภาพของสังคม ซึ่งทุกคนในสถานศึกษาจะมีความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิความเสมอภาคในด้านการศึกษา ในการจัดการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างกันตามศักยภาพ มีความร่วมมือช่วยเหลือกันการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในรูปแบบการเรียนรวม ซึ่งได้มีนักวิชาการและหน่วยงานได้เสนอแนะรูปแบบการจัดการเรียนรวม และให้สถานศึกษาเลือกจัดรูปแบบตามบริบทของสถานศึกษา (บพิตร โสมณวัฒน์, 2548)

จากปรัชญา แนวคิด กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมสามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรวมเป็นการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนไปพร้อมกับนักเรียนทั่วไปในสังคมที่สร้างสรรค์ โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเป็นการจัดการศึกษาที่ต้องคำนึงถึงสิทธิและความเท่าเทียมโดยรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 3

กระบวนการจัดการเรียนรวม

การจัดการเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล ซึ่งในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยมุ่งเน้นพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ใน 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา และมีการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ รวมไปถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนารอบด้านตามจุดเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดเป้าหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

เมื่อมีการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นพันธมิตรที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการจัดการเรียนรวมขึ้นในโรงเรียน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจึงได้ลำดับขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนรวมภายในสถานศึกษา ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดการเรียนรวม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรวม

โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม

ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม เป็นขั้นตอนที่สำคัญเป็นลำดับแรกในการดำเนินการจัดการเรียนรวม ซึ่งเป็นการตรวจสอบความพร้อมและดำเนินการจัดเตรียมสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมให้เป็นระบบ โดยโรงเรียนต้องยึดเป็นหลักสำคัญในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรวมให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ในขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม มีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา
2. การวางแผนการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา
3. การพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือเตรียมความพร้อมสู่การจัดการเรียนรวม

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา

1.1 การสำรวจและตรวจสอบความพร้อมของโรงเรียน

เป็นขั้นตอนการสำรวจและตรวจสอบความพร้อมของโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ประชุมร่วมกันเพื่อตรวจสอบความพร้อมของโรงเรียน โดยตรวจสอบผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านมา รวมถึงแนวทางที่จะสามารถพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต โดยมุ่งพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษภายใต้บริบทของโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดหมายการประชุมเช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน
- 2) ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมเพื่อตรวจสอบความพร้อมของโรงเรียน โดยตรวจสอบผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านมา รวมถึงแนวทางที่จะสามารถพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต โดยมุ่งพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษภายใต้บริบทของโรงเรียน พิจารณาจากประเด็นที่สำคัญ เช่น
 - การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความบกพร่องของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

- ความพร้อมของบุคลากรในการจัดการเรียนรวม
- อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
- จำนวนสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3) สรุปผลการประชุม เพื่อวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการจัดการเรียนรวม และเตรียมความพร้อมจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

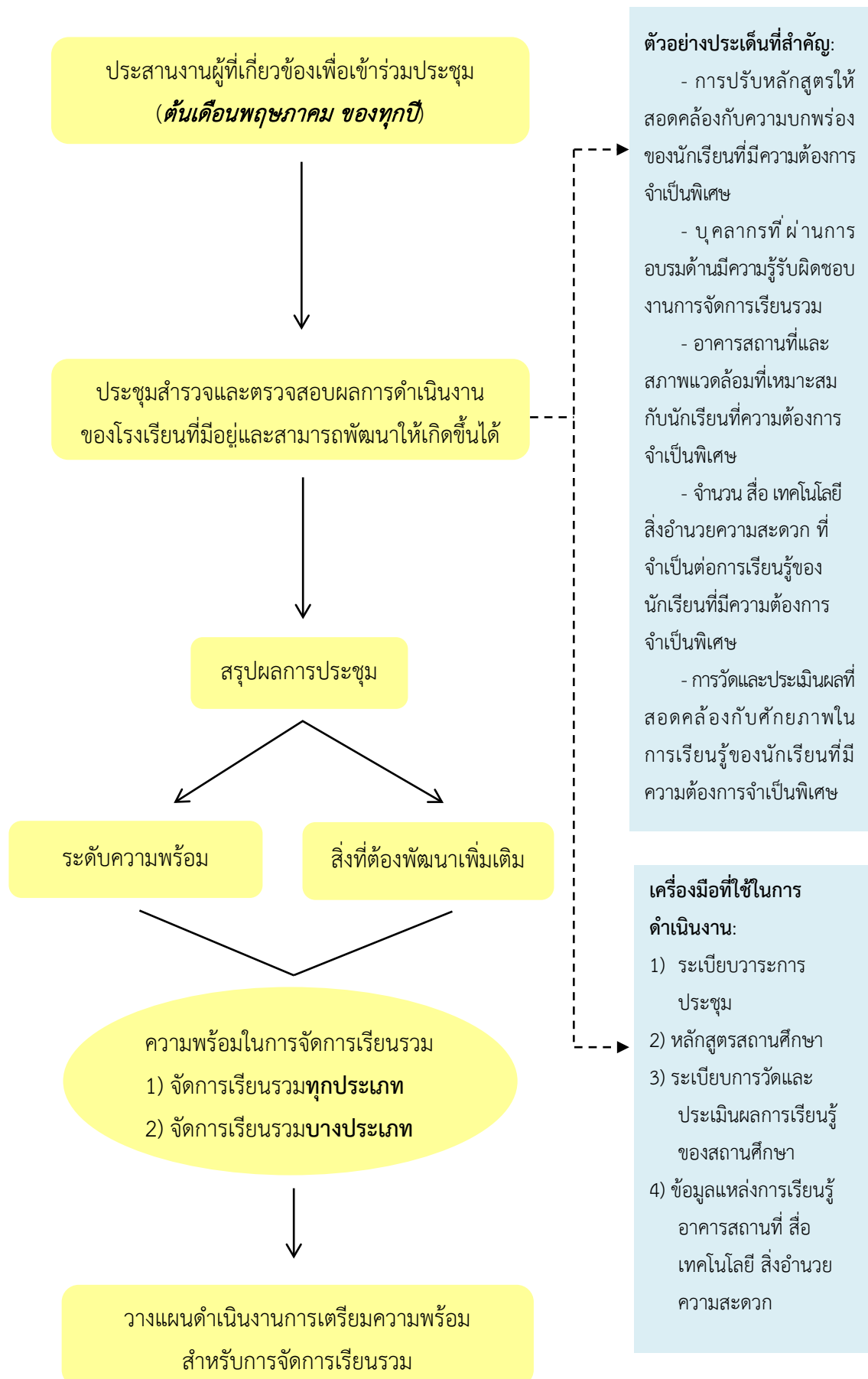
เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ

- 1) ระเบียบวาระการประชุม
- 2) หลักสูตรสถานศึกษา
- 3) ระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- 4) ข้อมูลสารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ อาคารสถานที่ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก

สรุปแผนผังการดำเนินงาน ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 ขั้นตอนดำเนินการตรวจสอบความพร้อมของโรงเรียน

1.2 การวางแผนการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา

การวางแผนการจัดการเรียนรวมเป็นขั้นตอนการประชุมและวางแผนทางการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการดำเนินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียน โดยมุ่งพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษภายใต้บริบทการดำเนินงานของโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้บริหารประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนัดหมายการประชุมในต้นเดือนพฤษภาคมของทุกปี
- 2) ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประชุม เพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนตัวอย่างการวางแผน เช่น

ตัวอย่างการวางแผนและกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมโรงเรียน

ประเด็นการเตรียมความพร้อม	แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1) การพัฒนาองค์ความรู้และปรับเจตคติด้านการจัดการเรียนรวมสำหรับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง	1.1) จัดทำโครงการ แต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน และกำหนด ปฏิทิน 1.2) ประสานงานผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากร 1.3) ดำเนินการจัดกิจกรรม 1.4) ประเมินความพึงพอใจ 1.5) สรุปผลการดำเนินงาน	นางমনาว เปี้ยวมก และคณะกรรมการ
2) การเตรียมความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา	2.1) สร้างความตระหนักถึงเหตุผลที่ต้องจัดการเรียนรวมให้มีคุณภาพ 2.2) วางแผนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้กระบวนการในการจัดการเรียนรวม 2.3) พัฒนางค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนรวมให้ผู้เกี่ยวข้อง	นายการงาน กินดี และคณะกรรมการ

ประเด็นการเตรียมความพร้อม	แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
3) การปรับหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	3.1) แต่งตั้งคณะกรรมการปรับหลักสูตร สถานศึกษา 3.2) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา และ ลักษณะความพิการ 3.3) ปรับหลักสูตรสถานศึกษา (ปรับ ตัวชี้วัดหรือเพิ่มรายละเอียดของการ จัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ) 3.4) ประเมินผลการปรับหลักสูตร และ นำไปใช้ในการจัดการเรียนรวม	นางสาวมะลิ หอมดี และคณะกรรมการ
4) การจัดบริการสื่อ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกและบริการ	วางแผนจัดเตรียมสื่อ สื่อเทคโนโลยี สิ่ง อำนวยความสะดวกและบริการโดย กำหนดแนวทางการรับบริการและ ผู้รับผิดชอบ	นายการงาน กินดี และคณะกรรมการ
5) การพัฒนาระเบียงการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของ สถานศึกษา	5.1) แต่งตั้งคณะกรรมการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้สถานศึกษา 5.2) ปรับการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับศักยภาพนักเรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ (เพิ่มหัวข้อใน ระเบียบการวัดและประเมินผลฯ หรือ เพิ่มรายละเอียดที่เกี่ยวกับนักเรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษในแต่ละหัวข้อ)	นางสาวมะลิ หอมดี และคณะกรรมการ
6) การปรับสภาพสิ่งแวดล้อม ให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ	6.1) วางแผนการปรับสภาพแวดล้อม ให้เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษเข้าถึงการศึกษา ที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด 6.2) ดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมให้มี ความเหมาะสมและปลอดภัย 6.3) ตรวจสอบและปรับสภาพแวดล้อม ให้พร้อมในการใช้งาน	นายการงาน กินดี และคณะกรรมการ

3) สรุปผลการประชุมการวางแผนการเตรียมความพร้อมจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

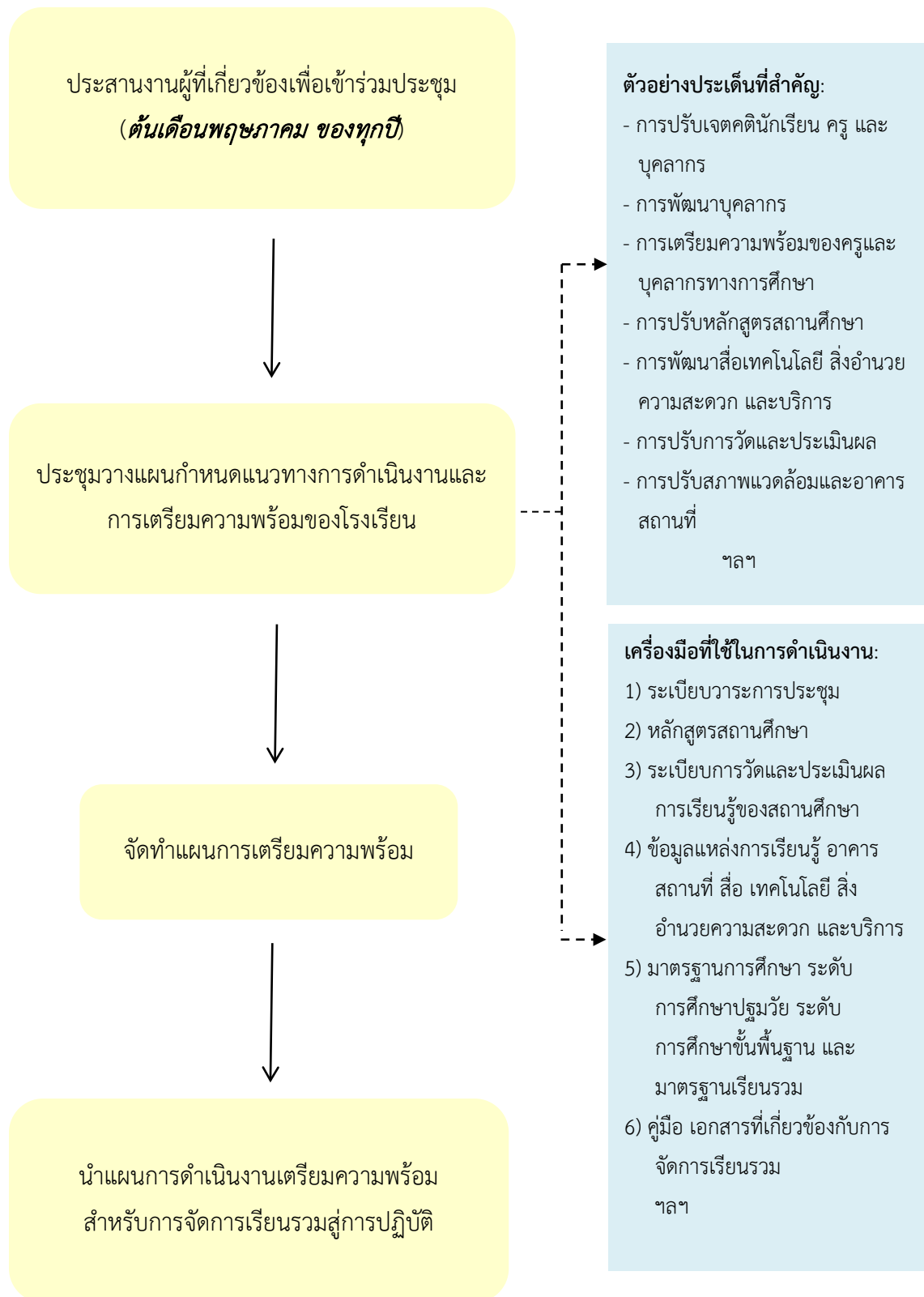
เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ

- 1) ระเบียบวาระการประชุม
- 2) หลักสูตรสถานศึกษา
- 3) ระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- 4) ข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ อาคารสถานที่ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ
- 5) มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานเรียนรวม
- 6) คู่มือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม

สรุปแผนผังการดำเนินงานดังนี้

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรวมของโรงเรียน

1.3 การพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือเตรียมความพร้อมสู่การจัดการเรียนรวม

การพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือในการดำเนินการเป็นขั้นตอนการนำแผนการเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ร่วมกัน ดำเนินงานการเตรียมความพร้อมของโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนทบทวนแผนการเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนรวมของโรงเรียน เพื่อกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน
- 2) ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำเอกสาร เครื่องมือ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน
- 3) ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามปฏิทิน
ตัวอย่างกิจกรรมที่ต้องพัฒนา ดังนี้
 - จัดทำโครงการ งาน กิจกรรม หรือแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวมของโรงเรียน
 - พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
 - พัฒนาระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
 - พัฒนามาตรฐานการเรียนรวม เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - พัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนรวมสำหรับผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน
 - ประสานงานเรียนรวม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด/เขตการศึกษา เพื่อลงทะเบียนใช้งานระบบ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) Online
- 4) ติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงาน
- 5) สรุปผลการดำเนินงาน
- 6) รายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ

- 1) แบบฟอร์มโครงการ/โครงสร้างงาน/แผนการพัฒนาคุณภาพ
- 2) หลักสูตรสถานศึกษา
- 3) ระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- 4) ข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ อาคารสถานที่ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก

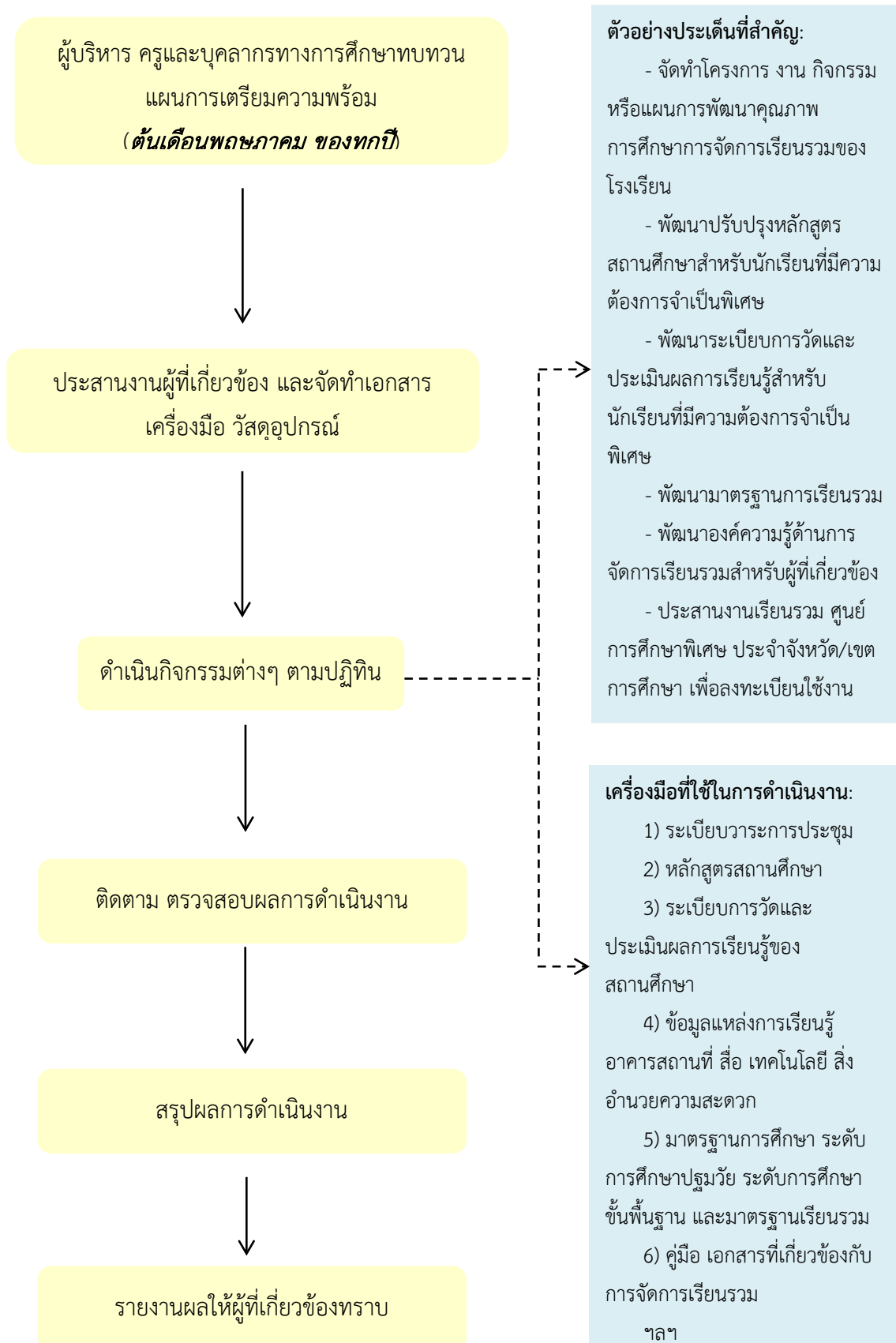

- 5) มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐาน
เรียนรวม
- 6) คู่มือการใช้งานระบบ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) Online
- 7) คู่มือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม
ฯลฯ

สรุปแผนผังการดำเนินงาน ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือในการจัดการเรียนรวม

ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดการเรียนรวม

ขั้นการจัดการเรียนรวม เป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินการจัดการเรียนรวม ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ ครูผู้สอนเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนให้การจัดการเรียนรวมมีความเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้ทุกขั้นตอนการดำเนินงานครูผู้สอนสามารถดำเนินการตามกรอบการดำเนินงานหรือออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามบริบทของสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. การรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
2. การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการรายงานข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม (Special Education Technology: SET)
3. การประเมินความสามารถพื้นฐานและการวิเคราะห์หลักสูตร
4. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP)
5. การขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
6. การจัดการเรียนการสอน
7. การจัดบริการเสริมศักยภาพและความสามารถพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
8. การทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
9. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1) การรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ โดยส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนมีกระบวนการรับนักเรียนที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นธรรม และเสมอภาค สนับสนุนให้เด็กก่อนประถมศึกษาได้เข้ารับการศึกษตามความเหมาะสม ประกันโอกาสเด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับครบทุกคน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่างๆ ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมและได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษาตามความถนัดและความสนใจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนสนับสนุนการดำเนินการรับนักเรียนเพื่อจัดสรรโอกาสทางการศึกษาได้ครบทุกคน โดยดำเนินการตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับ

นักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรณีที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ต้องการเรียนให้โรงเรียนดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545 มาตรา 6 ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา เมื่อผู้ปกครองร้องขอให้สถานศึกษามีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และ มาตรา 12 ให้กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา จัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือเด็กซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดตามความจำเป็น เพื่อประกันโอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาภาคบังคับ และ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2546 ข้อ 3 (3) เด็กที่มีความจำเป็นอื่นที่ไม่สามารถเข้าเรียนตามปกติได้ด้วยเหตุสุดวิสัยแล้วแต่กรณี

* ในกรณีที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนในช่วงอายุที่ไม่ตรงเกณฑ์ตามประกาศการรับนักเรียนของโรงเรียน ให้โรงเรียนดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2546 (ข้อ 3)

การรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนทั่วไปกรณีที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ดำเนินการไปพร้อมกับการรับนักเรียนทั่วไป ซึ่งคณะกรรมการนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือครูประจำชั้นอนุบาล 1 (กรณีโรงเรียนเปิดรับอนุบาล 3 ขวบ) หรือครูประจำชั้นอนุบาล 2 (กรณีเปิดรับอนุบาล 4 ขวบ) ครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษหรือครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเป็นผู้ดำเนินการคัดกรองคนพิการทางการศึกษาพิเศษ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณารับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน โดยคณะกรรมการข้างต้นสามารถดำเนินการตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

1) กรณีโรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถรับนักเรียนและจัดการศึกษาที่เหมาะสมและมีคุณภาพได้ตามศักยภาพของนักเรียน

2) กรณีโรงเรียนไม่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน เช่น ขาดบุคลากรเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษบางประเภท เช่น ไม่มีครูสอนภาษามือให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ไม่มีครูสอนอักษรเบรลล์ที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตาให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- โรงเรียนและผู้ปกครองร่วมมือกันในการจัดหาครูหรือบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านมาสอนให้นักเรียน โดยผู้ปกครองร่วมรับผิดชอบงบประมาณในการจ้างครู
- โรงเรียนช่วยประสานงานกับศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด หรือโรงเรียนหน่วยงานที่มีความพร้อม มีบุคลากรที่มีความสามารถตรงตามสภาพความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนจัดการศึกษาให้

☛ **ระยะเวลาดำเนินการ :** เดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม ของทุกปีหรือตามกำหนดการรับนักเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

☛ **เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :**

- คู่มือการรับนักเรียน
- ประกาศรับสมัครนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- ใบสมัคร
- เอกสารประจำตัวนักเรียนและผู้ปกครอง

☛ **ผู้ที่เกี่ยวข้อง :** ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นายทะเบียน ผู้ปกครองนักเรียน

2) การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการรายงานข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม (SET)

การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การคัดกรอง คือ การคัดเลือก/คัดแยก ให้พอทราบว่านักเรียนคนใดมีปัญหาในลักษณะใด เพื่อให้ความช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการและปัญหาของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งจะเป็นวิธีช่วยให้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียนลดน้อยลงและสามารถเรียนได้ในที่สุด การที่เราจะคัดแยกนักเรียนได้นั้นจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เมื่อครูเกิดความสงสัยถึงความบกพร่องของนักเรียนก็จะต้องทำการประเมินพัฒนาการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนในการคัดกรองต่อไป ครูสามารถดำเนินงานตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) เก็บรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบสะสม เอกสารแสดงผลการเรียน แบบบันทึกพฤติกรรม แบบเยี่ยมบ้าน เอกสารระบุดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูล ดังนี้

- ประวัติส่วนตัว
- ข้อมูลด้านสุขภาพ
- ข้อมูลด้านครอบครัว
- ข้อมูลด้านการเรียน

2) ประเมินสมรรถภาพพื้นฐาน

◆ กรณีที่ยังไม่พบความบกพร่อง/ความเสี่ยง ให้ดำเนินการ ดังนี้

- 1) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เป็นการคัดกรองนักเรียนโดยไม่ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ครูอาจใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้สังเกตประมาณ 2-3 คน ครูลงมติดูร่วมกันว่า นักเรียนที่สังเกตมีปัญหาอะไรบ้าง ข้อมูลที่ได้นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจคัดกรองประเภทนักเรียนได้เป็นอย่างดี บันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนว่ามีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง ครูอาจประเมินเพื่อการคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาบกพร่องทางพฤติกรรมของนักเรียนได้ โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนและพฤติกรรมโดยทั่วไป โดยใช้แบบประเมิน เช่น แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (The Strength and Difficulties Questionnaire: SDQ) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ EQ ของกรมสุขภาพจิต แบบประเมินพัฒนาการตามช่วงวัย ฯลฯ ในการประเมินให้ขออนุญาตผู้ปกครองทำการประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) สัมภาษณ์ผู้ปกครอง เป็นการสอบถามพฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่ที่บ้าน เช่น ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา จุดเด่น จุดด้อย พฤติกรรมที่มีปัญหา ความคาดหวังจากผู้ปกครอง เป็นต้น
- 3) การทดสอบ เป็นการวัดความรู้พื้นฐานตามระดับพัฒนาการของนักเรียน หากพบว่านักเรียนคนใดคนหนึ่งมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ตามระดับชั้นหรือวัยของนักเรียนก็จะเสนอแนะให้ได้รับการคัดกรองในลำดับต่อไป

◆ กรณีสงสัยว่านักเรียนจะมีแนวโน้มบกพร่อง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) รายงานผู้บริหาร ประสานผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาที่พบในตัวนักเรียน และขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น
- 2) แต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรอง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน/ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษหรือครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดำเนินการคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดกรองนักเรียนที่มีแนวโน้มบกพร่อง
- 3) คณะกรรมการคัดกรองดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่มีแนวโน้มบกพร่องโดยใช้เครื่องมือคัดกรองเด็กพิการทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
 - (1) แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
 - (2) แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - (3) แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - (4) แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
 - (5) แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
 - (6) แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษา
 - (7) แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
 - (8) แบบคัดกรองบุคคลออทิสติก

4) เมื่อได้ผลการคัดกรองแล้วพบว่านักเรียนมีแนวโน้มบกพร่อง ครูแนะนำผู้ปกครองให้ส่งนักเรียนไปพบแพทย์เพื่อรับการวินิจฉัยยืนยันความบกพร่อง ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โดยได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้บริหาร เพื่อเป็นการช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนต่อไป

กรณีที่พบความบกพร่องชัดเจนหรือมีเอกสารใบรับรองแพทย์/บัตรประจำตัวคนพิการ/สมุดประจำตัวคนพิการให้ครูผู้สอนประเมินความรู้หรือความสามารถพื้นฐานของนักเรียน โดยใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลายตามสภาพความบกพร่องของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

การรายงานข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม(SET)

การยืนยันข้อมูลสำหรับโรงเรียนทั่วไปจัดการเรียนรวม โปรแกรมระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม (SET) ให้สถานศึกษายืนยันข้อมูลภายในวันที่ 10 มิถุนายน และ 10 พฤศจิกายน ของทุกปีการศึกษา

1. เข้าไปที่เว็บไซต์ <http://specialbasic.specialset.bopp.go.th/specialbasic/index.php>
2. สามารถดาวน์โหลดคู่มือการใช้งานระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม โดยดาวน์โหลดที่ http://specialbasic.specialset.bopp.go.th/specialbasic/download/school_con.pdf
3. ทำการเข้าสู่ระบบโดยใช้ ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน ที่ลงทะเบียนไว้
4. เมื่อทำการเข้าสู่ระบบเรียบร้อยแล้ว จะพบหน้าจอแสดงรายชื่อนักเรียนในโรงเรียน และช่องแสดงการกรอกข้อมูลนักเรียนในส่วนต่างๆ ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลที่อยู่ และข้อมูลผู้ปกครอง ซึ่งแต่ละช่องจะแสดงเครื่องหมาย คือ การกรอกข้อมูลไม่ครบ หรือ คือการกรอกข้อมูลครบถ้วน
5. เมื่อทำการกรอกข้อมูลนักเรียนเรียบร้อยแล้ว โรงเรียนต้องการยืนยันข้อมูลนักเรียน โดยการ คลิกที่ปุ่มยืนยัน ข้อมูลท้ายตาราง ในหน้าหลัก
6. เมื่อทำการยืนยันข้อมูลเรียบร้อยแล้วจะแสดงข้อความ “ท่านได้ทำการยืนยันข้อมูลเรียบร้อยแล้ว”

☛ **ระยะเวลาดำเนินการ :** ครั้งที่ 1 ภายในวันที่ 10 มิถุนายน ของทุกปี ครั้งที่ 2 ภายในวันที่ 10 พฤศจิกายน ของทุกปี หรือตามกำหนดการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

☛ **เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :**

แบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ตามประกาศประกาศคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษาเรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการ การรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2556 (รายละเอียดดังภาคผนวก)

คู่มือผู้ผ่านการอบรมคัดกรองคนพิการทางการศึกษา

คู่มือการใช้งานระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม (SET)

ข้อมูล ผลงาน และเอกสารประจำตัวของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคล เช่น ระเบียบสะสม เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรม แบบเยี่ยมบ้าน เอกสารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

แบบทดสอบ หรือแบบประเมิน

แบบสัมภาษณ์

ข้อมูลผู้ปกครองนักเรียน

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่มีแนวโน้มบกพร่องโดยใช้เครื่องมือคัดกรองเด็กพิการ 9 ประเภทของกระทรวงศึกษาธิการ

บันทึกข้อความเสนอผู้บริหารและผู้ปกครอง เพื่อขออนุญาตดำเนินการคัดกรอง

☛ **ผู้ที่เกี่ยวข้อง :-**ผู้บริหารสถานศึกษา

- ครูประจำชั้น
- ครูผู้สอนรายวิชา
- ผู้ปกครอง
- ครูการศึกษาพิเศษ
- ผู้ดำเนินการคัดกรอง (ผู้ที่ผ่านการอบรมคัดกรองคนพิการทางการศึกษา)
- ผู้ใช้งานระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม (SET) ของโรงเรียน

3. การประเมินความสามารถพื้นฐานและการวิเคราะห์หลักสูตร

การประเมินความสามารถพื้นฐาน

คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) หรือคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งดำเนินการตรวจสอบหรือการประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียน (Student) ตามหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/ทักษะการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบ

จุดเด่น คือ ความสามารถหรือศักยภาพปัจจุบันที่นักเรียนสามารถทำได้ในสาระการเรียนรู้/ทักษะการเรียนรู้/ทักษะในชีวิตประจำวัน

จุดด้อย คือ สิ่งที่นักเรียนไม่สามารถทำได้ในสาระการเรียนรู้/ทักษะการเรียนรู้/ทักษะในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ควรตรวจสอบหรือประเมินความสามารถพื้นฐานจากสภาพจริงในหลายสถานการณ์ให้ครอบคลุมถึงบริบทด้านสิ่งแวดล้อม (Environments) ซึ่งประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมด้านบุคคลและสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพที่เอื้อหรือเป็นอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านกิจกรรม (Tasks) ที่นักเรียนปฏิบัติได้หรือไม่ในแต่ละวัน หรือไม่ได้รับการส่งเสริมในการทำกิจกรรม กิจกรรมนั้นเหมาะสมกับนักเรียนหรือไม่ และด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (Tools) ที่นักเรียนได้รับหรือยังไม่ได้รับก่อนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(IEP) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

(ตัวอย่าง)

แบบประเมินความสามารถพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชื่อ-สกุลนักเรียน เด็กชายคนดี ศรีเมืองไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดเด่น	จุดด้อย
ท 1.1. ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน	ป.3/1 อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว	- นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐานในมาตรา แม่ ก. กา ของระดับชั้น ป.1 ได้	- นักเรียนไม่สามารถอ่านคำที่มีตัวสะกดตรงมาตราได้

การพัฒนาและวิเคราะห์หลักสูตร

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) การปรับหลักสูตรทั่วไป คือ นำหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาปรับใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น หลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอาจปรับจากการวาดรูปมาเป็นการสัมผัสแล้วบอกความรู้สึกหรือเล่าเรื่องแทน และสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจปรับให้ไม่ต้องอ่านออกเสียง

2) การจัดทำหลักสูตรเฉพาะ คือ หลักสูตรที่เป็นแนวทางการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (หลักสูตรสำหรับคนพิการทางการศึกษาหรือหลักสูตรคู่ขนาน) ซึ่งถือเป็นหลักสูตรเฉพาะโดยพิจารณาจากระดับของความพิการจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของนักเรียนโรงเรียนอาจประยุกต์ตามแนวทางของกรมวิชาการ สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลายคนไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรทั่วไปจึงจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ เช่น บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ค่อนข้างรุนแรงจะต้องมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่การนำหลักสูตรในระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา สัดส่วนของเนื้อหาหลักสูตรในชั้นประถมศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่านออกเขียนได้ เลขคณิต ความเข้าใจในภาษาที่สูงและเมื่ออยู่ในช่วงมัธยมศึกษาจะค่อยๆ ลดลง แต่ถ้าเป็นเรื่องของทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการเตรียมความพร้อมในด้านอาชีพจะต่ำในช่วงแรกแล้วจะค่อยๆ เพิ่มขึ้น โดยจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไปให้มีลักษณะคู่ขนานไปกับระดับชั้นเรียนที่เพื่อนนักเรียนทั่วไปเรียนอยู่

3) การจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ การรับประทานอาหาร การดูแลบ้านเรือน การทำความสะอาดร่างกายการไปซื้อของ การใช้บริการของไปรษณีย์ ธนาคาร ทักษะการอ่านเขียนอักษรเบรลล์ ทักษะการทำความสะอาดคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว ทักษะการใช้แว่นขยายสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก และทักษะภาษามือสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น

การวิเคราะห์หลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ และภาษาต่างประเทศ โดยปรับตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละประเภทความพิการ และนำเอาจุดเด่นจุดด้อยมากำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1) ครูศึกษารายละเอียดของมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะใช้สอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ 2) ครูวิเคราะห์ตัวชี้วัดแยกตามประเภทของพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (K) ด้านคุณลักษณะ (A) ด้านทักษะกระบวนการ (P)

(ตัวอย่าง)

แบบวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	ความรู้ (K)	คุณลักษณะ (A)	ทักษะ กระบวนการ (P)
ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้ความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการ ดำรงชีวิตและมีนิสัย รักการอ่าน	1. อ่านออกเสียงคำ ข้อความเรื่องสั้นๆ และ บทร้อยกรองง่ายๆ ได้ ถูกต้อง คล่องแคล่ว			อ่านออกเสียงคำ ข้อความเรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรอง ง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว
	2. อธิบายความหมาย ของคำและข้อความที่ อ่าน	อธิบาย ความหมายของ คำและข้อความ ที่อ่าน		
	3. มีมารยาท ในการอ่าน		มีมารยาท ในการอ่าน	

3) ครูวิเคราะห์ตัวชี้วัด เพื่อหาคำสำคัญจากการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ตามข้อ 2 พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการประเมิน เนื้อหา วิธีการและเครื่องมือในการวัดประเมินผลการเรียนรู้

(ตัวอย่าง)

แบบวิเคราะห์และออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่านมาตรฐานการเรียนรู้

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัด	คำสำคัญ	พฤติกรรม การเรียนรู้			แนวทาง การประเมิน	เนื้อหา	วิธีการและ เครื่องมือ
		K	A	P			
ป. 3/1 อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบท ร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว	อ่านออกเสียง			✓	ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบท ร้อยกรองง่ายๆ	- การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป. 1-2 ไม่น้อยกว่า 200 คำประกอบด้วย - คำที่ประสมด้วยสระเดี่ยวเสียงยาว - คำที่ประสมด้วยสระเดี่ยวเสียงสั้น - คำที่ประสมด้วยสระประสม - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ	วิธีการ - ประเมินการอ่านออกเสียง เครื่องมือ - แบบประเมินการอ่านออกเสียง

4) ครูนำตัวชี้วัดที่ผ่านการวิเคราะห์มาใช่วางแผนการจัดการศึกษาทางการศึกษาพิเศษในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โดยกำหนดเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่เป็นจุดด้อยและควรพัฒนา

(ตัวอย่าง)

แบบวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสู่การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
สำหรับโรงเรียนจัดการเรียนรวม

กลุ่มสาระ การ เรียนรู้/ สาระที่	มาตรฐานการ เรียนรู้	ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน ชั้น ป.3	รายละเอียดการปรับ ตัวชี้วัด เพื่อนำไปวาง แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP)
ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน	ท 1.1 ใช้ กระบวนการ อ่านสร้าง ความรู้และ ความคิดเพื่อ นำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนิน ชีวิตและมี นิสัย รักการอ่าน	ป. 3/1 อ่านออก เสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และ บทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว	การอ่านออกเสียงและ การบอกความหมายของ คำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ ประกอบด้วยคำพื้นฐาน เพิ่มจากป. 2 ไม่น้อยกว่า 1,200 คำ รวมทั้งคำ ที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ประกอบด้วย - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะ และสระไม่ออกเสียง - คำพ้อง - คำพิเศษอื่นๆ เช่น คำที่ใช้ ฑ ฤ ฎ	การอ่านออกเสียงและ การบอกความหมาย ของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อย กรองง่ายๆ ที่ ประกอบด้วยคำพื้นฐาน เพิ่มจาก ป. 1-2 ไม่น้อยกว่า 200 คำ ประกอบด้วย - คำที่ประสมด้วย สระเดี่ยวเสียงยาว - คำที่ประสมด้วย สระเดี่ยวเสียงสั้น - คำที่ประสมด้วย สระประสม - คำที่มีรูป วรรณยุกต์และไม่มีรูป วรรณยุกต์

กลุ่มสาระ การ เรียนรู้/ สาระที่	มาตรฐานการ เรียนรู้	ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน ชั้น ป.3	รายละเอียดการปรับ ตัวชี้วัด เพื่อนำไปวาง แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP)
				- คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ

☛ ระยะเวลาดำเนินการ : ภายใน 15 วัน หลังจากผ่านการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

☛ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :

- 1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560
- 2) แบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ตามประกาศประกาศคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษาเรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์ และวิธีการ การรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2556 (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- 3) ข้อมูล ผลงาน และเอกสารประจำตัวของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นรายบุคคล เช่น ระเบียบสะสม เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรม แบบเยี่ยมบ้าน เอกสารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 4) แบบทดสอบหรือแบบประเมินที่ครูประจำวิชาสร้างขึ้นหรือค้นคว้าจากตำรา คู่มือ การสอนต่างๆ
- 5) แบบประเมินความสามารถพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- 6) แบบวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- 7) แบบวิเคราะห์และออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- 8) แบบวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสู่การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

☛ ผู้ที่เกี่ยวข้อง : -ผู้บริหารสถานศึกษา

- ครูประจำชั้น
- ครูผู้สอนรายวิชา
- ครูการศึกษาพิเศษหรือครูที่ผ่านการฝึกอบรมครูสอนการศึกษาพิเศษ (หลักสูตร 200 ชั่วโมง)

4) การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

เป็นแผนการจัดการศึกษาที่จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคนโดยเฉพาะ โดยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครูผู้สอน หรือครูการศึกษาพิเศษ คณะสหวิชาชีพ (ถ้ามี) ที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดแผนการศึกษาให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นลายลักษณ์อักษร ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เป็นการเฉพาะบุคคล ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

- (1) เพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคลโดยเฉพาะ
- (2) เพื่อใช้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียน และการพัฒนาของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- (3) เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และคณะสหวิชาชีพ มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคนได้รับพัฒนาเต็มศักยภาพ
- (4) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถวางแผนจัดบริการทางการศึกษา ตลอดจนจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. **ขั้นเตรียมการ** เมื่อพบว่านักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีปัญหาทางการศึกษา สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1.1 การรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจากบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสอบถาม การสังเกต และเอกสารหลักฐานที่

เกี่ยวข้อง ตลอดจนทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพปัญหาและร่วมกันหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1.2 การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ขออนุญาตผู้ปกครองคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้แบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้อาจใช้แบบคัดกรองของหน่วยงานอื่นๆ เพิ่มเติมตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น กรณีพบว่ามีความบกพร่องควรแนะนำให้ผู้ปกครองนำส่งแพทย์หรือนักวิชาชีพวินิจฉัยเพิ่มเติม

2. ขั้นตอนการจัดทำ

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ประกอบด้วยผู้บริหาร บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น หรือหัวหน้างานวิชาการ หรือคณะสหวิชาชีพ ตามความต้องการพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2.2 การประเมินความสามารถพื้นฐาน (Based Assessment) ประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/ทักษะการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบ

จุดเด่น คือ ความสามารถหรือศักยภาพปัจจุบันที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถทำได้ในสาระการเรียนรู้/ทักษะการเรียนรู้

จุดด้อย คือ สิ่งที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไม่สามารถทำได้ในสาระการเรียนรู้/ทักษะการเรียนรู้

ทั้งนี้ควรประเมินจากสภาพจริงในหลายสถานการณ์ ให้ครอบคลุมถึงบริบทด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมด้านบุคคลและสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพที่เอื้อหรือเป็นอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านกิจกรรมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษปฏิบัติได้หรือไม่ในแต่ละวัน หรือไม่ได้รับการส่งเสริมในการทำกิจกรรม กิจกรรมนั้นมีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือไม่ และด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับหรือยังไม่ได้รับก่อนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ตามความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล

กรณีสถานศึกษาประเมินความสามารถพื้นฐานแล้วไม่พบความบกพร่องให้การติดตามช่วยเหลือ เช่น การสอนซ่อมเสริม การปรับพฤติกรรม เป็นต้น

2.3 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล คณะกรรมการนำข้อมูลจากการประเมินความสามารถพื้นฐาน มาจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)ตามองค์ประกอบ 8 ข้อ ที่กำหนดไว้

ในประกาศกระทรวงเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2552 ในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามความต้องการพิเศษของนักเรียน โดยให้คำนึงถึงบริบทด้านนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Students) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ด้านกิจกรรม (Tasks) และด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (Tools) ด้วย

3. ขั้นตอนการนำไปใช้

การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปใช้ ครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ครูผู้สอนวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) ที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อนำมาดำเนินการออกแบบแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ตาม 8 องค์ประกอบให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละคนโดยการวิเคราะห์งานหรือกิจกรรมจากกิจกรรมที่ง่ายไปสู่กิจกรรมที่ยากขึ้นตามลำดับ หรือจากกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมไปสู่กิจกรรมที่เป็นนามธรรม เป็นต้น

3.2 การนำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ไปใช้ ครูผู้สอนนำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมทั้งบันทึกหลังสอนและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

4. ขั้นตอนการประเมินผล

ในขั้นตอนของการประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ประชุมเพื่อประเมิน ทบทวน และปรับปรุงพร้อมจัดทำรายงานผลการเรียนรู้อย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง โดยประเมินตามขั้นตอนดังนี้

4.1 การประเมินผลตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IEP) คือ การประเมินผลตามจุดประสงค์ โดยใช้วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินที่ระบุไว้ในแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) กรณีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไม่ผ่านจุดประสงค์ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ต้องนำแผนดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อให้ผ่านจุดประสงค์นั้นๆ

4.2 การประเมินจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) การประเมินจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทำได้โดยประมวลผลการผ่านแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และนำมาเทียบกับเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

4.3 การประเมินเป้าหมายระยะยาว 1 ปี การประเมินเป้าหมายระยะยาว 1 ปี ทำได้โดยประมวลผลการผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และนำมาเทียบเกณฑ์การผ่านเป้าหมายระยะยาว 1 ปีที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

4.4 การประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อตัดสินระดับผลการเรียนรู้ การประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ทำได้โดยประมวลผลการผ่านเป้าหมายระยะยาว 1 ปี และนำผลการประเมินจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มาปรับผลการประเมินให้เป็นไปตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา

5. ขั้นการสรุปและรายงานผล

การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) นั้น สถานศึกษาต้องรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบอย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง

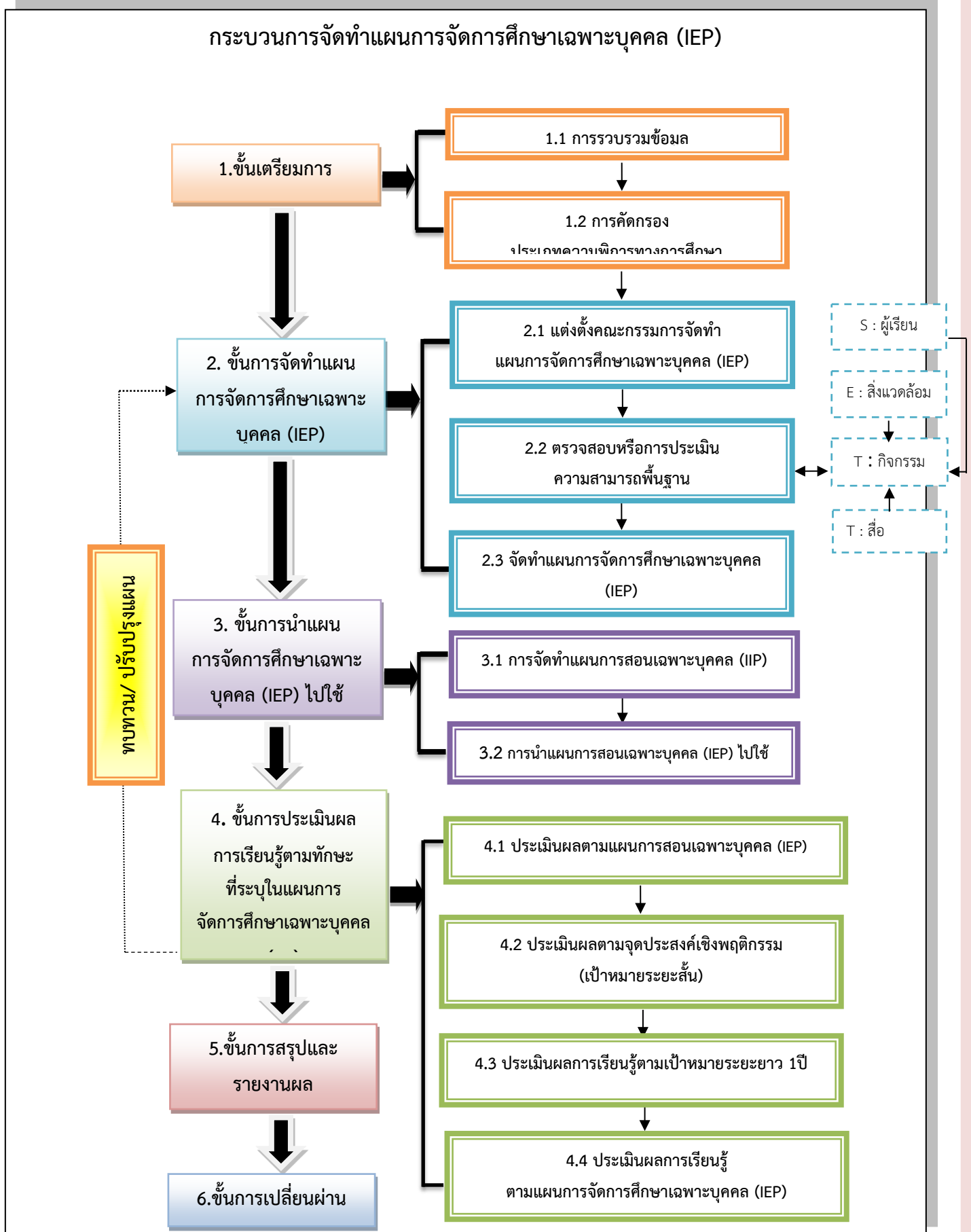
6. ขั้นการเปลี่ยนผ่าน (Transition)

การเปลี่ยนผ่าน คือ การเปลี่ยนผ่านผู้เรียนจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งอย่างมีเป้าหมาย หรือเป็นกระบวนการในการวางแผนเชื่อมต่อผลความสำเร็จหรือพัฒนาการความก้าวหน้าของผู้เรียนจากการรับบริการหนึ่งสู่อีกความสำเร็จของระบบการให้บริการหนึ่ง เช่น การเปลี่ยนแปลงสถานที่ สภาพแวดล้อม และระยะเวลา โดยอาศัยการทำงานเป็นทีมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนและครอบครัวลดความวิตกกังวลและเพิ่มความมั่นใจสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น การเปลี่ยนผ่านสำหรับผู้เรียนจึงอาจหมายถึงกระบวนการเลื่อนระดับการดำเนินชีวิตจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง เช่น ระหว่างรายวิชา จากชั้นเรียนสู่ชั้นเรียน และจากสถานศึกษาหนึ่งสู่สถานศึกษาหนึ่ง เป็นต้น โดยการดำเนินการเปลี่ยนผ่านต้องมีการวางแผนและจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Plan: ITP) เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้เรียนจะได้รับการเตรียมความพร้อม ในการเปลี่ยนผ่าน เช่นเดียวกับการมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561) โดยให้สถานศึกษานำส่งเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาต่อไป

อย่างไรก็ตามวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับสถานศึกษาอาจมีความแตกต่างกัน เนื่องจากความแตกต่างในส่วนของเนื้อหาตามโครงสร้างของหลักสูตรที่สถานศึกษาใช้ ดังนั้นวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) รวมไปถึงการวัดและประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในสถานศึกษาประเภทต่างๆ จะมีความแตกต่างกันไป

แผนภาพแสดงกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

องค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นแผนให้บริการทางการศึกษาพิเศษที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เป็นรายบุคคล โดยความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและได้รับความเห็นชอบจาก บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และมีการทบทวนแผนทุกภาคเรียน

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวประชาชน การจดทะเบียนคนพิการ วันเดือนปีเกิด ประเภทความพิการ ชื่อ-สกุลบิดา-มารดา ชื่อ-สกุลผู้ปกครอง และที่อยู่ของนักเรียนหรือผู้ปกครองที่ติดต่อได้
2. ข้อมูลด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพ เป็นข้อมูลของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วยและการรักษา ประกอบด้วย โรคประจำตัว ประวัติการแพทย์ โรคภูมิแพ้ ข้อจำกัดอื่นๆ และผลการตรวจทางการแพทย์ต่างๆ
3. ข้อมูลด้านการศึกษา เป็นข้อมูลที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับหรือไม่ได้รับการศึกษาหรือบริการทางการศึกษา ประกอบด้วย การได้รับการศึกษาหรือบริการทางการศึกษาจากศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงเรียนเฉพาะความพิการ โรงเรียนเรียนร่วม การศึกษาด้านอาชีพ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และอื่นๆ
4. ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น เป็นข้อมูลความสามารถพิเศษ บุคลิกภาพเฉพาะบุคคลหรือข้อมูลบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนพื้นฐานสถานภาพครอบครัว
5. กำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ เป็นข้อมูลของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการวางแผนการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ระดับความสามารถในปัจจุบัน เป้าหมายระยะเวลา 1 ปี จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) เกณฑ์และวิธีประเมินผล และผู้รับผิดชอบ
6. ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เป็นการระบุนายการรหัสสิ่งที่มีอยู่แล้วสิ่งที่ต้องการจำนวนเงินที่ขออุดหนุน เหตุผลและความจำเป็น และผู้ประเมิน
7. คณะกรรมการจัดทำแผนเป็นการระบุงค์คณะบุคคลในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ประกอบด้วย ผู้บริหาร บิดา/ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น หัวหน้างานวิชาการ สหวิทยาการ
8. ความเห็นของบิดามารดาผู้ปกครองหรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นการลงความเห็นชอบในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

องค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) ทั้ง 8 ข้อ เป็นข้อมูลสำคัญพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคล อันจะนำไปสู่กระบวนการวางแผนอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเหมาะสมตามความต้องการพิเศษของนักเรียน

☛ **ระยะเวลาดำเนินการ :** หลังจากผ่านการประเมินความสามารถพื้นฐาน ภายใน 15 วัน

☛ **เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :**

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

คู่มือจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

☛ **ผู้ที่เกี่ยวข้อง :** - ผู้บริหาร

- ครูประจำชั้น

- ครูประจำรายวิชา/ครูการศึกษาพิเศษ

- ผู้ปกครอง

5) การขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ตามที่ได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการทางการศึกษามีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550 จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการขอรับเงินอุดหนุนทางการศึกษาเพื่อขอรับหรือซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามกฎกระทรวงฯ ให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเฉพาะแบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษา การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คู่มือการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา คู่มือรายการสิ่งอำนวยความสะดวกฯ การสมัครเป็นหน่วยบริการ การสมัครเป็นผู้ให้บริการ ฯลฯ

2. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบหรือประเมินคัดกรอง/คัดแยก เด็กที่คาดว่าจะมีความบกพร่อง หรือมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

3. ในกรณีที่ไม่มีสมุดประจำตัวคนพิการหรือเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์ให้จัดทำแบบรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา หรือคณะกรรมการที่เรียกชื่ออย่างอื่นเพื่อรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ

4. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และร่วมประชุมพร้อมลงนามในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

5. รับแบบคำขอสั่งอำนวยความสะดวกฯ (คป.01) ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานประกอบการขอรับหรือซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และลงนามรับรองในแบบคำขอ

6. รวบรวมแบบคำขอและเอกสารหลักฐานส่งศูนย์การศึกษาพิเศษ ได้แก่ แบบคำขอสั่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (คป.01) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำเนาสมุดประจำตัวคนพิการหรือเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์หรือแบบรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ (คป.04) ตามประกาศของคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา เรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ

ภาคเรียนที่หนึ่ง ให้ส่งภายในวันที่ 30 มิถุนายน สถานศึกษาใดที่ส่งหลังวันที่ 30 มิถุนายน ให้ไปพิจารณารวมกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในภาคเรียนที่สอง

ภาคเรียนที่สอง ให้ส่งภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน สถานศึกษาใดที่ส่งหลังวันที่ 30 พฤศจิกายน อาจถูกตัดสิทธิในการขอรับเงินอุดหนุนตามระบบคูปองของปีการศึกษานั้น

7. เมื่อสถานศึกษาได้รับคูปองแล้ว ให้จัดส่งคูปองให้คนพิการหรือผู้ปกครองภายใน 10 วันทำการ นับตั้งแต่ได้รับคูปองจากศูนย์การศึกษาพิเศษ และรายงานการจ่ายคูปองไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษตามแบบทะเบียนควบคุมการจ่ายคูปองสิ่งอำนวยความสะดวกฯ (คป.02) กรณีที่ไม่มีผู้รับคูปองให้นำส่งคืนศูนย์การศึกษาพิเศษ

8. ในกรณีที่ผู้ขอรับเงินอุดหนุนทางการศึกษาไม่ได้รับอนุมัติเงินอุดหนุนทางการศึกษาให้หัวหน้าสถานศึกษาชี้แจงเหตุผลต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ/ผู้ปกครอง ตามที่ศูนย์การศึกษาพิเศษได้แจ้งไปยังสถานศึกษา

9. สถานศึกษาสมัครเป็นหน่วยบริการ (คป.10) และส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดที่มีความรู้ความสามารถและคุณสมบัติตรงตามคู่มือรายการสิ่งอำนวยความสะดวกฯ สมัครเป็นผู้ให้บริการในสังกัดหน่วยบริการของตนหรือหน่วยบริการอื่น (คป.13)

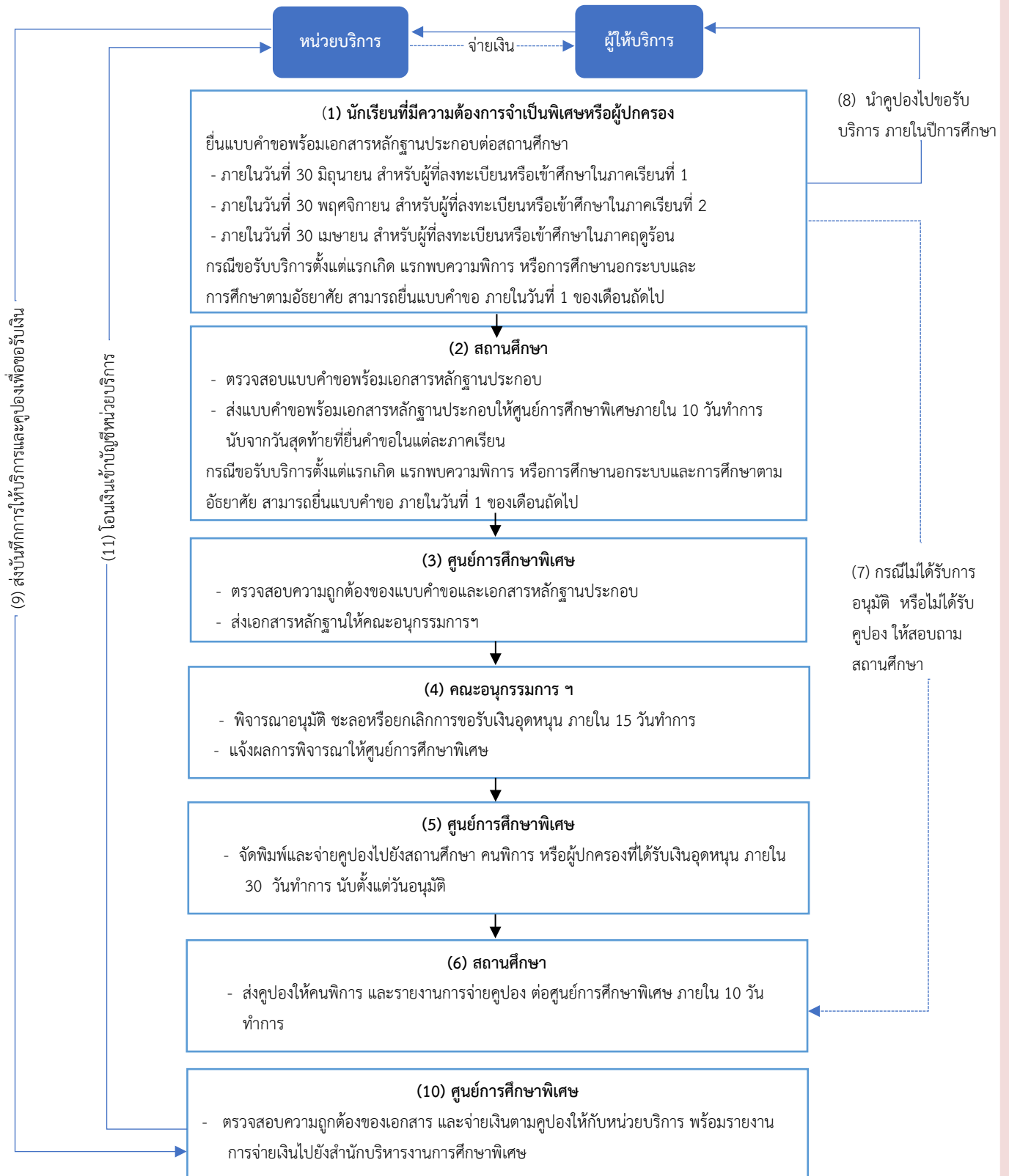
10. กรณีที่สถานศึกษาเป็นหน่วยบริการให้ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมจากเอกสาร

11. รายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานการให้บริการขอรับเงินอุดหนุนทางการศึกษาเพื่อขอรับหรือซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยใช้ระบบคูปองให้ศูนย์การศึกษาพิเศษทราบ

สามารถดาวน์โหลดคู่มือได้ที่ กลุ่มวิจัยและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาสำหรับคนพิการ <http://gtech.obec.go.th/>

**ลำดับขั้นตอนการขอรับเงินอุดหนุนทางการศึกษา
เพื่อขอรับหรือซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา**

☛ **ระยะเวลาดำเนินการ :** ภาคเรียนที่หนึ่ง ให้ส่งภายในวันที่ 30 มิถุนายน และภาคเรียนที่สอง ให้ส่งภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน และภาคฤดูร้อน ให้ส่งภายในวันที่ 30 เมษายน ของทุกปีการศึกษา

☛ **เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :**

- คู่มือขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พุทธศักราช 2550

- แบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ตามประกาศประกาศคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษาเรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการ การรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2556 (รายละเอียดดังภาคผนวก)

- แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

- แบบคำขอสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (คป.01) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

- ทะเบียนควบคุมการจ่ายคู่มือสิ่งอำนวยความสะดวกฯ (คป.02) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

- สำเนาสมุดประจำตัวคนพิการหรือเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์หรือแบบรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ (คป.04) ตามประกาศของคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ (รายละเอียดดังภาคผนวก)

- ใบสมัครเพื่อเป็นหน่วยบริการตามกฎกระทรวงฯ (คป.10) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

- ใบสมัครเพื่อเป็นผู้ให้บริการตามกฎกระทรวงฯ (คป.13) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

- เอกสารประกอบการสมัครของครูผู้สอนหรือสถานศึกษาสำหรับการสมัครเป็นหน่วยบริการหรือผู้ให้บริการฯ เช่น หนังสือราชการ สำเนาบัตรประจำตัว สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาเอกสารการศึกษา สำเนาเกียรติบัตรการอบรมทางการศึกษาพิเศษ ฯลฯ

☛ **ผู้ที่เกี่ยวข้อง :-**ผู้บริหารสถานศึกษา

- ครูประจำชั้น

- ครูผู้สอนรายวิชา

- ครูการศึกษาพิเศษ

- ผู้ปกครอง

- ผู้ประสานงานศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด/เขตการศึกษา

- หน่วยบริการหรือผู้ให้บริการตามกฎกระทรวงฯ

6) การจัดการเรียนการสอน

การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนให้มีอุปสรรคน้อยที่สุด ตามความ

ต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ และต้องแน่ใจว่าสภาพแวดล้อมในการเรียนจะช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ครูมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้ยืดหยุ่น เพื่อให้เด็กสามารถมีส่วนร่วมพร้อมกับเด็กอื่นๆ ในชั้นเรียน

1. การเตรียมการสอนของครู

ก่อนจะจัดการเรียนการสอนครูต้องเตรียมความพร้อมเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคน ดังนี้

- 1.1 การศึกษาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ก่อนการจัดการเรียนการสอน
- 1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องเรียนและโรงเรียน
- 1.3 การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องวิธีการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน
- 1.4 การศึกษาวิธีการจัดห้องเรียนที่ลดอุปสรรคในการเรียน
- 1.5 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
- 1.6 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กในห้องเรียนกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 1.7 การปรับสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งระดับภาษา ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางสังคม ความสามารถทางกายภาพ และหรือประสาทสัมผัส สะดวกในการนำไปใช้ของนักเรียนอย่างพอเพียง

2. การสอนของครู ครูต้องจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ดังนี้

- 2.1 คำนึงถึงเป้าหมายที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
- 2.2 เทคนิคการช่วยเหลือแบบสมเหตุสมผล (Reasonable Accommodation) ต้องพิจารณาตามความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละคน แต่เน้นการทำงานแบบร่วมมือร่วมใจระหว่างนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 2.3 ครูต้องเชื่อมโยงความรู้เก่าไปสู่ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงระหว่างสาระวิชา
- 2.4 ครูต้องสร้างแรงจูงใจในการเรียน ด้วยการเสริมแรงทางบวก
- 2.5 ครูให้โอกาสนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจอย่างมีความสุข
- 2.6 ครูปรับวิธีการประเมิน เกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3. ตัวอย่างเทคนิคการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.1 เทคนิค 3 R

- การสอนซ้ำย้ำเตือน (Repetition) ต้องสอนจนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษบรรลุพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วจึงเปลี่ยนจุดประสงค์การเรียนรู้ใหม่
- การสอนแบบไม่ตึงเครียด (Relaxation) เปลี่ยนกิจกรรมวิชาการเป็นกิจกรรมนันทนาการ
- การสอนแบบสม่ำเสมอ (Routine) การสอนแบบกำหนดกิจกรรมให้เป็นกิจวัตรประจำวัน

3.2 หลักการสอนแบบเชิงพฤติกรรม (Teaching Behavior Techniques) เป็นองค์ความรู้ที่เทคนิคการสร้างเสริมพฤติกรรมพึงประสงค์ใช้ในการสร้างฝึกพฤติกรรมทางสังคมยอมรับจำเป็นในการอยู่ร่วมกับสังคมกับบุคคลทั่วไป โดยมีเทคนิคที่แนะนำดังนี้

- เทคนิคการวิเคราะห์งาน (Task analysis) ครูจำแนกเนื้อหาและทักษะที่จะสอนเป็นขั้นตอนย่อยๆ หลายๆ ขั้นตอน และเรียงลำดับจากงานที่ง่ายไปส่วนงานที่ยาก
- เทคนิคการแนะ (Prompting) ครูจะต้องใช้การแนะจากมากที่สุดตั้งแต่สัมผัส วาจา ท่าทาง สายตา น้ำเสียง ค่อยๆ ลดการแนะจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด จนกระทั่งไม่มีการแนะ
- เทคนิคการให้รางวัลและการลงโทษ (Reinforcement and Punishments) เพื่อสร้างแรงจูงใจ โดยเริ่มจากแรงจูงใจภายนอกไปสู่แรงจูงใจภายใน
- เทคนิคการตะล่อมกล่อมเกลากำหนดทักษะหรือพฤติกรรมใหม่ (Shaping Procedure) เป็นการกล่อมเกลากำหนดตอบสนองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ไปสู่พฤติกรรมหรือทักษะเป้าหมายที่ต้องการได้
- เทคนิคการสานต่อพฤติกรรม (Chaining Procedure) คือกระบวนการที่นำทักษะแตกย่อยจากขั้นวิเคราะห์งาน และนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้องจนคล่องแล้วโดยไม่มีการแนะมาสานต่อให้เป็นทักษะหรือพฤติกรรมที่ผู้สอนต้องการอย่างครบถ้วนสมบูรณ์
- เทคนิคการขยายผลพฤติกรรม (Generalization Procedure) เป็นการส่งเสริมนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษนำทักษะที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้ทุกสถานการณ์และทุกบุคคล
- เทคนิคการคงสภาพซึ่งทักษะที่ทำได้แล้ว (Maintaining Previously Learned Skill Procedure) เป็นการทบทวนทักษะที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทำได้แล้วเป็นช่วงๆ สลับกับทักษะใหม่ๆ หรือหลอมหลวมทักษะเก่ากับทักษะใหม่

3.3 การสอนแบบตัวต่อตัว (Direct Instruction) ครูสอนให้ทำตาม ให้คำชี้แนะ การให้ผลย้อนกลับและการเสริมแรงแบบทันทีทันใด

3.4 การสอนเป็นกลุ่มเล็ก (Group Instruction) เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

- 3.5 การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Assistance Instruction) การจัดกลุ่มจิตอาสาช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยครูสอนเทคนิควิธีการช่วยเหลือทักษะให้แก่กลุ่มจิตอาสา เปิดโอกาสให้นักเรียนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทั่วไปมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 3.6 การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การจัดกลุ่มเรียนในกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน โดยสมาชิกแต่ละคนช่วยกันเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนทุกคน
- 3.7 การเรียนแบบนำตนเอง (Self –Directed Learning) ให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถวางแผนการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมาย วิธีการเรียน และการประเมินตนเอง เหมาะสมกับความสามารถ รูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนได้พึ่งพาตนเอง

4. เทคนิคการจัดการพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

- 4.1 ผู้สอนให้ความสนใจในพฤติกรรมที่ดี และมองหาพฤติกรรมที่ไม่ดี
- 4.2 ผู้สอนบอกชี้แจงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และบอกแนวทางพฤติกรรมที่ถูกต้อง
- 4.3 ผู้สอนทบทวนให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าใจกฎ กติกา ได้ถูกต้อง
- 4.4 ผู้สอนเพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และให้การยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- 4.5 ผู้สอนอาจใช้เวลาออก (Time out) เป็นการยุติพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์บางประการ ส่วนมากใช้เวลาออกเท่ากับอายุของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและอยู่ในสายตาของครูตลอดเวลาทำให้เด็กมีช่วงความสนใจมากขึ้น และยกย่องชมเชยเมื่อเขามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- 4.6 เทคนิคการจัดการปัญหาเฉพาะหน้า
- นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพฤติกรรมอาละวาด หยุดพฤติกรรม โดยถอยห่างเข้าด้านหลังแล้วใช้มือปิดตาทั้งสองข้าง และระมัดระวังไม่ให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทำร้ายตนเอง
 - แบบกระตุ้นตนเอง ห้ามด้วยคำพูด ท่าทาง หรือหยุดกระตุ้นตนเอง
 - พฤติกรรมเศร้า การสัมผัส การกอด ปลอบ พุดคุย พร้อมทั้งเบี่ยงเบนความสนใจ
 - แบบต่อต้าน ผู้สอนยืนยันให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทำกิจกรรมที่ผู้สอนสั่งจนเสร็จ ไม่คำนึงถึงการต่อต้านเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตระหนักว่าพฤติกรรมนั้นๆ ไม่ส่งผลให้หยุดทำกิจกรรม

- แบบร่ำเริงสุดขีด เบี่ยงเบนให้ไปทำกิจกรรมอื่นๆ โดยไม่สนใจพฤติกรรมที่หัวเราะอยู่ โดยสั่งให้ทำกิจกรรมง่ายๆ หลายกิจกรรมต่อๆ กัน จนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเหนื่อย
- แบบหลีกเลี่ยง เพิกเฉย ไม่สนใจ ต่อพฤติกรรมที่หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือเทคนิคอื่นๆ ตามความเหมาะสมที่จะช่วยพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนที่กำหนดไว้

☛ **ระยะเวลาดำเนินการ :** ตลอดปีการศึกษา

☛ **เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :**

- แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- เทคนิคการสอนสำหรับคนพิการทางการศึกษาแต่ละประเภทความพิการ
- ข้อมูล ผลงาน และเอกสารประจำตัวของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคล เช่น ระเบียบสะสม เอกสารแสดงผลการเรียน แบบบันทึกพฤติกรรม แบบเยี่ยมบ้าน เอกสารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการทดสอบ ผลการเรียนรู้ ชิ้นงาน ฯลฯ
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเช่น บันทึกหลังสอน แบบบันทึกพฤติกรรม ฯลฯ

☛ **ผู้ที่เกี่ยวข้อง :** ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูผู้สอนรายวิชา ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง

7) การจัดบริการเสริมศักยภาพและความสามารถพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การจัดบริการเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

นอกจากการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สถานศึกษายังสามารถจัดบริการหรือประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุนบริการให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ บริการที่จำเป็นนี้ควรจัดให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อบำบัด พื้นฟู ส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการให้เป็นไปตามวัย และสามารถปรับตัวเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนทั่วไปได้ยกตัวอย่าง เช่น

1. บริการแนะแนว คือ กระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษรู้จักเข้าใจตนเอง ยอมรับและเห็นคุณค่าของตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและแก้ปัญหา รวมทั้งการตัดสินใจได้ด้วยตนเองเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข โดยรับบริการจากครูแนะแนวประจำโรงเรียน

2. บริการแก้ไขการพูด เป็นการแก้ไขความบกพร่องที่เกิดจากการใช้วืยะในการพูดหรือความบกพร่องทางสมองในบางด้านที่ส่งผลกระทบต่อการพูด การได้ยิน และการออกเสียงที่ทำให้ไม่สามารถพูดได้ตามพัฒนาการปกติของวัย โดยรับบริการจากนักแก้ไขการพูดในโรงพยาบาล

3. บริการด้านจิตวิทยา คือ บริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและใช้ชีวิตอย่างมีความสุข โดยรับบริการจากนักจิตวิทยาในโรงพยาบาลหรือศูนย์การศึกษาพิเศษ

4. บริการกายภาพบำบัด คือ การกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจประเมิน การวินิจฉัย และการบำบัดความบกพร่องของร่างกาย ซึ่งเกิดเนื่องจากภาวะของโรคหรือการเคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ การส่งเสริมสุขภาพการป้องกัน การแก้ไขและการฟื้นฟูความเสื่อมสภาพความพิการของร่างกายและจิตใจด้วยวิธีการทางกายภาพบำบัด การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์กายภาพบำบัด เช่น ธาราบำบัด เป็นต้น โดยรับบริการจากนักจิตวิทยาในโรงพยาบาลหรือศูนย์การศึกษาพิเศษ

5. บริการกิจกรรมบำบัด คือ การนำกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย รวมทั้งวิธีการและอุปกรณ์ที่เหมาะสมมาเป็นวิธีการในการบำบัดเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ การเรียนรู้และการพัฒนาเกี่ยวกับเด็กโดยกระบวนการตรวจ ประเมิน ป้องกัน ส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพให้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ และดำเนินชีวิตได้ตามศักยภาพ ป้องกันการไร้ความสามารถและการมีสุขภาพที่ดี เช่น ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การบูรณาการประสาทสัมผัสการใช้อุปกรณ์ช่วยในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นต้น โดยรับบริการจากนักกิจกรรมบำบัดในโรงพยาบาลหรือศูนย์การศึกษาพิเศษ

6. บริการสอนเสริม คือ การเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในรูปแบบรายบุคคลหรือกลุ่มเล็ก ทั้งในเวลาและนอกเวลา โดยรับบริการจากครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่ให้การสอนเสริมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ขึ้นทะเบียนจากศูนย์การศึกษาพิเศษ

7. บริการปรับพฤติกรรม คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ดีขึ้น โดยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เข้าสู่พฤติกรรมที่ใกล้เคียงปกติหรือปกติ โดยรับบริการจากครูการศึกษาพิเศษ ครูแนะแนว นักจิตวิทยา ในโรงพยาบาลหรือศูนย์การศึกษาพิเศษ

8. บริการส่งต่อ คือ การส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่จบการศึกษาแต่ละระดับชั้น หรือการส่งต่อเพื่อรับบริการต่างๆ จากหน่วยงานภายนอก โดยให้สถานศึกษานำส่งเอกสารข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาและวางแผนการรับบริการต่างๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษในระดับชั้นที่สูงขึ้นหรือบริการต่างๆ เช่น การส่งต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในสถานศึกษาเดียวกัน การส่งต่อการรับบริการกิจกรรมบำบัดที่โรงพยาบาล เป็นต้น

9. บริการศิลปะบำบัด คือ การนำกิจกรรมศิลปะหรือผลงานศิลปะเพื่อหาข้อบกพร่องของบุคคลที่มีสาเหตุจากกระบวนการทางจิตใจ และเพื่อใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมช่วยในการ

บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดีขึ้น โดยรับบริการจากครูการศึกษาพิเศษครูประจำชั้น ครูรายวิชา ศิลปะ หรือ นักศิลปะบำบัด ในหน่วยงานต่างๆ เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษ มูลนิธิต่างๆ เป็นต้น

10. บริการดนตรีบำบัด คือ เป็นวิธีการใช้ดนตรีเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาด้านจิตใจ อารมณ์ และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ตลอดจนผู้มีความบกพร่องทางร่างกายเกี่ยวกับระบบประสาทการรับรู้ และการเคลื่อนไหว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลทางการฟื้นฟูสมรรถภาพ นันทนาการและ/หรือทางการศึกษา โดยรับบริการจากครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้นครูรายวิชาดนตรี หรือ นักดนตรีบำบัด ในหน่วยงาน ต่างๆ เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษ มูลนิธิต่างๆ เป็นต้น

11. บริการบำบัดด้วยสัตว์ คือ ในปัจจุบันมีการนำสัตว์มาร่วมในโปรแกรมการบำบัดรักษา ผู้ป่วยอยู่หลายแบบ สัตว์ที่นิยมนำมาใช้กันมาก ได้แก่ โลมา ม้า สุนัข และแมว เป็นต้น โดยมีการคัดเลือก ผักผ่อนสัตว์มาเป็นอย่างดี การนำสัตว์มาใช้ร่วมในการบำบัดเด็กพิเศษหรือเด็กที่เจ็บป่วยเรื้อรังและยังช่วย เพิ่มประสิทธิภาพการบำบัดรักษาในแนวทางหลักได้ดียิ่งขึ้น สามารถรับบริการจากครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น นักกิจกรรมบำบัด นักกายภาพบำบัด ในหน่วยงานต่างๆ เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษ มูลนิธิ ต่างๆ เป็นต้น

12. บริการสวนบำบัด คือ การใช้กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับพืชและสวน ได้แก่ การทำสวน การ ปลูกผักและไม้ดอก การดูแลพืช การขยายพันธุ์พืช การเยี่ยมชมสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เช่น สวน สวนสาธารณะ ป่า อุทยาน เป็นต้น เพื่อพัฒนาแต่ละบุคคลให้เกิดความรู้สึกมีสุขภาวะ ปรับปรุง สุขภาพทางกาย จิต และส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อการกระตุ้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับพลังแห่งการ เยียวยาจากธรรมชาติ การปฏิสัมพันธ์เป็นไปได้ทั้งการเป็นผู้กระทำ (Active) และผู้ถูกกระทำ (Passive) ทั้งนี้ขึ้นกับการออกแบบสวนและความต้องการของผู้ใช้สวน มีสวนบำบัดที่แยกย่อยไปอีก ได้แก่ สวนเยียวยา (Healing Gardens) สวนแห่งความสามารถ (Enabling Gardens) สวนฟื้นฟู สมรรถภาพ (Rehabilitation Gardens) สวนฟื้นคืนสภาพเดิม (Restorative Gardens) (มูลนิธิเพื่อเด็ก พิการ, 2015)

การส่งเสริมความสามารถพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การส่งเสริมความสามารถพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยการสนับสนุน การจัดสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้แสดงความสามารถที่ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้แสดงศักยภาพตามที่ตนเองถนัดอย่างเต็มที่ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความสามารถด้านความเป็นผู้นำ เป็นเด็กชอบขบคิด ไม่ยอมจำนนต่อปัญหาอุปสรรคใดๆ ชอบเป็นผู้นำกลุ่ม มีอารมณ์ขัน ชอบทำงานกับคนกลุ่มมาก ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ และ ควบคุมการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

2. ความสามารถด้านนักคิด เป็นเด็กช่างสังเกต มองเห็นรายละเอียดได้มากกว่าเด็กวัยเดียวกัน จดจำแม่นยำ รวดเร็ว สนใจสิ่งแปลกๆ ที่ทำให้ผู้ใหญ่ประหลาดใจ ใช้ภาษาได้ดี ไม่ชอบคบเพื่อนวัยเดียวกัน

แต่คบคนที่อายุมากกว่า รู้เกินเด็กวัยเดียวกัน ชอบทำงานคนเดียว คิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้อย่างลึกซึ้งกว่าเด็กวัยเดียวกัน เช่น ความซื่อสัตย์

3. ความสามารถในการสร้างสรรค์ เป็นเด็กไม่ยอมทำกิจกรรมที่ไม่ชอบ ไม่ยอมร่วมมือถ้าไม่เห็นด้วย ชอบทำงานคนเดียว สนใจสิ่งประดิษฐ์และความคิดใหม่ๆ ไม่หงุดหงิดกับการไร้ระเบียบ หรือสภาพที่คนอื่นหงุดหงิดทนไม่ได้ สังเกตรายละเอียดต่างๆ ได้ดี มีความคิดอิสระ มีความยืดหยุ่น คิดได้หลายอย่าง และมีความคิดแปลกใหม่

4. ความสามารถด้านวิชาการ เป็นเด็กมีสมาธิดี เรียนรู้ได้รวดเร็ว ภาษาดี อ่านหนังสือยากและเร็วกว่าเด็กวัยเดียวกัน ชอบการเรียนรู้แบบถึงแก่น ชอบซักถาม ชอบเรียนวิชายากๆ สนุกกับการเรียน ชอบทำงานเกินคำสั่งในสิ่งที่สนใจ ชอบวิเคราะห์ตนเอง ประเมินข้อมูล และแก้ไขสถานการณ์

5. ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ เป็นเด็กสนใจศึกษาเกี่ยวกับตัวเลข ปฏิทินเวลา แผนภูมิ มิติเวลา หมกมุ่นครุ่นคิดมีวิธีแปลกใหม่ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ มีจินตนาการ ชอบตั้งคำถามที่เป็นเหตุเป็นผล มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้หลายวิธีทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องคณิตศาสตร์ได้

6. ความสามารถด้านนักวิทยาศาสตร์ เป็นเด็กกระหายใคร่รู้ในสิ่งต่างๆ ว่าทำได้อย่างไร ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ ชอบเฝ้าดู จับต้อง ดม มองเห็นความเชื่อมโยงของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ชอบทำงานที่ต้องลงมือปฏิบัติ ทดลอง ชอบวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์เรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล

7. ความสามารถด้านภาษา เป็นเด็กพูดอ่านเขียนเร็ว มีภาษาก้าวหน้ากว่าเด็กวัยเดียวกัน ชอบท่องจำ อ่านโคลงกลอน พกหนังสือติดตัวไปทุกที่ ชอบแต่งเรื่องเขียนเรื่อง มีภาษาพูด เขียน สละสลวยงดงามกว่าเด็กวัยเดียวกัน เข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างถ่องแท้ วิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์จากเรื่องที่อ่านได้ ใช้ภาษาสร้างจินตนาการได้

8. ความสามารถด้านนักกีฬา เป็นเด็กสนุกสนานกับการเคลื่อนไหว ออกกำลังกาย ปั่นปาย ใช้เวลาว่างเล่นกีฬา มีสมาธิในการเล่นกีฬาได้แม้มีเสียงรบกวน ชอบคิดวิธีใหม่ๆ มาใช้เล่นกีฬา สามารถควบคุมความสมดุลของร่างกายได้อย่างโดดเด่น และมีสภาพร่างกายที่เหมาะสม เช่น ช่วงขาแข็งแรง

9. ความสามารถด้านดนตรี เป็นเด็กใช้เวลาว่างกับกิจกรรมด้านดนตรี อยากมีอาชีพเกี่ยวกับดนตรี เช่น เป็นนักดนตรี นักแต่งเพลง มีความไวต่อเสียง แยกแยะความแตกต่างของเสียงได้ ชอบการวิเคราะห์เพลงว่าดีหรือไม่ดี

10. ความสามารถด้านศิลปิน เป็นเด็กสนใจศิลปะ ใช้เวลาว่างวาดภาพ ชีตเขียน มีสมาธินานกับศิลปะ มีความสุขกับงานศิลปะ อยากมีอาชีพทางศิลปะ มีประสาทสัมผัส มือ ตา ดี มีทักษะสามารถใช้กริยาท่าทางสื่ออารมณ์ได้ดี

☛ ระยะเวลาดำเนินการ : ตลอดปีการศึกษา

☛ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :

- คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- เทคนิคการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทความพิการ
- แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- ข้อมูล ผลงาน และเอกสารประจำตัวของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคล เช่น ระเบียบสะสม เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรม แบบเยี่ยมบ้าน เอกสารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการทดสอบ ผลการเรียนรู้ ชิ้นงาน ฯลฯ

☛ **ผู้ที่เกี่ยวข้อง :** ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูผู้สอนรายวิชา ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง

8) การทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

การทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

1. รายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และให้นำรายงานดังกล่าวแนบผลการเรียนในแต่ละภาคเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบด้วย
2. ให้สถานศึกษานำผลการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อให้ตรงตามศักยภาพของนักเรียนและมีผลการพัฒนาดีขึ้นในกรณีที่นักเรียนมีพัฒนาการหรือผลการเรียนรู้ต่ำกว่าหรือสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จะประชุมเพื่อประเมิน ทบทวนและปรับปรุงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) เป้าหมายระยะยาว 1 ปี ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

(ตัวอย่าง)

แบบปรับบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ชื่อเด็กหญิง ลีลา ชาวใส ประเภทความพิการบกพร่องทางการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เป้าหมายระยะยาว 1 ปีตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	เป้าหมายระยะสั้น/ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ผลการประเมิน		รายละเอียด การปรับและแก้ไข
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	
ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2563 เด็กหญิงลีลา สามารถ อ่านคำพื้นฐานในระดับชั้นป.1 ที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราใน แม่กบ กด กก กม กน ได้ 100 คำ	1. เมื่อครูกำหนดคำที่มีตัวสะกดตรง มาตราแม่กบ ให้นักเรียนอ่าน นักเรียน สามารถอ่านคำ ที่ กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง อย่างน้อยร้อยละ 80 ของคำ ที่กำหนด ภายในเดือนสิงหาคม 2562	✓		- พัฒนาในหัวข้อถัดไป
	2. เมื่อครูกำหนดคำที่มีตัวสะกดตรง มาตราแม่กบ ให้นักเรียนอ่าน นักเรียน สามารถอ่านคำ ที่ กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง อย่างน้อยร้อยละ 80 ของคำ ที่กำหนด ภายในเดือนกันยายน 2562		✓	- ปรับเกณฑ์การผ่าน จากร้อยละ 80 เป็นร้อยละ 70 - ปรับคำอ่านให้ง่ายขึ้น

☛ ระยะเวลาดำเนินการ : ภาคเรียนที่หนึ่ง ภายในวันที่ 30 ตุลาคม และภาคเรียนที่สอง ภายในวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี โดยปรับบทวนแผนอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

☛ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :

- แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- ข้อมูล ผลงาน และเอกสารประจำตัวของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นรายบุคคล เช่น ระเบียบสะสม เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรม แบบเยี่ยมบ้าน เอกสารระบุดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการทดสอบ ผลการเรียนรู้ ชิ้นงาน ฯลฯ
- แบบปรับบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

☛ ผู้ที่เกี่ยวข้อง : ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูผู้สอนรายวิชา ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง

9) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ความสำคัญการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษซึ่งเรียนรวมอยู่ในสถานศึกษาทุกสังกัดเพื่อให้ครูผู้สอนสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและในระดับชาติ ได้มีแนวทางในการวัดและประเมินผลนักเรียนพิการหรือบกพร่องได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน โอกาส ความเท่าเทียมและไม่มีการเลือกปฏิบัติ นำไปสู่การพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ รวมทั้งสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ เช่นเดียวกับนักเรียนทั่วไป

จุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จะต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนานักเรียนให้บรรลุถึงความรู้ ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อประเมินความรู้ ความสามารถพื้นฐานและความต้องการจำเป็นพิเศษสำหรับนำไปใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อประเมินพัฒนาการและผลการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
3. เพื่อตัดสินผลการเรียน เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้หรือจบรายวิชาตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โดยวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เพื่อให้สถานศึกษามีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมีผลการประเมินตรงตามสภาพความรู้ความสามารถที่แท้จริงตามศักยภาพของนักเรียนรายบุคคลสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล
2. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินความรู้ ความสามารถ และพัฒนาการแล้วจะนำผลไปปรับปรุงพัฒนาตัดสินผลการเรียน

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรอยู่บนพื้นฐานที่สอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นเครื่องมือในการดำเนินการเชื่อมโยงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา และศักยภาพของนักเรียนโดยใช้รูปแบบวิธีการวัดและประเมินผล ดังนี้

- 4.1. ด้านการนำเสนอ การวัดและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถช่วยเหลือให้นักเรียนได้นำเสนอเนื้อหาและทักษะต่างๆ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน เช่น การนำเสนอด้วยชิ้นงาน โครงงาน แฟ้มสะสมผลงาน การนำเสนอด้วยภาพ เป็นต้น
- 4.2. ด้านการตอบสนอง การวัดและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถช่วยเหลือให้นักเรียนได้ตอบสนองหรือแสดงออกในรูปแบบวิธีการที่เหมาะสม เช่น การใช้ท่าทาง การชี้ การหยิบ การใช้สัญลักษณ์ การตอบด้วยวาจา การถาม-ตอบ เป็นต้น
- 4.3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เป็นการปรับสภาพแวดล้อม สถานที่ รวมทั้งรูปแบบของการสอบหรือการทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน เช่น การแยกห้องสอบ การจัดอุปกรณ์ช่วยเหลือในการสอบ เป็นต้น
- 4.4. ด้านการจัดเวลาและตาราง เป็นการปรับเปลี่ยนเกี่ยวกับเวลา หรือตารางเวลาในการเรียนหรือการทดสอบที่เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน เช่น ขยายเวลาในการทดสอบ กำหนดตารางสอบแบบยืดหยุ่น เป็นต้น

5. การประเมินนักเรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ประเมินควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล

6. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษา

7. ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียนของนักเรียน

แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรอยู่บนพื้นฐานที่สอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาของนักเรียน โดยใช้แผนการจัด

การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นเครื่องมือในการดำเนินการเชื่อมโยงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ครูผู้สอนดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายวิชาตามตัวชี้วัดในรายวิชาพื้นฐาน ตามผลการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติม โดยการปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการหรือความบกพร่องของนักเรียน เพื่อเอื้ออำนวยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) นักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จำเป็นพื้นฐานตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ครูผู้สอนดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายจากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่ง เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความรู้ความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน โดยวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน สังเกตพัฒนาการและความประพฤติของนักเรียน สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม ผู้สอนควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น การประเมิน การปฏิบัติงาน การประเมินจากโครงการ หรือการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น ควบคู่ไปกับการใช้การทดสอบแบบต่างๆ อย่างสมดุล ต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างเรียนมากกว่าการประเมินปลายปี/ปลายภาค และใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่างๆ

2. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นการประเมินศักยภาพของนักเรียนในการอ่านหนังสือเอกสารและสื่อต่างๆ เพื่อหาความรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ ความสุนทรีย์และประยุกต์ใช้ แล้วนำเนื้อหาสาระที่อ่านมาคิดวิเคราะห์นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์ สร้างสรรค์ การแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆ และถ่ายทอดความคิดนั้นด้วยการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่าน ได้อย่างชัดเจนตามระดับความสามารถในแต่ละระดับชั้น

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งที่เป็นข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิด วิเคราะห์และเขียน เช่น ความบกพร่องทางการเห็น ความบกพร่องทางการเรียนรู้ สถานศึกษาสามารถปรับวิธีการและเครื่องมือในการประเมินให้เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวให้เหมาะสมกับสภาพความพิการและความบกพร่องแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โดยต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสรุปผลเป็นรายปี/รายภาค เพื่อวินิจฉัยและใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนานักเรียนและประเมินการเลื่อนชั้นตลอดจนการจบการศึกษาระดับต่างๆ

3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นการประเมินคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมจิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลกการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้สถานศึกษาดำเนินการตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดโดยการปรับกระบวนการวิธีการประเมินและเครื่องมือที่ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการและความบกพร่องแต่ละบุคคลสอดคล้องตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และให้ประเมินแต่ละคุณลักษณะแล้วรวบรวมผลจากผู้ประเมินทุกฝ่ายและแหล่งข้อมูลหลายแหล่งเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาสู่การสรุปผลเป็นรายปี/รายภาคใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นและการจบการศึกษาระดับต่างๆ

4. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียนและเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรม โดยปรับวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน ผลการประเมินจะใช้เป็นข้อมูลประเมินการเลื่อนชั้นเรียน และการจบการศึกษาระดับต่างๆ

จากหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้กำหนดคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่านคิด วิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ การวัดและประเมินผลจะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของนักเรียน อาทิ อาจต้องมีการปรับการประเมินผลที่เอื้อต่อสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละบุคคล รวมทั้งใช้วิธีการและเครื่องมือที่มีจุดเน้นเฉพาะด้าน อาจกำหนดสัดส่วนน้ำหนักคะแนนและวิธีการประเมินที่ให้ความสำคัญแก่ทักษะด้านการปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ควรอยู่บนหลักการพื้นฐาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และตัดสินผลการเรียน นอกจากนี้ควรประเมินเป็นระยะสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ สิ่งสำคัญอีกประการที่มีผลต่อประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของการวัดและประเมินผลได้แก่วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญในการประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายเช่น การพูดคุยและใช้คำถาม การสังเกต การสะท้อนการเรียนรู้การประเมินจากการปฏิบัติ การตรวจการบ้าน การแสดงออกในการปฏิบัติงาน การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน แบบทดสอบ เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่านักเรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดหรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุตัวชี้วัดเพียงใด และสิ่งเหล่านี้ควรพิจารณาให้การวัดและประเมินผลเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท

แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
ในโรงเรียนจัดการเรียนรวมแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. กรณีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความรู้ความสามารถเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกับนักเรียน
ทั่วไปที่เรียนรวมเต็มเวลาในโรงเรียนจัดการเรียนรวมกำหนดแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1. ให้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและเกณฑ์ต่างๆ ในกลุ่ม
สาระการเรียนรู้/รายวิชาเช่นเดียวกับนักเรียนทั่วไป
- 1.2. อาจมีการปรับวิธีการ/เวลาในการวัดและประเมินให้ยืดหยุ่นตามความต้องการจำเป็นพิเศษ
ของนักเรียนแต่ละคน
- 1.3. จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและวิธีการสื่อสารให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาสาระใน
แบบทดสอบตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล เช่น การขยายตัวอักษร/สัญลักษณ์/
รูปภาพของแบบทดสอบ การใช้อักษรเบรลล์ การฟังการตอบปากเปล่าหรือการช่วยจด
บันทึก สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น รวมทั้งการนำเสนอรูปแบบข้อสอบ
(Presentation) โดยมีบุคคลหรือใช้เทคโนโลยีในการอ่านข้อสอบให้ฟัง เช่น การใช้เทปเสียง
หรือซีดี (Compact Disc: CD) และโปรแกรมอ่านหน้าจอ (Screen Reader) สำหรับ
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเห็นหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ
อ่าน เป็นต้น

2. กรณีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เรียนรวมกับเด็กทั่วไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา
ใดเต็มเวลาและหรือบางเวลาในโรงเรียนจัดการเรียนรวมและมีการปรับตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับนักเรียน
แต่ละประเภท กำหนดแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 2.1. ให้ใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด
เช่นเดียวกับนักเรียนทั่วไป
- 2.2. เป็นการพิจารณาเฉพาะบุคคลไม่เปรียบเทียบกับนักเรียนทั่วไป
- 2.3. ในกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชาที่ต้องปรับเปลี่ยนเนื้อหา/ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินจะต้องมี
การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกันในชั้นเรียน
- 2.4. ปรับวิธีการในการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล
เช่น ให้สอบปากเปล่าหรือสัมภาษณ์ อ่านข้อสอบให้ฟัง โดยครู เพื่อนหรือพี่เลี้ยง สังเกต
พฤติกรรมต่างๆ ด้านประเมินผลจากการมีส่วนร่วม ประเมินผลจากแฟ้มงาน (Portfolio) ให้
ฟังเทปบันทึกเสียง/หนังสือเสียงช่วยให้นักเรียนรู้ สอบที่ใดก็ได้ที่วัดศักยภาพจริงของเด็กได้ เป็น
ต้น
- 2.5. ปรับเครื่องมือวัดและประเมินผล เช่น ปรับลักษณะของเครื่องมือโดยแบ่งแบบทดสอบเป็น
ตอนๆ และให้สอบทีละตอนแทนที่จะสอบครั้งเดียวทั้งฉบับ เป็นต้น

- 2.6. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนใหม่ให้เหมาะสมกับศักยภาพนักเรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- 2.7. ปรับระยะเวลาหรือกำหนดเวลาในการสอบให้เหมาะสมหรือพร้อมที่จะสอบ เช่น ไม่จำกัดเวลาสอบแล้วพักแล้วสอบใหม่ ขยายเวลาในการสอบให้มีเวลามากขึ้น
- 2.8. ปรับสถานที่สอบเพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่ไปทำความรบกวนให้กับผู้อื่นหากจำเป็นให้การช่วยเหลือจัดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ ตามความต้องการจำเป็นของนักเรียนแต่ละคน เช่น ปรับวิธีการสอบ กำหนดเวลาในการสอบให้เหมาะสม/พร้อมที่จะสอบ
- 2.9. การนำเสนอรูปแบบข้อสอบ (Presentation) โดยมีบุคคลหรือใช้เทคโนโลยีในการอ่านข้อสอบให้ฟัง เช่น การใช้เทปเสียงหรือซีดี (CD) และโปรแกรมอ่านหน้าจอ (Screen Reader) สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเห็นหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน เป็นต้น
- 2.10. วัดและประเมินผลความก้าวหน้าและระบุไว้ในช่องการวัดประเมินผลของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อาจใช้เกณฑ์ระดับคะแนน ดังตัวอย่าง

ระดับ	4	ดีเยี่ยม	มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 80 – 100
ระดับ	3.5	ดีมาก	มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 75 – 79
ระดับ	3	ดี	มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 70 – 74
ระดับ	2.5	ค่อนข้างดี	มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 65 – 69
ระดับ	2	น่าพอใจ	มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 60 – 64
ระดับ	1.5	พอใช้	มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 55 – 59
ระดับ	1	ขั้นต่ำ	มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 50 – 54
ระดับ	0	ต่ำกว่าเกณฑ์	มีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 0 – 49

3. กรณีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความบกพร่องขั้นรุนแรงที่ไม่สามารถปรับใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชาใดๆ ได้ถึงแม้จะปรับวิธีการสอนหรือวิธีการสอบแล้วก็ตาม การจัดการเรียนรู้นี้มุ่งเน้นการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข กำหนดแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 3.1. ให้ประเมินผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- 3.2. เป็นการประเมินเฉพาะบุคคลไม่เปรียบเทียบกับนักเรียนทั่วไป
- 3.3. ประเมินความสามารถในการปฏิบัติตามระดับคุณภาพ เช่น
 - ระดับคุณภาพ 4 ทำได้ถูกต้องด้วยตนเองทั้งหมด
 - ระดับคุณภาพ 3 ทำได้ถูกต้องด้วยตนเอง (กระตุ้นด้วยวาจา)
 - ระดับคุณภาพ 2 ทำได้เองบ้าง ไม่ได้บ้าง (กระตุ้นด้วยท่าทางและวาจา)

ระดับคุณภาพ 1 ทำได้โดยครูต้องกระตุ้นเตือนทั้งหมด (กระตุ้นด้วยกายท่าทางและวาจา)

3.4. ประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานได้ใช้วิธียืดหยุ่นและปรับวิธีการให้คะแนน เช่น

ระดับคุณภาพ 5 ได้ครบ 5 ครั้ง

ระดับคุณภาพ 4 ทำได้ครบ 4 ครั้ง

ระดับคุณภาพ 3 ทำได้ครบ 3 ครั้ง

ระดับคุณภาพ 2 ทำได้ครบ 1 – 2 ครั้ง

ระดับคุณภาพ 1 ทำไม่ได้

3.5. การประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยกำหนดสัดส่วนคะแนนที่เหมาะสม เช่น
จากการทดสอบ การร่วมกิจกรรม การนำเสนองาน การมาเรียน เป็นต้น

ตัวอย่าง	การกำหนดสัดส่วนคะแนน
การมาเรียน	ร้อยละ 10
การนำเสนองาน	ร้อยละ 30
จากการร่วมกิจกรรม	ร้อยละ 20
การประเมินระหว่างเรียน	ร้อยละ 30
การสอบปลายปี/ปลายภาค	ร้อยละ 10

การกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากำกับและติดตามการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนและนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรพิจารณาดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการหรือความบกพร่องของนักเรียน อีกทั้งควรให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานต้นสังกัดโดยมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิการหรือบกพร่องในระดับต่างๆ ดังนี้

1. การประเมินผลระดับชั้นเรียนเป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนดำเนินการ เพื่อพัฒนานักเรียนและตัดสินผลการเรียนในรายวิชา/กิจกรรมที่สอน โดยประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นเป้าหมายตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การแสดงออกในการปฏิบัติผลงาน การแสดงกิริยาอาการต่างๆ ของนักเรียนตลอดเวลาที่จัดกิจกรรม เพื่อดูว่าบรรลุตัวชี้วัดหรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุตัวชี้วัดเพียงใดแล้วแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

2. การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนานักเรียนการอนุมัติผลการเรียนและการตัดสินใจเลื่อนชั้นเรียน เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตามเป้าหมายหรือไม่และนักเรียนมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาในด้านใด สถานศึกษาควรตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนตลอดจนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพนักเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่ตามภาระความรับผิดชอบ การดำเนินการประเมินคุณภาพของนักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาต้องจัดทำและดำเนินการให้มีการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนตามที่เขตพื้นที่ศึกษากำหนดให้มีการประเมินผล โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะความพิการหรือความบกพร่องเพื่อพิจารณาการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านการวัดและประเมินผลตลอดจนเพื่อการตัดสินใจในการใช้ข้อมูลผลการประเมินในระดับนโยบายต่อไป

4. การประเมินผลระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพนักเรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาต้องจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนที่เรียนในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะความพิการหรือความบกพร่องเพื่อพิจารณาการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในด้านการวัดและประเมินผล หลังจากนั้นนำผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

การจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา

ระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาเป็นกรอบภาระงานและแนวปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงกับการเรียนรู้เป็นกระบวนการเดียวกัน สารของระเบียบดังกล่าวกำหนดบนพื้นฐานของนโยบายด้านการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพิ่มเติมในระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับคนพิการทางการศึกษา กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอันจะสะท้อนคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่จะช่วยสร้างความมั่นใจในกระบวนการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคม ซึ่งจะส่งผล

ต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการจัดการศึกษาในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้และตัดสินว่านักเรียนมีความรู้ ทักษะความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในระดับใดสามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือจบการศึกษาได้หรือไม่ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยควรมีสาระต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

1. หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
2. การตัดสินผลการเรียน
3. การให้ระดับผลการเรียน
4. การรายงานผลการเรียน
5. เกณฑ์การจบการศึกษา
6. เอกสารหลักฐานการศึกษา
7. การเทียบโอนผลการเรียน

การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เพื่อให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตามศักยภาพที่แท้จริง การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้มี เพื่อหลีกเลี่ยงข้อจำกัดบางประการที่อาจส่งผลต่อการวัดและประเมินผลรวมทั้งเป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านรูปแบบของข้อสอบ (Presentation Accommodations) เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบของแบบทดสอบ หรือคำสั่งในการทำแบบทดสอบ เช่น ตัวพิมพ์ที่มีขนาดใหญ่พิมพ์ด้วยอักษรเบรลล์ มีการแปลเป็นภาษามือ หรือการอ่านข้อสอบให้ฟัง เป็นต้น

1.1 การอ่านคำสั่งและข้อคำถามของแบบทดสอบ (Read Aloud Test Directions and Items) ผู้อ่านแบบทดสอบต้องมั่นใจว่าเมื่ออ่านคำสั่งแล้วนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนเข้าใจในคำสั่ง และนักเรียนต้องมีโอกาสซักถามและเข้าใจว่าจะแสดงคำตอบอย่างไร โดยก่อนที่จะเริ่มต้นทำแบบทดสอบผู้อ่านแบบทดสอบควรเตรียมตัวในการตอบคำถามเกี่ยวกับรูปแบบของข้อคำถาม ข้อกำหนด/กฎเกณฑ์ และเวลาในการทำแบบทดสอบ อย่างไรก็ตามผู้อ่านแบบทดสอบไม่ควรตอบคำถาม ที่เกี่ยวข้อง กับข้อคำถามในแบบทดสอบและในการอ่าน ผู้อ่านข้อคำถามต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดการชี้แนะถึงคำตอบ หรือช่วยให้ตัดตัวเลือกบางตัว และจะต้องอ่านคำถามและข้อความแต่ละคำตามที่ปรากฏอยู่ในแบบทดสอบ

ทั้งนี้ผู้อ่านต้องไม่ทำให้แบบทดสอบนั้นง่ายขึ้นและไม่ควรมีการอธิบายเพิ่มเติมหรือการให้การช่วยเหลืออื่นใดแก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1.2 ตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่ (Large Print) ถ้านักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความจำเป็นต้องใช้แบบทดสอบที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่ ต้องแน่ใจว่าข้อสอบเหล่านั้นมีการจัดเรียงหรือจัดระบบที่สามารถทำเสร็จได้ทันภายในเวลากำหนด มีการตรวจสอบว่าแบบทดสอบที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่สามารถนำไปใช้ได้จริง และหลังจากที่นักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จแล้วต้องมีผู้แปลงคำตอบของนักเรียนไปสู่กระดาษคำตอบในรูปแบบที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไป

1.3 อักษรเบรลล์ (Braille) ถ้านักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความจำเป็นต้องใช้แบบทดสอบที่เป็นอักษรเบรลล์ ต้องแน่ใจว่าข้อสอบเหล่านั้นมีการจัดเรียงหรือจัดระบบที่สามารถทำเสร็จได้ทันภายในเวลาที่กำหนด มีการตรวจสอบว่าแบบทดสอบที่เป็นอักษรเบรลล์สามารถนำไปใช้ได้จริง ระหว่างดำเนินการสอบนักเรียนที่ใช้อักษรเบรลล์ผู้ทำหน้าที่ควบคุมการสอบต้องได้รับข้อสอบในรูปแบบปกติควบคู่ด้วย โดยหลังจากที่นักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จแล้วต้องมีผู้แปลงคำตอบของนักเรียนไปสู่กระดาษคำตอบในรูปแบบที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปหรือในแบบฟอร์มของการตอบ

1.4 ล่ามภาษามือ (Sign Language Interpreter) ครูของนักเรียนไม่ควรเป็นล่ามในการสอบ เว้นเสียแต่ว่ามีบุคคลที่สองอยู่ด้วย เพื่อกำกับการสอบให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและสุจริตยุติธรรมในการสอบล่ามต้องไม่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น อธิบายเพิ่มเติมหรือการบอกความหมายของคำในข้อคำถามของแบบทดสอบ หากมีการอธิบายเกี่ยวกับวัสดุ กราฟิก ควรอยู่ในรูปแบบของตัวอักษรหรือการสัมผัส และควรมีการนำเสนอวิดีโอของข้อสอบในรูปแบบภาษามือ เพื่อช่วยเพิ่มความถูกต้อง แม่นยำ อัตราการเคลื่อนไหว และคุณภาพในการสอบ การให้บริการล่ามภาษามือต้องดำเนินการเป็นลำดับแรกในวันที่มีการสอบ

1.5 เทปบันทึกเสียงและซีดี (CD) ผู้ควบคุมการสอบมีความจำเป็นในการกำกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการทำแบบทดสอบที่อยู่ในรูปแบบของเสียง เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่านักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมและอุปกรณ์สามารถทำงานเพื่อถ่ายทอดแบบทดสอบที่ต้องอาศัยการฟังให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ในกรณีที่ใช้เทปบันทึกเสียงแบบสองหน้า นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษควรได้รับการเตือนให้กลับหน้าของเทปบันทึกเสียงผู้ควบคุมการสอบควรมีการตรวจสอบแบบทดสอบที่อยู่ในรูปแบบเสียงและอุปกรณ์ก่อนการใช้งาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการสอบจะดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

2. การอำนวยความสะดวกด้านการตอบข้อสอบ (Response Accommodations) เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการในการตอบคำถามในแบบทดสอบหรือการกระตุ้นเตือน เช่น การอนุญาตให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระบุคำตอบโดยการชี้หรือการใช้ภาษาท่าทาง (Gesturing) หรือให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเขียนคำตอบ (Scribe) การบันทึกคำตอบโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ

2.1. การเขียนคำตอบลงในแบบทดสอบ (Writing in Test Booklet) อนุญาตให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเขียนในแบบทดสอบแทนการเขียนในกระดาษคำตอบ การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในรูปแบบนี้อุญาตให้ผู้สอบระบุคำตอบลงในแบบทดสอบได้โดยตรง และหลังจากที่นักเรียนทำการสอบเสร็จสิ้นแล้วจะมีผู้ถ่ายทอดคำตอบของนักเรียนลงในกระดาษคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

2.2. ผู้ช่วยเขียน (Dictation to Scribe) การให้บริการเกี่ยวกับผู้ช่วยเขียนคำตอบสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องหรือมีปัญหาด้านสุขภาพที่ส่งผลอย่างชัดเจนในการแสดงออกด้วยการเขียน ผู้ช่วยเขียนคำตอบต้องมีความยุติธรรมและควรมีประสบการณ์ในการบันทึก (Transcription) ต้องเขียนอย่างตรงไปตรงมาตามที่นักเรียนบอก โดยผู้ช่วยเขียนต้องไม่ส่งผลกระทบใดๆ ต่อผลการสอบของนักเรียนและผู้ช่วยเขียนจะไม่ได้รับอนุญาตให้ตอบหรืออธิบายเพิ่มเติมใดๆ แก่นักเรียนในระหว่างการสอบและต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดการชี้แนะไม่ว่าโดยวิธีใดๆ ผู้ช่วยเขียนควรขอความชัดเจนจากนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมาย และการสะกดคำของคำหลักๆ และต้องอนุญาตให้นักเรียนทบทวนและแก้ไขในสิ่งที่ผู้ช่วยเขียนได้เขียนไปแล้ว

3. การอำนวยความสะดวกด้านการจัดสภาพแวดล้อม (Setting Accommodations) เป็นการปรับสภาพแวดล้อม สถานที่หรือรูปแบบของการสอบ เช่น การจัดการสอบเป็นกลุ่มเล็กๆ การสอบเป็นรายบุคคล จัดสอบที่บ้านของนักเรียน โรงพยาบาลและในสถานที่ที่เป็นทางเลือกอื่นๆ การจัดการด้านสถานที่สอบ (Supervised Test Locations) อาจเป็นเรื่องที่ยากในการหาสถานที่สอบที่มีความเป็นส่วนตัวและปราศจากสิ่งรบกวนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีย่านนักเรียนจำนวนมากในอาคารที่ต้องทำการสอบในเวลาเดียวกัน นักเรียนแต่ละคนที่สอบในสถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัวมีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลจากผู้ใหญ่และผู้ใหญ่แต่ละคนก็ดูแลต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ ในการดำเนินการสอบ

4. การอำนวยความสะดวกด้านเวลาสอบและตารางสอบ (Timing and Scheduling Accommodations) เป็นการปรับเปลี่ยนเกี่ยวกับกำหนดเวลาสอบหรือตารางการสอบ เช่น การขยายเวลาในการทำแบบทดสอบให้มากขึ้นหรือการอนุญาตให้มีการหยุดพัก (Break) ในระหว่างการทำแบบทดสอบการให้เวลาในการสอบเพิ่มเติมโดยปกติการให้เวลาสอบเพิ่มเติมจะขยายเวลาในการทำข้อสอบเป็น 1.5 เท่าของเวลาปกติ ดังนั้นถ้าในการสอบปกติใช้เวลา 60 นาทีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจะได้รับการขยายเวลาในการทำข้อสอบเป็น 90 นาที แต่อย่างไรก็ตามอาจได้รับอนุญาตให้มีเวลาในการทำข้อสอบเป็นสองเท่าของเวลาปกติได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลความจำเป็นของแต่ละกรณี โดยต้องคำนึงถึงประเภทความบกพร่องของนักเรียนและรูปแบบของข้อสอบ ตัวอย่างเช่น ถ้ามีผู้ช่วยอ่านหรือผู้ช่วยจดคำตอบ เวลาที่เหมาะสมในการสอบอาจเป็นสองเท่าของเวลาปกติ อย่างไรก็ตามการไม่กำหนดเวลาในการสอบไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสมหรือควรกระทำ

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การตัดสินผลการเรียน

การตัดสินผลการเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตัดสินผลการเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ดังนี้

- 1) นักเรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- 2) นักเรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัดหรือตัวชี้วัดที่ปรับใช้สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- 3) นักเรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชาหรือได้รับการตัดสินผลการเรียนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- 4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่านคิด วิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความสามารถของนักเรียนแต่ละรายบุคคล

เพื่อให้การตัดสินผลการเรียนมีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษและเป็นการลดข้อจำกัดในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สถานศึกษาสามารถปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในเรื่องการตัดสินผลการเรียนสำหรับคนพิการทางการศึกษา โดยปรับจากข้อกำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เหมาะสมกับกลุ่มคนพิการทางการศึกษา สามารถตัดสินผลการเรียนเป็นรายปีหรือรายภาคตามความเหมาะสม โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนและโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งในการปรับใช้จากข้อกำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควรได้คำนึงถึงสิ่งสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) เวลาเรียน นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ศึกษาในระบบควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดแต่อาจยืดหยุ่นตามสภาพความพิการหรือบกพร่องให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา
- 2) คุณภาพนักเรียน นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพที่สอดคล้องสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ที่กำหนด และสามารถปรับใช้ให้เหมาะสมตามสภาพความบกพร่องนักเรียนแต่ละบุคคล
- 3) มิติของการประเมิน นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษควรได้รับการประเมินและตัดสินผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) โดยประเมินใน 2 รูปแบบ คืออิงกับพัฒนาการและอิงเกณฑ์ไปพร้อมๆ กัน เพื่อใช้ในการพิจารณาเลื่อนชั้นถ้านักเรียนมีข้อบกพร่องเล็กน้อยสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ การพิจารณาเลื่อน

ชั้นให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะพิจารณาผ่อนผันให้ แต่หากนักเรียนไม่ผ่านการประเมินจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้ปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการหรือบกพร่องของนักเรียนในช่วงที่มีการประเมินระหว่างเรียน โดยให้คำนึงถึงศักยภาพด้านการเรียนรู้ วุฒิภาวะ ความรู้ความสามารถ และประโยชน์ที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจะได้รับเป็นสำคัญ

2. การให้ระดับผลการเรียน

2.1 การให้ระดับผลการเรียน ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนกรณีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เรียนรวมในโรงเรียนจัดการเรียนรวม สามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพโดยพิจารณาจากการผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มาประกอบการให้ระดับผลการเรียนและตัดสินระดับคุณภาพตามเกณฑ์ปกติ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพ พัฒนาการ ความรู้ความสามารถ และความบกพร่องของนักเรียนในระดับประถมศึกษา การให้ระดับผลการเรียนอาจเป็นระบบ ตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ หรือระบบที่ใช้คำสำคัญ สะท้อนมาตรฐานได้ตามความเหมาะสม ส่วนในระดับมัธยมศึกษา การให้ระดับผลการเรียน ให้ใช้ระบบตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับ ดังนี้

ระบบตัวเลข	ระบบตัวอักษร	ระบบร้อยละ	ระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน		
			5 ระดับ	4 ระดับ	2 ระดับ
4	A	80 – 100	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ผ่าน
3.5	B+	75 – 79	ดี	ดี	
3	B	70 – 74			
2.5	C+	65 – 69	พอใช้	ผ่าน	
2	C	60 – 64			
1.5	D+	55 – 59	ผ่าน		
1	D	50 – 54			
0	F	0 – 49	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน

2.2 การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์เขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผลการประเมินเป็นผ่านและไม่ผ่าน กรณีที่ผ่านให้ระดับผลการประเมินเป็นดีเยี่ยม ดี และผ่านทั้งนี้ให้คณะกรรมการพัฒนาและประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา กำหนด

เกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมตามศักยภาพ พัฒนาการความรู้ความสามารถและความบกพร่องของนักเรียน

2.3 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของนักเรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนานักเรียนของสถานศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมตามศักยภาพ พัฒนาการความรู้ความสามารถและความบกพร่องของนักเรียน

3. การเลื่อนชั้น

เมื่อสิ้นปีการศึกษานักเรียนจะได้รับการเลื่อนชั้น เมื่อมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1) นักเรียนมีเวลาเรียนตลอดปีการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- 2) นักเรียนมีผลการประเมินผ่านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ในแต่ละรายวิชา ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- 3) นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ทั้งนี้ให้พิจารณายืดหยุ่นตามศักยภาพ พัฒนาการความรู้ความสามารถและความบกพร่องของนักเรียน

4. การเรียนซ้ำชั้น

นักเรียนที่ไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับสูงขึ้น สถานศึกษาอาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงศักยภาพ วุฒิภาวะความรู้ความสามารถและระดับความบกพร่องของนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนที่ไม่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นสถานศึกษาควรให้เรียนซ้ำชั้น ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจใช้ดุลยพินิจให้เลื่อนชั้นได้หากพิจารณาว่านักเรียนมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 อันเนื่องจากสาเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัย แต่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นในข้ออื่นๆ ครบถ้วน
- 2) นักเรียนมีผลการประเมินผ่านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไม่ถึงเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละรายวิชา แต่มีการผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ก่อนที่จะให้นักเรียนซ้ำชั้น สถานศึกษาควรแจ้งให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบเหตุผลของการเรียนซ้ำชั้น

5. การสอนซ่อมเสริม

ในกรณีนักเรียนได้รับการพิจารณาให้ซ้ำชั้นหรือนักเรียนมีความรู้ทักษะกระบวนการหรือเจตคติ/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาต้องจัดการสอนซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษ

นอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

6. เกณฑ์การจบการศึกษา

เกณฑ์การจบการศึกษาตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื่องจากนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความแตกต่างจากนักเรียนทั่วไป ดังนั้นเกณฑ์และวิธีการในการวัดและประเมินผลให้จบหลักสูตรตามเกณฑ์แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ย่อมต้องมีความยืดหยุ่นมากกว่านักเรียนทั่วไป แต่ยังคงอิงกับเกณฑ์การจบการศึกษาที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การตัดสินผลการเรียนให้จบการศึกษาของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในแต่ละระดับควรครอบคลุมสิ่งสำคัญ ดังนี้

- 1) นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ บรรลุคุณภาพตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในรายวิชาใดๆ โดยอิงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หรือตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
- 2) นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีความบกพร่องรุนแรง ควรพิจารณาให้จบการศึกษาโดยนักเรียนต้องผ่านการประเมินตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ทั้งนี้ให้คำนึงถึงศักยภาพ พัฒนาการ วุฒิภาวะ ความรู้ ความสามารถและระดับความบกพร่องของนักเรียนเป็นสำคัญ

7. การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะหรืออย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง การรายงานความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรมีข้อมูลในการรายงานผลการเรียน ดังนี้

- 1) ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลามาเรียน ผลการประเมินความรู้ความสามารถตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) พฤติกรรมการเรียนรู้ ความประพฤติและผลงานในการเรียนของนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับรายงานความก้าวหน้าความสำเร็จ
- 2) ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาคผลการประเมินความก้าวหน้าโดยรวมของสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพของนักเรียน

- 3) ข้อมูลระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ประกอบด้วย ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ
- 4) ข้อมูลพัฒนาการของนักเรียนด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และพฤติกรรมต่างๆ

การรายงานผลการเรียน สถานศึกษาสามารถเลือกลักษณะข้อมูลและรูปแบบการรายงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการให้ระดับผลการเรียนในแต่ละระดับการศึกษาโดยคำนึงถึงการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของผู้รับรายงานเป็นสำคัญ นอกจากนี้การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนผ่าน (Transition) ข้อมูลรายงานผลการเรียน ซึ่งควรดำเนินการทั้งการเปลี่ยนผ่านระหว่างชั้นเรียนและการเลื่อนชั้น (Transitions between Grade Levels and Class Transfers) การเปลี่ยนผ่านระหว่างโรงเรียน (Transitions between Schools) เมื่อนักเรียนจบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาหนึ่งแล้วหรือมีการย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนผ่านจากระดับมัธยมศึกษาสู่การศึกษาในระดับสูงขึ้นและวัยผู้ใหญ่ (Transition from Secondary School to Higher Education or Adult Life) เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลือได้อย่างต่อเนื่อง

8. เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่
 - 1.1. ระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.1)
 - 1.2. ประกาศนียบัตร (ปพ.2)
 - 1.3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3)

เอกสารติดตามตัวนักเรียนที่สถานศึกษาออกให้ตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดต้องไม่ระบุข้อความใดๆ ที่ชี้ถึงความพิการหรือบกพร่องของนักเรียน ยกเว้นเอกสารที่เก็บไว้เป็นหลักฐานที่สถานศึกษา กรณีนักเรียนจำเป็นต้องใช้เอกสารเพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ควรแนบแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปพร้อมกับเอกสารที่ออกเพื่อให้มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องในด้านต่างๆ สำหรับนักเรียนต่อไป

2) เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดเป็นเอกสาร ซึ่งสามารถกำหนดรูปแบบและข้อมูลที่รายงานได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล ตลอดจนการรายงานผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถปรับวิธีการ เครื่องมือ เกณฑ์การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องต่อเป้าหมายจุดเน้น ปรัชญาการศึกษา ตลอดจนความแตกต่างของนักเรียน ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์และวิธีการที่ระบุไว้ข้างต้น โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ตัวอย่าง เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งเป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อบันทึกพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับนักเรียน เช่น แบบรายงานประจำตัวนักเรียน แบบรายงานผลการพัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ระเบียบสะสม ใบรับรองผลการเรียน และเอกสารอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำเอกสารไปใช้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในแต่ละประเภท เอกสารที่สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำ ได้แก่

1. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
2. แบบสรุปผลการประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
3. เอกสารรับรองความพิการ (เอกสารทางการแพทย์และหรือแบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ตามประกาศคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ ฉบับปี พ.ศ. 2556)
4. แบบบันทึกพฤติกรรม
5. แบบบันทึกข้อคิดเห็น
6. เอกสารอื่นๆ ตามที่สถานศึกษากำหนด เช่น แฟ้มสะสมผลงาน แฟ้มประวัติ เป็นต้น

☛ **ระยะเวลาดำเนินการ :** ตลอดปีการศึกษา โดยการสรุปผลการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ดำเนินการในช่วงภาคเรียนที่หนึ่ง ภายในวันที่ **30 ตุลาคม** และภาคเรียนที่สอง ภายในวันที่ **31 มีนาคม** ของทุกปี

☛ **เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :**

- 1) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (*รายละเอียดดังภาคผนวก*)
- 2) ข้อมูล ผลงาน และเอกสารประจำตัวของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นรายบุคคล เช่น ระเบียบสะสม เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรม แบบเยี่ยมบ้าน เอกสารระบุดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการทดสอบ ผลการเรียนรู้ ชิ้นงาน แบบบันทึกสุขภาพฯ
- 3) แบบปรับบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (*รายละเอียดดังภาคผนวก*)
- 4) เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่ ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ (ปพ.1) ประกาศนียบัตร (ปพ.2) และแบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3) แบบแสดงผลการแสดงผล ลักษณะอันพึงประสงค์ (ปพ.4) แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5) แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ.6) ระเบียบสะสม (ปพ.8)
- 5) เอกสารระดับชั้นการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (อบ.1/1อบ.1/2 อบ.1/3) สมุดบัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็ก (อบ.2/1อบ.2/2อบ.2/3)

☛ **ผู้ที่เกี่ยวข้อง :** ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูผู้สอนรายวิชา ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรวม

ขั้นสรุปและประเมินผลการจัดการเรียนรวม เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังการจัดการเรียนรวมในขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม และขั้นที่ 2 การดำเนินการจัดการเรียนรวมเสร็จสิ้นแล้ว โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูผู้สอนรายวิชา ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการประชุมเพื่อสรุปผลการจัดการเรียนรวม และดำเนินการปรับปรุง แก้ไข พัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามความต้องการจำเป็นพิเศษที่เหมาะสมและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการเปลี่ยนผ่าน (Transition) เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การประเมินผลการจัดการเรียนรวม
2. การเปลี่ยนผ่าน

1. การประเมินผลการจัดการเรียนรวม

การประเมินผลการจัดการเรียนรวม ให้นำผลการประเมินการผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มาประกอบการให้ระดับผลการเรียนและการตัดสินผลการเรียน ในแต่ละรายวิชาตามเกณฑ์ที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพ พัฒนาการ ความรู้ความสามารถ และความบกพร่องของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

(ตัวอย่าง)

แบบสรุปรูปการประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ชื่อเด็กหญิง ลีลา ชาวใส ประเภทความพิการบกพร่องทางการเรียนรู้

ปีการศึกษา 2562

กลุ่มสาระการเรียนรู้	เป้าหมายระยะยาว 1 ปี ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	สรุปผลการจัดการศึกษา		
		จำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้งหมด(ข้อ)	จำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผ่าน(ข้อ)	จำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ไม่ผ่าน (ข้อ)
ภาษาไทย	ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2563 เด็กหญิงลีลา สามารถอ่านคำพื้นฐานในระดับชั้น ป.1 ที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราในแม่ กบ กด กก กม กน ได้ 100 คำ	5	5	-
	ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2563 เด็กหญิงลีลา สามารถเขียนคำพื้นฐานในระดับชั้น ป.1 ที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราในแม่ กบ กด กก กม กน ได้ 100 คำ	5	4	-
คณิตศาสตร์	ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2563 เด็กหญิงลีลา สามารถบวกลบเลขที่มีการทดและมีผลลัพธ์ไม่เกิน 100 ได้	2	2	-
รวมจำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผ่าน			11	
จำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผ่านคิดเป็นร้อยละ			91.67	
ระดับคุณภาพมาตรฐานด้านผู้เรียน			5	

ระดับคุณภาพการเรียนรู้

☐ 1	หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ 0 - 49	การแปลความหมาย	ไม่ผ่าน
☐ 2	หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ 50 - 59	การแปลความหมาย	ปรับปรุง
☐ 3	หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ 60 - 69	การแปลความหมาย	พอใช้
☐ 4	หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ 70 - 79	การแปลความหมาย	ดี
☒ 5	หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ 80 ขึ้นไป	การแปลความหมาย	ดีเยี่ยม

☛ ระยะเวลาดำเนินการ : ภาคเรียนที่หนึ่ง ภายในวันที่ 30 ตุลาคม และภาคเรียนที่สอง ภายในวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี หรือ สรุปผลปลายปีการศึกษา ภายในวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี

☛ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :

- แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- ข้อมูล ผลงาน และเอกสารประจำตัวของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นรายบุคคล เช่น ระเบียบสะสม เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรม แบบเยี่ยมบ้าน เอกสารระบุดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการทดสอบ ผลการเรียนรู้ ชิ้นงาน แบบบันทึกสุขภาพ ฯลฯ
- แบบปรับทบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่ ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ (ปพ.1) ประกาศนียบัตร (ปพ.2) และแบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3) แบบแสดงผลการแสดงผล ลักษณะอันพึงประสงค์ (ปพ.4) แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5) แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ.6) ระเบียบสะสม (ปพ.8)
- เอกสารระดับชั้นการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (อบ.1/1, อบ.1/2, อบ.1/3) สมุดบัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็ก (อบ.2/1, อบ.2/2, อบ.2/3)
- แบบสรุปการประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

☛ **ผู้ที่เกี่ยวข้อง :** ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูผู้สอนรายวิชาครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การเปลี่ยนผ่านนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การเปลี่ยนผ่าน (Transition) คือ การเปลี่ยนผ่านผู้เรียนจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งอย่างมีเป้าหมาย หรือเป็นกระบวนการในการวางแผนเชื่อมต่อผลความสำเร็จหรือพัฒนาการความก้าวหน้าของผู้เรียนจากการรับบริการหนึ่งสู่อีกระดับความสำเร็จของระบบการให้บริการหนึ่ง โดยทั่วไปนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมักมีความยากลำบากในการดำเนินชีวิตและต้องการความช่วยเหลืออย่างหลากหลายแตกต่างกันตามแต่ละรายบุคคล การเปลี่ยนผ่านจึงเป็นการบริการหนึ่งที่รองรับการเชื่อมโยงจากการศึกษาไปสู่การดำเนินชีวิตของนักเรียนพิการหรือบกพร่องทุกประเภทแตกต่างกันตามระดับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนรายบุคคล เช่น นักเรียนออทิสติกอาจมีความยากลำบากในการปรับตัว เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมใหม่ทั้งระหว่างชั้นเรียน ระหว่างสถานศึกษาและในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิม หากไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนอาจเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมต่อต้าน ส่งผลให้การจัดการกับพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียนจะยากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงวัยของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นไปอย่างราบรื่น จึงจำเป็นต้องเตรียมบุคคลที่เกี่ยวข้องและตัวของนักเรียนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในช่วงวัยนั้นรวมไปถึงการจัดสรรทรัพยากรให้พร้อมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักเรียนเฉพาะบุคคล

การเปลี่ยนผ่านผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การเปลี่ยนผ่านภายในสถานศึกษา เป็นการเปลี่ยนผ่านผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ระหว่างครูกับครู หรือระหว่างครูกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นการเปลี่ยนผ่านระหว่างชั้นเรียน และเลื่อนชั้นในระดับที่สูงขึ้น
2. การเปลี่ยนผ่านภายนอกสถานศึกษา เป็นการเปลี่ยนผ่านผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษา และสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ เช่น โรงเรียนจัดการเรียนรวม สถาบันอุดมศึกษา และศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินการเปลี่ยนผ่าน

1. การเปลี่ยนผ่านภายในสถานศึกษา

เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมในบางรายวิชา หรือจบการศึกษาในแต่ละระดับชั้นและต้องเข้าสู่การศึกษาในชั้นที่สูงขึ้น จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมผู้เรียนและครูผู้รับการเปลี่ยนผ่านในวิชาที่เกี่ยวข้องหรือชั้นถัดไป โดยให้ครูรับทราบข้อมูลและความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเพื่อให้การช่วยเหลือได้อย่างต่อเนื่อง ครูผู้รับการเปลี่ยนผ่านจึงควรศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เช่น การสังเกตพฤติกรรม สภาพแวดล้อม และนำข้อมูลมาเตรียมความพร้อมในการจัดชั้นเรียนให้ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการ

1.1.1 รวบรวมข้อมูล

1.1.2 วางแผนการดำเนินงานเปลี่ยนผ่านระหว่างชั้นเรียน

1.1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) สำหรับผู้เรียน

1.1.4 เตรียมข้อมูลชั้นเรียนใหม่ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองและผู้เรียน

1.2 ขั้นดำเนินการ

1.2.1 จัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) สำหรับผู้เรียน

1.2.2 นำแผนสู่การปฏิบัติ

1.2.3 การถ่ายโอนข้อมูล/การเปลี่ยนผ่าน

1.3 ขั้นติดตามผลการเปลี่ยนผ่าน

1.3.1 ครูผู้เปลี่ยนผ่านติดตามผลการเปลี่ยนผ่าน และให้คำปรึกษาครูผู้รับการเปลี่ยนผ่าน

1.3.2 สรุปและรายงานผล

2. การเปลี่ยนผ่านภายนอกสถานศึกษา

เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาจากสถานศึกษาหนึ่งหรือมีการย้ายสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการเชื่อมต่อข้อมูลจากสถานศึกษาเดิมให้สถานศึกษาแห่งใหม่รับการเปลี่ยนผ่าน ต้องแต่งตั้งผู้ประสานงานที่สามารถติดต่อสอบถามได้ให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองและผู้เรียนและเตรียมพร้อมความรู้ทักษะที่จำเป็นในการดำเนิน

ชีวิตในสถานศึกษาแห่งใหม่แก่ผู้เรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียมการสถานศึกษาที่เปลี่ยนผ่าน

2.1.1 กำหนดงานเปลี่ยนผ่านสำหรับผู้เรียนให้อยู่ในโครงสร้างบริหารงานของสถานศึกษา

2.1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเปลี่ยนผ่านของสถานศึกษา

2.1.3 ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเปลี่ยนผ่านของสถานศึกษา

2.1.4 เตรียมข้อมูลสถานศึกษาแห่งใหม่เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองและผู้เรียน

2.1.5 ประชุมร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาเดิม สถานศึกษาแห่งใหม่ ครู

และผู้ปกครองผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2.2 ขั้นตอนดำเนินการ

2.2.1 ครูผู้รับผิดชอบเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการเปลี่ยนผ่านไปยังสถานศึกษาแห่งใหม่

2.2.2 ครูผู้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เพื่อการเปลี่ยนผ่านไปยัง

สถานศึกษาแห่งใหม่

2.2.3 นำผู้เรียน และครอบครัวเยี่ยมชมในสถานศึกษาแห่งใหม่ที่จะเปลี่ยนผ่าน

2.2.4 ดำเนินการเปลี่ยนผ่านพร้อมส่งต่อข้อมูลผู้เรียนให้กับสถานศึกษาแห่งใหม่

2.3 ขั้นติดตามผลการเปลี่ยนผ่าน

2.3.1 ครูผู้รับผิดชอบการเปลี่ยนผ่านจากสถานศึกษาเดิม ติดตามผลการเปลี่ยนผ่าน และให้

คำปรึกษาครูผู้รับการเปลี่ยนผ่านในสถานศึกษาแห่งใหม่

2.3.2 สรุปและรายงานผล

3. เอกสารที่ใช้ในการถ่ายโอนข้อมูลการเปลี่ยนผ่าน

เอกสารที่ทางสถานศึกษาควรจัดเตรียมสำหรับการเปลี่ยนผ่านผู้เรียนที่จบการศึกษาแต่ละระดับ หรือย้ายสถานศึกษา จะมีทั้งเอกสารที่แสดงถึงความสำเร็จ พัฒนาการหรือความก้าวหน้าความสามารถของผู้เรียน และเอกสารข้อมูลอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการศึกษาต่อการฝึกอบรมเฉพาะด้านหรือการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต โดยเอกสารเหล่านี้ควรประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)/แผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP)

3.2 รายงานผลการประเมินการดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

3.3 แบบบันทึกผลการเรียน รวมทั้งรายงานผลการสอบซ่อมเสริม (ถ้ามี)

3.4 ใบรับรองผลการเรียน

3.5 แฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน

3.6 แฟ้มประวัติ

3.7 ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) ที่สอดคล้องกับความต้องการที่จำเป็นของผู้เรียน

3.8 เอกสารอื่นๆ ที่สถานศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

☛ **ระยะเวลาดำเนินการ :** สรุปผลปลายปีการศึกษา ภายในวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี หรือกรณีนักเรียนย้ายสถานศึกษาหรือด้านอื่นๆ

☛ **เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ :**

- แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)
- ข้อมูล ผลงาน และเอกสารประจำตัวของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคล เช่น ระเบียบสะสม เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรม แบบเยี่ยมบ้าน เอกสารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการทดสอบ ผลการเรียนรู้ ชิ้นงาน แบบบันทึกสุขภาพฯ
- เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่ ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ (ปพ.1) ประกาศนียบัตร (ปพ.2) แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ.6) และระเบียบสะสม (ปพ.8)
- เอกสารระดับชั้นการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (อบ.1/1, อบ.1/2, อบ.1/3) สมุดบัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็ก (อบ.2/1, อบ.2/2, อบ.2/3)
- แผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) (รายละเอียดดังภาคผนวก)

☛ **ผู้ที่เกี่ยวข้อง :** ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูผู้สอนรายวิชา ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนหรือหน่วยงานที่จะเปลี่ยนผ่าน

ตอนที่ 4

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวม

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวม

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การชี้แจง การแสดงหรือการแนะนำเกี่ยวกับการสอนและการอบรม การนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ดังนั้น การนิเทศทางการศึกษาจึงเป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลือ โรงเรียน ครู ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ การเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะประสบผลสำเร็จได้ผลดีเพียงไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถ ตลอดจนเทคนิคและวิธีการที่ศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการนิเทศหรือผู้นิเทศจะนำมาใช้ในการนิเทศการศึกษา โดยเน้นให้ครูมีโอกาสค้นคว้างานด้วยตนเองเพื่อให้เกิดความงอกงามขึ้น เมื่อได้เรียนรู้และมีความเจริญงอกงามแล้วย่อมจะได้อำนาจปรับปรุงงานด้านการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การนิเทศการศึกษามีใช้มุ่งที่จะปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูเท่านั้น หากแต่ให้ความสำคัญไปถึงนโยบายการศึกษา จุดประสงค์ของการให้การศึกษา กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา การพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรที่ใช้ วัสดุอุปกรณ์ การสอนและวิธีสอนของครู สิ่งแวดล้อมของครูและนักเรียน ตลอดจนปัญหาต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อยู่ในขอบเขตการนิเทศการศึกษาทั้งสิ้น การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แต่จะแตกต่างกันในเรื่องจุดเน้นและบทบาทในการดำเนินการ โดยเฉพาะการนิเทศการจัดการเรียนรวม มุ่งเน้นการสนับสนุน ช่วยเหลือ ติดตาม และตรวจสอบความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ให้สามารถปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

แนวคิดในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวม

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวม การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรวมจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ถ้าผู้นิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับการนิเทศเข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบพร้อมกันกับประสานงานและร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด จะทำให้การนิเทศ ติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพบรรลุมาตรฐานการเรียนรวม

ความหมายการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในเรื่องการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล จึงกำหนดคำนิยามศัพท์ที่สำคัญ ไว้ดังนี้

การนิเทศ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นิเทศให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรวมแก่ผู้รับการนิเทศ/ครู โดยการใช้สื่อ เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบในการจัดการเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การติดตาม หมายถึง กระบวนการที่ผู้นิเทศติดตาม ตรวจสอบ กระบวนการและผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรวมของผู้บริหารสถานศึกษา/ครู/บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อทราบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการเรียนรวมที่กำหนด เพื่อทราบข้อมูล ปัญหา อุปสรรค และนำการติดตามมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ผู้นิเทศประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรวมของผู้บริหารสถานศึกษา/ครู/บุคลากรที่เกี่ยวข้องตามแผนที่กำหนดและตามขอบข่ายประเด็นการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการเรียนรวมและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการเรียนรวมที่กำหนดและตัดสินว่าผลการดำเนินงานจัดการเรียนรวมบรรลุตามมาตรฐาน/เกณฑ์การประเมินหรือไม่เพียงใด

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวม โดยการนำมาตรฐานการเรียนรวมมาใช้ขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการเรียนรวม รวมทั้งการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในการดำเนินงานและพัฒนาให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

จุดมุ่งหมายของการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวม

1. เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถและเสริมสร้างเจตคติที่ถูกต้องต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาครู บุคลากร ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในสถานศึกษา
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา
3. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการวัดและประเมินผลสำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษา
4. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนารอบด้าน ตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคลเป็นคนที่มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในสถานศึกษา

รูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวม

รูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวม คือ กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งเน้นบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยโดยมีเป้าหมายสำคัญสูงสุดอยู่ที่คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้รูปแบบและหลักการนิเทศทั่วไปมาใช้แต่จะมีลักษณะและประเภทของการนิเทศที่แตกต่างไปตามจุดมุ่งหมายรูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวม สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจากภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่เกิดจากการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลบุคลากรภายในสถานศึกษาเรียนรมนั้นๆ เพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรวมให้บรรลุมาตรฐานและสามารถยกระดับให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมเป็นการดำเนินงานที่เป็นระบบควบคุมกันไปทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและทีมผู้นิเทศ ซึ่งจะดำเนินการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบให้สถานศึกษาปฏิบัติตามกฎหมายคือการจัดการเรียนรวมเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด โดยแบ่งได้ ดังนี้

1.1 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับชั้นเรียน

1.2 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

2. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจากหน่วยงานต้นสังกัด เป็นกระบวนการที่เกิดจากการจัดการของศึกษานิเทศก์หรือคณะกรรมการนิเทศจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด/เขต ที่ดำเนินการต่อสถานศึกษาในลักษณะการสร้างเสริมความรู้ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความร่วมมือหรือประสานงานกันของบุคลากรโดยเฉพาะบุคลากรของสถานศึกษาในอันที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐาน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับชั้นเรียน

1. จุดมุ่งหมายของการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับชั้นเรียน

1.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน

1.2 เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ถูกต้องของครูผู้สอนที่มีต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1.3 เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูผู้สอน คือเน้นการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลให้เกิดความมั่นใจในการทำงาน

2. ประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับชั้นเรียน

ประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระดับชั้นเรียนผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศสามารถกำหนดร่วมกัน เช่น

2.1 การเยี่ยมชั้นเรียน

2.1.1 สภาพแวดล้อมในห้องเรียนเช่น วัสดุ อุปกรณ์ประจำห้องเรียน การจัดพื้นที่/โต๊ะ/เก้าอี้/บริเวณจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน เป็นต้น

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน

2.2.2 การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2.2.3 การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การเตรียมสื่อการเรียนการสอน ใบงาน ใบความรู้ ชิ้นงานนักเรียน ศึกษาทำความเข้าใจแผนการสอน ขั้นตอนวิธีการสอน การวัดและประเมินผลนักเรียน เป็นต้น

2.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

2.2.3 การวัดและประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.4 การบันทึกผลหลังการสอน

3. กระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ/ครูวิชาการ/ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษร่วมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ/ครูวิชาการ/ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ/ครูวิชาการ/ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษร่วมกันกำหนดประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

3.4 สร้างเครื่องมือการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน เช่น แบบนิเทศชั้นเรียน แบบสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน เป็นต้น

3.5 จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

3.6 นำเสนอแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียนต่อที่ประชุมข้าราชการครูและบุคลากรทั้งหมดของสถานศึกษา

3.7 มอบหมาย/แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

3.8 ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศวางแผนการปฏิบัติงานกำหนดปฏิทิน กรอบระยะเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

3.9 แจ้ง/ประสานครูผู้รับผิดชอบ ครูผู้สอนเพื่อรับการนิเทศ ติดตาม

3.10 ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียนตามประเด็นต่างๆ ที่กำหนดและให้คำแนะนำชี้ประเด็นสำคัญให้เห็นชัดเจน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น

3.11 ผู้ได้รับผิดชอบมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากการนิเทศ ติดตามทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3.12 ผู้รับข้อบ่งชี้ทำรายงานและสรุปผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

3.13 รายงานติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

4.1 ผู้นิเทศ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ครูวิชาการ/ครูหัวหน้าสายชั้น/ผู้ได้รับมอบหมาย

4.2 ผู้รับการนิเทศ คือ ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษ และพี่เลี้ยงเด็กพิการ

5. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน เช่น แบบเยี่ยมชั้นเรียน แบบสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน แบบบันทึก ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน เป็นต้น (รายละเอียดในภาคผนวก)

6. ปฏิทิน/กรอบเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

กรอบระยะเวลาการนิเทศ	รายการ	หมายเหตุ
เมษายน	1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน	
เมษายน	2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	
เมษายน	3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษ ร่วมกันกำหนดประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน	

กรอบระยะเวลา การนิเทศ	รายการ	หมายเหตุ
เมษายน	4. สร้างเครื่องมือการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน	
เมษายน	5. จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด การเรียนรวมในระดับชั้นเรียน	
เมษายน-พฤษภาคม	6. นำเสนอแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด การเรียนรวมในระดับชั้นเรียนต่อที่ประชุมข้าราชการครู บุคลากรทั้งหมดของสถานศึกษา	
เมษายน-พฤษภาคม	7. มอบหมาย/แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน	
เมษายน-พฤษภาคม	8. ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศ วางแผนการ ปฏิบัติงาน กำหนดปฏิทิน กรอบระยะเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน	
เมษายน-พฤษภาคม	9. แจ้ง/ประสานครูผู้รับผิดชอบ ครูผู้สอนเพื่อรับการนิเทศ ติดตาม	
มิถุนายนเป็นต้นไป	10. ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศ ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน ตามประเด็นต่างๆ ที่กำหนดและเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จาก การนิเทศ ติดตามทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	
กันยายน กุมภาพันธ์	11. ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานและสรุปผลการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน (ภาคเรียนละ 1 ครั้ง)	
กันยายน กุมภาพันธ์	12. รายงานติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรวมใน ระดับชั้นเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา (ภาคเรียนละ 1 ครั้ง)	

7. กิจกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน จำแนกตามลักษณะการปฏิบัติของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ดังนี้

ที่	กิจกรรม ที่ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ	กิจกรรมที่ผู้นิเทศกับ ผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน	กิจกรรมเวลา ที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ
1.	1. นำเยี่ยมชั้นเรียน 2. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	การร่วมสนทนา อภิปรายเพื่อ สะท้อนผลการเยี่ยมชั้นเรียน	1. สังเกต พูดคุย สนทนา ชักถามการจัดชั้นเรียน 2. บันทึกข้อมูล/ประเด็น สำคัญ จุดเด่น จุดที่ควร พัฒนา 3. ให้ ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
2.	1. เตรียมการสอน 2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. สะท้อนผลการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของตนเอง (สิ่งที่คิดว่าตนเองสามารถทำได้ดี และสิ่งที่คิดว่าต้องปรับปรุงแก้ไข) 4. จัดเตรียมเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยที่เกี่ยวข้องกับการจัด การเรียนการสอนที่ดำเนินการ แล้ว 5. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	1. ร่วมสนทนา อภิปราย เพื่อสะท้อนผลการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน (จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา) 2. ร่วมสนทนาเพื่อเสริมสร้าง องค์ความรู้เพิ่มเติมทั้งใน ประเด็นที่เป็นจุดเด่น จุดที่ ควรพัฒนา องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. ร่วมสนทนา อภิปราย เพื่อสะท้อนผลการตรวจสอบ เอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการ ปฏิบัติงาน พร้อมให้ ข้อเสนอแนะ 4. ร่วมสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การสร้างพัฒนาสื่อ นวัตกรรม/การวิจัยในชั้นเรียน	1. สังเกตการสอน 2. บันทึกข้อมูล/ประเด็น สำคัญ จุดเด่น จุดที่ควร พัฒนาเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียนการ สอน 3. พูดคุย สนทนา ชักถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน 4. ยกตัวอย่าง สาธิต วิธีการดำเนินการจัดการ เรียนการสอนในประเด็น ที่ควรพัฒนา เช่น กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน การตรวจสอบความเข้าใจ ในคำสั่งเนื้อหา เป็นต้น 4. ให้ ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม 5. ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ร่องรอย การปฏิบัติงานเกี่ยวข้อง 6. บันทึกข้อสังเกต ข้อมูล ที่เป็นจุดเด่น จุดที่ควร

ที่	กิจกรรม ที่ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ	กิจกรรมที่ผู้นิเทศกับ ผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน	กิจกรรมเวลา ที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ
			พัฒนาจากการตรวจสอบ เอกสารพร้อมระบุ รายการเอกสารต่างๆ ที่ สำคัญ 7. พูดคุย ชักถามเพิ่มเติม พร้อมให้ข้อเสนอแนะ 8. สร้างขวัญและกำลังใจ กับครูผู้สอน

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

1. จุดมุ่งหมายของการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

1.1 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถและเสริมสร้างเจตคติที่ถูกต้องต่อ
การจัดการเรียนรวมสำหรับครู บุคลากร ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในสถานศึกษา

1.2 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา

1.3 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมสำหรับครูและบุคลากร
ทางการศึกษาของสถานศึกษา

1.4 เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนารอบด้าน ตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล
เป็นคนที่ มีปัญญา สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.5 เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครู บุคลากร ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในสถานศึกษา

2. ประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

ประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมในระดับ
สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้นิเทศหรือ/ผู้ได้รับมอบหมายสามารถกำหนดตามกระบวนการ
ดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาหรือกำหนดเฉพาะประเด็นที่เป็นจุดที่ควรพัฒนาของ
สถานศึกษา เช่น ประเด็นการนิเทศที่กำหนดตามกระบวนการดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา
ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม

- 1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา
- 2) การวางแผนการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา
- 3) การพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือเตรียมความพร้อมสู่การจัดการเรียนรวม

ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดการเรียนรวม

- 1) การรับนักเรียน
- 2) การคัดกรองนักเรียนและการรายงานข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม (SET)
- 3) การประเมินความสามารถพื้นฐานและการวิเคราะห์หลักสูตร
- 4) การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
- 5) การขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- 6) การจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
- 7) การจัดบริการเสริมศักยภาพและความสามารถพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 8) การทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- 9) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 10) การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรวมของสถานศึกษา
- 11) การปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงเด็กพิการ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปผลการจัดการเรียนรวม

- 1) การประเมินผลการจัดการเรียนรวม
- 2) การเปลี่ยนผ่านทางการศึกษา
- 3) การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

3. กระบวนการการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษร่วมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมา

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษร่วมกัน กำหนดประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน

3.3 กำหนดประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

3.4 สร้างเครื่องมือการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

3.5 มอบหมาย/แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา เช่น ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหาร วิชาการ ครูวิชาการ ครูการศึกษาพิเศษประจำโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ/คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.6 ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดปฏิทิน กรอ
ระยะเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

3.7 แจ้ง/ประสานครูผู้รับผิดชอบ ครูผู้สอนเพื่อรับการนิเทศ ติดตาม

3.8 ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด
การเรียนรวมระดับสถานศึกษาตามประเด็นต่างๆ ที่กำหนด และให้คำแนะนำ ชี้ประเด็นสำคัญให้เห็น
ชัดเจนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวม รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา
รูปแบบการดำเนินงานจัดการเรียนรวมให้ทันสมัย ริเริ่ม สร้างสรรค์

3.9 ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากการนิเทศ ติดตามทั้งใน
เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3.10 ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานและสรุปผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวม
ในระดับสถานศึกษา

3.11 รายงานติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับสถานศึกษาต่อผู้บริหาร
สถานศึกษา

4. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

4.1 ผู้นิเทศ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ
ครูวิชาการ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

4.2 ผู้รับการนิเทศ คือ ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษประจำโรงเรียน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา
คือ แบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

6. ปฏิทิน/กรอบระยะเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับ
สถานศึกษา

กรอบระยะเวลา การนิเทศ	รายการ	หมายเหตุ
เมษายน	ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษร่วมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการ ดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมา	
เมษายน	ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูหัวหน้าสายชั้น ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษร่วมกันกำหนดประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับชั้นเรียน	

กรอบระยะเวลา การนิเทศ	รายการ	หมายเหตุ
เมษายน	กำหนดประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา	
เมษายน	สร้างเครื่องมือการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา	
เมษายน	มอบหมาย/แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา	
พฤษภาคม	ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศ วางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดปฏิทิน กรอบระยะเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา	
พฤษภาคม	แจ้ง/ประสานครูผู้รับผิดชอบ ครูผู้สอนเพื่อรับการนิเทศ ติดตาม	
มิถุนายนเป็นต้นไป	ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศ ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา	
มิถุนายนเป็นต้นไป	ผู้ได้รับมอบหมาย/คณะกรรมการนิเทศ เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากการนิเทศ ติดตามทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	
กันยายน กุมภาพันธ์	ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานและสรุปผลการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับสถานศึกษา	
กันยายน กุมภาพันธ์	รายงานติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในระดับสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา	

7. กิจกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา

กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมระดับสถานศึกษา จำแนกตามลักษณะการปฏิบัติของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ดังนี้

ที่	กิจกรรม ที่ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ	กิจกรรมที่ผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศปฏิบัติ ร่วมกัน	กิจกรรม ที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ
1.	1. นำเสนอผลการดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาตามกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น 1.1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา 1.2 การวางแผนการจัดการเรียนรวม 1.3 การพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือการจัดการเรียนรวม 1.4 การรับนักเรียน 1.5 การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นต้น 2. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	1. ร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา 2. ร่วมสนทนาเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เพิ่มเติมทั้งในประเด็นที่เป็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	1. รับฟัง และบันทึกข้อสังเกต/ข้อมูลที่เป็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา 2. พุดคุย ชักถามเพิ่มเติม พร้อมให้ข้อเสนอแนะ 3. สร้างขวัญและกำลังใจกับผู้ปฏิบัติงาน
2.	1. เตรียมเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 2. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	การร่วมสนทนา อภิปรายเพื่อสะท้อนผลการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ร่องรอยต่างๆที่เกี่ยวข้อง	1. ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ร่องรอยต่างๆที่เกี่ยวข้อง 2. บันทึกข้อสังเกต ข้อมูลที่เป็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนารายการเอกสารต่างๆ ที่สำคัญ 3. ยกตัวอย่างวิธีการเครื่องมือ เอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องพร้อมแนะนำวิธีการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลการจัดทำสารสนเทศต่างๆ 4. พุดคุย ชักถาม เพิ่มเติม พร้อมให้ข้อเสนอแนะ

ที่	กิจกรรม ที่ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ	กิจกรรมที่ผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศปฏิบัติ ร่วมกัน	กิจกรรม ที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ
3.	1. นำเยี่ยมชั้นเรียน 2. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	การร่วมสนทนา อภิปรายเพื่อ สะท้อนผลการเยี่ยมชั้นเรียน	1. สังเกต พูดคุย สนทนา ชักถามการจัด ชั้นเรียน 2. บันทึกข้อมูล/ประเด็น สำคัญ จุดเด่น จุดที่ควร พัฒนา 3. ให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
4.	1. เตรียมการสอน 2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. สะท้อนผลการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของตนเอง (สิ่งที่คิดว่าตนเองสามารถทำได้ดีและ สิ่งที่คิดว่าต้องปรับปรุงแก้ไข) 4. จัดเตรียมเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยที่เกี่ยวข้องกับการจัด การเรียนการสอนที่ดำเนินการแล้ว 5. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	1. ร่วมสนทนา อภิปรายเพื่อ สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน (จุดเด่น จุดที่ ควรพัฒนา) 2. ร่วมสนทนาเพื่อเสริมสร้าง องค์ความรู้เพิ่มเติมทั้งใน ประเด็นที่เป็นจุดเด่น จุดที่ ควรพัฒนา องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. ร่วมสนทนา อภิปรายเพื่อ สะท้อนผลการตรวจสอบ เอกสาร หลักฐาน ร่องรอย การปฏิบัติงาน พร้อมให้ ข้อเสนอแนะ 4. ร่วมสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การสร้างพัฒนาสื่อนวัตกรรม/ การวิจัยในชั้นเรียน	1. สังเกตการณ์สอน 2. บันทึกข้อมูล/ประเด็น สำคัญ จุดเด่น จุดที่ควร พัฒนาเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียนการ สอน 3. พูดคุย สนทนา ชักถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน 4. ยกตัวอย่าง สาธิต วิธีการดำเนินการจัดการ เรียนการสอนในประเด็น ที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา เช่น กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน การตรวจสอบความเข้าใจ คำสั่ง การตรวจสอบความ เข้าใจเนื้อหา เป็นต้น 4. ให้ ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม

ที่	กิจกรรม ที่ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ	กิจกรรมที่ผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศปฏิบัติ ร่วมกัน	กิจกรรม ที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ
			5. ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการ ปฏิบัติงานเกี่ยวข้อง 6. บันทึกข้อสังเกต ข้อมูลที่เป็นจุดเด่น จุดที่ ควรพัฒนาจากการ ตรวจสอบเอกสารพร้อม ระบุนายการเอกสารต่างๆ ที่สำคัญ 7. พูดคุย ซักถาม เพิ่มเติม พร้อมให้ ข้อเสนอแนะ 8. สร้างขวัญและกำลังใจ
5.	1. รับฟังสรุปผลการนิเทศ 2. ตอบแบบสอบถามเพื่อแสดงความ คิดเห็นที่มีต่อการนิเทศ	1. การร่วมสนทนา แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับผล การนิเทศ 2. ร่วมวางแผนการนิเทศครั้ง ต่อไป	1. สรุปผลการนิเทศด้วย วาจา 2. สอบถามความคิดเห็น ที่มีต่อการนิเทศโดยใช้ แบบสอบถาม

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมจากหน่วยงานต้นสังกัด

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมจากหน่วยงานต้นสังกัด เป็นกระบวนการที่ดำเนินการโดยศึกษานิเทศก์หรือคณะทีมผู้นิเทศจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด/เขตที่นิเทศสถานศึกษาในลักษณะการเสริมความรู้ติดตามกำกับ ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อให้เกิดความร่วมมือหรือประสานงานกันของบุคลากรโดยเฉพาะบุคลากรใน สถานศึกษาในอันที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุผลตามมาตรฐานของสถานศึกษา

1. จุดมุ่งหมายของการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมจาก หน่วยงานต้นสังกัด

1.1 เพื่อสร้างระบบ เครื่องมือและวิธีการในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถและเสริมสร้างเจตคติที่ถูกต้องต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาครู บุคลากร ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในสถานศึกษา

1.3 เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา

1.4 เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนารอบด้าน ตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล เป็นคนดี มีปัญญา สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.5 เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในสถานศึกษา

2.ประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมจากหน่วยงานต้นสังกัด

ประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมจากหน่วยงานต้นสังกัด ศึกษาวิเคราะห์หรือผู้นิเทศสามารถกำหนดตามกระบวนการดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาหรือกำหนดเฉพาะประเด็นที่เป็นจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา เช่น ประเด็นการนิเทศที่กำหนดตามกระบวนการดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม

- 1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา
- 2) การวางแผนการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา
- 3) การพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือเตรียมความพร้อมสู่การจัดการเรียนรวม

ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดการเรียนรวม

- 1) การรับนักเรียน
- 2) การคัดกรองนักเรียนและการรายงานข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม (SET)
- 3) การประเมินความสามารถพื้นฐานและการวิเคราะห์หลักสูตร
- 4) การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
- 5) การขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- 6) การจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
- 7) การจัดบริการเสริมศักยภาพและความสามารถพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

- 8) การทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- 9) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 10) การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรวมของสถานศึกษา
- 11) การปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงเด็กพิการ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปผลการจัดการเรียนรวม

- 1) การประเมินผลการจัดการเรียนรวม
- 2) การเปลี่ยนผ่านทางการศึกษา
- 3) การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

3. กระบวนการการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด

3.1 ศึกษาสภาพการดำเนินงาน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมา โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูล เช่น รายงานผลการนิเทศติดตามของปีที่ผ่านมา รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นต้น

3.2 กำหนดประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโดยอ้างอิงข้อมูลจากการศึกษาสภาพการดำเนินงาน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา ซึ่งอาจกำหนดประเด็นตามกระบวนการดำเนินงานจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาหรือกำหนดเฉพาะประเด็นที่เป็นจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา

3.3 สร้างเครื่องมือ วิธีการ เกณฑ์การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา

3.4 จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา

3.5 นำเสนอแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา (ก.ต.ป.น.)

3.6 แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา

3.7 การประชุมคณะกรรมการการนิเทศ ติดตามเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานและกำหนดปฏิทิน/กรอบระยะเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3.8 แจกและประสานงานกับสถานศึกษาในการรับการนิเทศ ติดตามล่วงหน้าเพื่อให้มีความสัมพันธ์ที่ดีและให้ได้ข้อมูลครอบคลุม ครบถ้วน

3.9 การดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาในประเด็นต่างๆ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยให้คำแนะนำชี้ประเด็นสำคัญให้เห็นชัดเจนเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวม

3.10 จัดทำรายงานและสรุปผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา

3.11 รายงานผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาต่อสถานศึกษาและต้นสังกัดอย่างเป็นทางการ

4. บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด

4.1 ผู้นิเทศ คือ ศึกษานิเทศก์/ผู้แทนเครือข่ายสถานศึกษา/ก.ต.ป.น./ผู้แทนจากศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด

4.2 ผู้รับการนิเทศ คือ ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าวิชาการ/หัวหน้าสายชั้น/ครูประจำชั้น/ครูการศึกษาพิเศษ/ครูพี่เลี้ยง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา คือ แบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา

6. ปฏิทิน/กรอบระยะเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา

กรอบระยะเวลา การนิเทศ	รายการ	หมายเหตุ
มกราคม	ศึกษาสภาพการดำเนินงาน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมาและกำหนดประเด็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล	
มกราคม-กุมภาพันธ์	สร้างเครื่องมือ วิธีการ เกณฑ์การนิเทศ ติดตาม และจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา	
มีนาคม	นำเสนอแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการจัดการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา (ก.ต.ป.น.)	
เมษายน	แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา	

กรอบระยะเวลา การนิเทศ	รายการ	หมายเหตุ
เมษายน	การประชุมคณะกรรมการนิเทศ ติดตามเพื่อวางแผน การปฏิบัติงานและกำหนดปฏิทิน/กรอบระยะเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา แต่ละแห่ง	
เมษายน	แจ้งและประสานงานกับสถานศึกษาในการรับการนิเทศ ล่วงหน้า	
ตลอดปีการศึกษา	ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวม ของสถานศึกษาในประเด็นต่างๆ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด	
	ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม 1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา 2) การวางแผนการจัดการเรียนรวม 3) การพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือการจัด การเรียนรวม	
	ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดการเรียนรวม 1) การรับนักเรียน 2) การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 3) การรายงานข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูล โรงเรียนเรียนรวม (SET) 4) ระบบแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ออนไลน์และการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 5) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) 6) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 7) การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรวม 8) การปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงเด็กพิการ	
	ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปผลการจัดการเรียนรวม 1) การประเมินผลการจัดการเรียนรวม 2) การเปลี่ยนผ่านทางการศึกษา 3) การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษานักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวมที่ผ่านเกณฑ์การ ประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	

กรอบระยะเวลา การนิเทศ	รายการ	หมายเหตุ
กันยายน	จัดทำรายงานและสรุปผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีงบประมาณ	
มีนาคม	รายงานผลการการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการ เรียนรวมของสถานศึกษาต่อสถานศึกษาและต้นสังกัดเมื่อสิ้นปี การศึกษา	

7. กิจกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา

กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา จำแนกตาม
ลักษณะการปฏิบัติของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ดังนี้

ที่	กิจกรรม ที่ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ	กิจกรรมที่ผู้นิเทศกับผู้รับ การนิเทศปฏิบัติร่วมกัน	กิจกรรม ที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ
1.	1. นำเสนอผลการดำเนินงาน จัดการเรียนรวมของ สถานศึกษาตามกระบวนการ ดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น 1.1 การวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบันของสถานศึกษา 1.2 การวางแผนการจัด การเรียนรวม 1.3 การพัฒนาสถานศึกษา และเครื่องมือการจัดการเรียน รวม 1.4 การรับนักเรียน 1.5 การคัดกรองนักเรียนที่ มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นต้น 2. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	1. ร่วมสนทนา แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินงานจัดการเรียน รวมของสถานศึกษา 2. ร่วมสนทนาเพื่อเสริมสร้าง องค์ความรู้เพิ่มเติมทั้งใน ประเด็นที่เป็นจุดเด่น จุดที่ ควรพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	1. รับฟัง บันทึกข้อสังเกต/ข้อมูล ที่เป็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา 2. พุดคุย ชักถาม เพิ่มเติม พร้อมให้ข้อเสนอแนะ 3. สร้างขวัญและกำลังใจ

ที่	กิจกรรม ที่ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ	กิจกรรมที่ผู้นิเทศกับผู้รับ การนิเทศปฏิบัติร่วมกัน	กิจกรรม ที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ
2.	1. เตรียมเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 2. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	การร่วมสนทนา อภิปรายเพื่อ สะท้อนผลการตรวจสอบ เอกสารหลักฐาน ร่องรอย ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	1. ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 2. บันทึกข้อสังเกตข้อมูลที่เป็น จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา รายการ เอกสารต่างๆ ที่สำคัญ 3. ยกตัวอย่างวิธีการ เครื่องมือ เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพร้อม แนะนำวิธีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล การจัดทำ สารสนเทศต่างๆ 4. พุดคุยชักถาม เพิ่มเติม พร้อมให้ข้อเสนอแนะ
3.	1. นำเยี่ยมชั้นเรียน 2. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	การร่วมสนทนา อภิปรายเพื่อ สะท้อนผลการเยี่ยมชั้นเรียน	1. สังเกต พุดคุย สนทนา ชักถามการจัดชั้นเรียน 2. บันทึกข้อมูล/ประเด็นสำคัญ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา 3. ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
4.	1. เตรียมการสอน 2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. สะท้อนผลการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของตนเอง (สิ่งที่คิดว่าตนเองสามารถทำ ได้ดีและสิ่งที่คิดว่าต้อง ปรับปรุงแก้ไข) 4. จัดเตรียมเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยที่เกี่ยวข้องกับการจัด การเรียนการสอนที่ดำเนินการ แล้ว	1. ร่วมสนทนา อภิปราย เพื่อสะท้อนผลการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน (จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา) 2. ร่วมสนทนาเพื่อเสริมสร้าง องค์ความรู้เพิ่มเติมทั้งใน ประเด็นที่เป็นจุดเด่น จุดที่ ควรพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. ร่วมสนทนา อภิปราย เพื่อสะท้อนผลการตรวจสอบ เอกสาร หลักฐาน ร่องรอย	1. สังเกตการณ์สอน 2. บันทึกข้อมูล/ประเด็นสำคัญ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. พุดคุย สนทนา ชักถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน 4. ยกตัวอย่าง สาธิต วิธีการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ในประเด็นที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา เช่น กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน การตรวจสอบความเข้าใจคำสั่ง

ที่	กิจกรรม ที่ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ	กิจกรรมที่ผู้นิเทศกับผู้รับ การนิเทศปฏิบัติร่วมกัน	กิจกรรม ที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ
	5. ชักถามประเด็นต่างๆ ที่สงสัย	การปฏิบัติงาน พร้อมให้ข้อเสนอแนะ 4. ร่วมสนทนาเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ คำแนะนำเกี่ยวกับ การสร้างพัฒนาสื่อ นวัตกรรม/การวิจัยในชั้น เรียน	การตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหา เป็นต้น 5. ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 6. ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติงานเกี่ยวข้อง 7. บันทึกข้อสังเกต ข้อมูลที่เป็น จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา จากการ ตรวจสอบเอกสารพร้อมระบุ รายการเอกสารต่างๆ ที่สำคัญ 8. พุดคุย ชักถาม เพิ่มเติม พร้อมให้ข้อเสนอแนะ 9. สร้างขวัญและกำลังใจกับ ครูผู้สอน
5.	1. รับฟังสรุปผลการนิเทศ 2. ตอบแบบสอบถามเพื่อ แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการ นิเทศ	1. การร่วมสนทนาแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการ นิเทศ 2. ร่วมวางแผนการนิเทศครั้ง ต่อไป	1. สรุปผลการนิเทศด้วยวาจา 2. สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อ การนิเทศโดยใช้แบบสอบถาม

ตอนที่ 5

บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม

บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการปฏิบัติงานการเรียนรวม การจัดการเรียนการสอนจะบรรลุผลสำเร็จมาน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง แพทย์ พยาบาล ผู้นำชุมชน องค์กรท้องถิ่น หน่วยงานทางการศึกษาระดับพื้นที่ ซึ่งได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นักวิชาชีพ ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มีส่วนร่วมและช่วยกันพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในการนี้ขอกล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงซึ่งเป็นหน่วยงานหลักได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา/ประจำจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาเรียนรวมดังนี้

บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา/ประจำจังหวัด

- 1) สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ จำเป็นในการเรียนการสอนให้สถานศึกษา
- 2) นิเทศ ติดตามและรายงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ประกอบด้วยการนิเทศภายในและการนิเทศภายนอก ซึ่งจะสามารถทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาตลอดทั้งครูมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้กับคนพิการรุนแรงซึ่งมีความหลากหลายและไม่มีรูปแบบเฉพาะ จึงมีความจำเป็นต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาในทันที นอกจากนี้การนิเทศ ติดตามยังมีประโยชน์ในการได้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานให้เป็นปัจจุบันเพื่อเป็นประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการ เช่น การสนับสนุนงบประมาณต่างๆ ได้แก่ งบประมาณในการนิเทศ ติดตาม วัสดุ สื่อ ครุภัณฑ์ประจำห้องเรียน การพัฒนาบุคลากรในโครงการ เป็นต้น ดังนั้นศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา/ประจำจังหวัดจำเป็นต้องรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงครูผู้สอน การยุบ ขยายห้องเรียน และสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สพป./สพม.

1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด จัดการศึกษาครอบคลุมนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทั้งในและนอกเขตบริการที่สามารถเรียนได้ ให้เข้าเรียนในสถานศึกษา

2) สร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกสถานศึกษาในสังกัดให้เข้าใจถึงนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ด้านการจัดการเรียนรวม

3) จัดให้มีการดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม (SET)

4) วางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระดับเขตพื้นที่

5) ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม

5.1) จัดทำแผนปฏิบัติการ โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาเรียนรวมในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม

5.2) พัฒนาผู้บริหาร ครูผู้สอน และพี่เลี้ยงเด็กพิการให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

5.3) เกลี่ยอัตรากำลังพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมที่มีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามเกณฑ์จัดสรรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม

5.4) จัดสรรงบประมาณ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม

5.5) ส่งเสริมสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

5.6) ส่งเสริมการวัด และประเมินผลตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับศักยภาพการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม

5.7) ส่งเสริมสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม ให้จัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยความร่วมมือของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

6) กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม

7) ส่งเสริมการวิจัย และสร้างนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม

8) การสรุปรายงานผล แก่ไขและพัฒนา

9. เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้บริหาร ครู พี่เลี้ยงเด็กพิการ ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม

2. ศึกษานิเทศก์

ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่หลัก คือ ช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการสอน ซึ่งต้องเกี่ยวกับงานหลายด้านและบุคลากรหลายฝ่าย ศึกษานิเทศก์จึงควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. ประสานงาน (Coordinate) โดย ประสาน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันพัฒนาการเด็กราชบัณฑิต สถาบันการศึกษา เป็นต้น
2. ที่ปรึกษา (Consultant) ให้ข้อเสนอแนะแก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่จำเป็นที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
3. นิเทศ (Supervisory) ให้ข้อแนะนำองค์ความรู้ที่จำเป็นอย่างกัลยาณมิตร เช่น ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล การจัดทำสื่อ คู่มือ วิจัยปฏิบัติการ การจัดอบรมประชุมชี้แจง
4. ประเมิน (Evaluate) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน
5. วิจัย (Research) ดำเนินการจัดทำวิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนางานในรูปแบบของงานวิจัยปฏิบัติการหรือวิจัยเชิงประเมิน
6. ผู้นำทางวิชาการ (Academic Leader) ศึกษาค้นคว้า หาความรู้ใหม่ๆ แล้วนำมาสรุปเผยแพร่ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
7. สร้างขวัญกำลังใจ ต่อผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา

- 1) นำนโยบายลงสู่การปฏิบัติโดยจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเรียนรวมไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา
- 2) ทำความเข้าใจ ถึงความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษาเรียนรวมในสถานศึกษาให้กับคณะกรรมการของสถานศึกษา ครูบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน
- 3) ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวม
 - 3.1) พัฒนาครูผู้สอนและพี่เลี้ยงเด็กพิการให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
 - 3.2) วางแผนการบริหารงานบุคคลในการจัดการเรียนรวม
 - 3.3) จัดสรรงบประมาณ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.4) ส่งเสริมครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.5) ส่งเสริมการวัด และประเมินผลตามสภาพจริงที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.6) ส่งเสริมความร่วมมือของ ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

4) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด ศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยงานสาธารณสุข สมาคมผู้พิการ เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือสนับสนุนการจัดการเรียนรวม

5) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวมภายในสถานศึกษา

6) เสริมสร้างขวัญกำลังใจครู บุคลากรทางการศึกษา พี่เลี้ยงเด็กพิการ ในการจัดการเรียนรวม

2. บทบาทหน้าที่ของครู

แนวปฏิบัติสำหรับครูในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานจัดการเรียนรวมจะส่งผลให้การดำเนินงานจัดการเรียนรวมนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีดังนี้

1) ค้นหาเด็กที่สงสัยว่าอาจมีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือมีความบกพร่อง

นอกจากพ่อแม่ ผู้ปกครองแล้ว ครูประจำชั้นและครูผู้สอนนับเป็นอีกผู้หนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ดังนั้นจึงเป็นเรื่องปกติที่ครูผู้สอนและครูประจำชั้นจะสังเกตเห็นพฤติกรรม อาการ หรือความบกพร่องของเด็กได้โดยง่าย แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้ครูมีองค์ความรู้และข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับเด็กของตนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ครูควรได้รับการอบรมและพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและประเภทของความพิการทางการศึกษาประเภทต่างๆ รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรอง

2) เตรียมความพร้อม

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น การเตรียมความพร้อมของนักเรียนนับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งที่โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการสำหรับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนนั้นจะเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียนทั่วไป

3) ดำเนินการบริหารจัดการเรียนรวม

4) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กในกรณีที่พบว่ามีความพิการทางการศึกษา

5) จัดการเรียนการสอน

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งมีทั้งนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียนทั่วไปเรียนรวมในห้องเดียวกันนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องวางแผน การดำเนินงานรวมทั้งการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ ความเข้าใจถึง

สภาพปัญหา ข้อบกพร่องต่างๆ ของเด็กที่อาจเป็นอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้วางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและข้อจำกัดของเด็ก

6) การวัดผลประเมินผล

การวัดผลประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรได้นำวิธีการในการเื้อตามสภาพความบกพร่องมาใช้เพื่อช่วยให้การวัดและประเมินผลทั้งในระดับชั้นเรียนและการประเมินผลภายนอกมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

7) การบริหารจัดการห้องเรียน

การบริหารจัดการห้องเรียนจะหมายรวมถึงกิจกรรมต่างๆ ที่ครูใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินการในห้องเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

8) การสื่อสารกับผู้ปกครอง

ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรมนั้น ความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการที่จะได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนั้น การปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้ปกครองในเชิงบวกมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ได้รับความร่วมมือดังกล่าว

9) การประสานความร่วมมือ

ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรมนั้น ความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกฝ่ายมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพดังนั้นครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษควรได้มีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

10) การเปลี่ยนผ่าน

การเปลี่ยนผ่าน (Transition) นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนผ่านภายในโรงเรียนและการเปลี่ยนผ่านภายนอกโรงเรียน โดยในการดำเนินการควรมีข้อมูลและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เช่น ประวัติครอบครัว ประวัติส่วนตัว ประวัติการเจ็บไข้ จุดเด่นและจุดอ่อนของเด็ก ผลการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียน เป็นต้น

3. บทบาทหน้าที่ของพี่เลี้ยงเด็กพิการ

ปฏิบัติงานในการให้ความช่วยเหลือเด็กพิการหรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ และสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม ให้บริการทางการศึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและช่วยเหลือครูในการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน พัฒนาตามคำแนะนำของครูประจำการ รวมทั้งจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นการพัฒนาศักยภาพภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และปฏิบัติงานหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

การปฏิบัติงานในฐานะพี่เลี้ยงเด็กพิการที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดี ในการปฏิบัติงานร่วมกับครูในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการภายใต้การควบคุม กำกับ ตรวจสอบของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) ให้บริการช่วยเหลือ ดูแลเด็กพิการ จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ สำหรับการจัดการเรียนรู้ให้เด็ก พิการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- (2) ปฏิบัติหน้าที่ ดูแล ช่วยเหลือเด็กพิการตามที่ได้รับมอบหมายจากครู ผู้บริหาร เช่น การนำ นักเรียนไปห้องน้ำ การช่วยเหลือในการรับประทานอาหาร การเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น
- (3) บันทึกข้อมูล ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และรายงานผลการพัฒนาเด็กพิการตามที่ ได้รับมอบหมายจากครู
- (4) ประสานการทำงานร่วมกับครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองด้านการจัดการศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพ สำหรับเด็กพิการเพื่อให้เป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- (5) ให้ความช่วยเหลือครูในการผลิต ดูแล บำรุงรักษา อุปกรณ์ สื่อ เครื่องใช้ในการจัดการเรียน สำหรับเด็กพิการ
- (6) ร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กพิการ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมวันสำคัญ ทางศาสนา กิจกรรมวันไหว้ครู หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น
- (7) ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการเรียนแก่เด็กพิการ เช่น การทำการบ้าน การเรียนซ่อมเสริม ทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน
- (8) งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กพิการ

4. บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง

- 1) เจตคติที่ดีต่อความพิการหรือความบกพร่องของเด็กที่อยู่ในความปกครอง
- 2) หมั่นสังเกตพฤติกรรม การแสดงออกของเด็กในปกครองเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้กับสถานศึกษา
- 3) ให้ข้อมูลที่แท้จริงกับสำหรับสถานศึกษา เพื่อร่วมกันวางแผนให้การช่วยเหลือ
- 4) ให้ความร่วมมือกับครูในกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาและส่งต่อแพทย์
- 5) ศึกษาค้นคว้าหาองค์ความรู้และนำมาใช้ในการฝึก ส่งเสริม ช่วยเหลือ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพ และพัฒนาเด็กได้ถูกต้องเหมาะสมตามศักยภาพ
- 6) ร่วมกำหนดเป้าหมาย รวมทั้งจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- 7) ให้ความร่วมมือกับครูในการขอรับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 8) ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ทะเลาะวิวาท หนีเรียน ไม่ส่งงาน เป็นต้น
- 9) สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

- 10) ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

ตอนที่ 6

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

การจัดการเรียนรวมจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญหลายประการ การบริหารจัดการโรงเรียนเรียนรวมต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล อีกทั้งเป็นการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและเปิดโลกทัศน์ให้กับนักเรียน ครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นของนักเรียนทุกคนได้มีหลายปัจจัย ดังนี้

1. บุคลากร (Personal)

บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ถูกต้องต่อการจัดการเรียนรวมในทุกระดับ ทั้ง ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ต้องได้รับการพัฒนา สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิความเสมอภาครูปแบบการจัดการเรียนรวมตลอดจนการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ถูกต้องต่อการจัดการเรียนรวม สามารถบริหารจัดการเรียนรวมภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ และพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางการศึกษาได้อย่างยืดหยุ่น จะส่งผลให้การพัฒนาการจัดการเรียนรวม สามารถดำเนินงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ สุภาพร ชินชัย (2551) ที่ว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ก้าวไกลและให้การสนับสนุนในเรื่องการจัดการเรียนรวมจะทำให้การจัดการเรียนรวมประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง นอกจากนี้ครูจะต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยจะต้องสามารถวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถและพัฒนาการของนักเรียน สามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ภายใต้หลักสูตรและความสามารถของนักเรียนที่สอดคล้องกันโดยจัดทำเป็นแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สามารถจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีการจัดกิจกรรมมอบหมายงานให้ทำภายใต้การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) ครูสามารถเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ครูสามารถเลือกวิธีการวัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริงสอดคล้องกับศักยภาพและกิจกรรมที่จัดการเรียนรู้ อีกทั้งครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนหรือกรณีศึกษาเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลได้

พี่เลี้ยงเด็กพิการต้องมีส่วนในการดูแลเด็กพิการ ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะและเจตคติที่ดี ในการปฏิบัติงานร่วมกับครูในการจัดการศึกษา ให้บริการช่วยเหลือ จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ สำหรับการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ดูแลและช่วยเหลือเด็กพิการตามที่ได้รับมอบหมายจากครู ประสานการทำงานร่วมกับครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองด้านการจัดการศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อให้เป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเรียนแก่เด็กพิการ

ผู้ปกครองต้องมีเจตคติที่ถูกต้องต่อความพิการหรือความบกพร่องของนักเรียน และให้ความร่วมมือในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน รวมทั้งจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ร่วมกับครูและสถานศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นได้อย่างเหมาะสม

2. นโยบาย(Policy)

การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรวมในทุกระดับ คือ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา จะช่วยให้การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรวมไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นแนวทางให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ปัจจุบันการจัดการเรียนรวมมีกฎหมายนโยบายที่เกี่ยวข้องหลายประการการนำนโยบายการจัดการเรียนรวมสู่การปฏิบัตินั้น สถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจในนโยบายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เพื่อกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนา กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งนี้การกำหนดแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบาย ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน อันจะส่งผลให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาและส่งเสริมและเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)

สภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่สถานศึกษาจะต้องพิจารณาจัดให้ เกิดความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม โดยมุ่งหวังให้นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์สิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่ สภาพแวดล้อมต่างๆ ในสถานศึกษาได้ เช่น ห้องน้ำทางลาด แสงสว่าง เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นการจัดและปรับสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษนั้น สถานศึกษาควรตระหนักและพิจารณาให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม สามารถเข้าถึง ใช้ประโยชน์ข่าวสาร ข้อมูล ระบบสื่อสาร สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาโดยปราศจากอุปสรรคและข้อจำกัด สอดคล้องกับ สूर्यविधा चयन पद्धति และพิศุทธิ พรหมอนันต์ (2560) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมสำหรับโรงเรียนมี

ความจำเป็นเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ที่จะเรียนรู้รวมทั้งรู้จักวิธีการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

4. การมีส่วนร่วม (Participation)

การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความสำคัญคือเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการรับการศึกษาที่เหมาะสม การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครอบครัว ชุมชน องค์กร สหวิชาชีพ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรวมของทุกภาคส่วนจะเป็นการบูรณาการการทำงาน โดยดึงจุดเด่นและหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วน เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับ สุภาพร ชินชัย (2551) ที่ว่าสถานศึกษาควรประสานการมีส่วนร่วมจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก การให้คำปรึกษาด้านสุขภาพโดยนักกิจกรรมบำบัดและการประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการประสานงานที่ดีที่สุดในการสนับสนุนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งเรื่องความต้องการด้านหลักสูตร รวมถึงการลดความยุ่งยากในการจัดการเรียนรู้ตลอดจนความต้องการทางสังคมของนักเรียน สอดคล้องกับ พัทธรา เชื้อประดิษฐ์ (2556) พบว่าแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย การมีส่วนร่วม ด้านนักเรียน คือ

- 1) ควรมีการพัฒนาบุคลากรโดยจัดอบรมให้ความรู้หรือการศึกษาด้วยตนเองในเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษ
- 2) ควรมีการวางแผนดำเนินงานหรือจัดทำแผนประจำปีโดยมีการประชุม จัดตั้งคณะดำเนินงานและจัดทำแผนประจำปี
- 3) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล ข่าวสารแก่ชุมชน ในการมีส่วนร่วมด้านสภาพแวดล้อมมีสามประเด็น คือ
 - 1) ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อทำกิจกรรม
 - 2) มอบหมายงานให้ผู้มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษมาทำงาน และ
 - 3) ควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือ
 - 1) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
 - 2) ควรให้อำนาจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 3) มีการกำหนดนโยบายแผนกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาพิเศษ
- 4) ควรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับชุมชน การมีส่วนร่วมด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก คือ
 - 1) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก
 - 2) รัฐ/เขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น
 - 3) ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

5. การประชาสัมพันธ์ (Public Relation)

การประชาสัมพันธ์และการใช้ข้อมูลข่าวสารเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการที่จะทำให้การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการประชาสัมพันธ์ และกลยุทธ์ในการสื่อสารข้อมูล ข่าวสารต่างๆ มีส่วนเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และความต้องการสนับสนุนอื่นๆ ที่

เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง ผู้สนใจ ชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยเพิ่มเจตคติ ทศนคติเชิงบวก ต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ความรู้หรือแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม รวมไปถึงการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษาในเรื่องการจัดการเรียนรวมให้กับผู้ปกครองชุมชน และผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุภาพร ชินชัย (2551) พบว่า การที่โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองชุมชนทราบว่าขณะนี้ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างไรบ้าง จะทำให้ชุมชนรับทราบการจัดงานต่างๆ ความก้าวหน้าหรือการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน จะส่งเสริมให้เกิดความเอื้ออาทร ความรัก ความสามัคคี เป็นการสร้างความสัมพันธ์โดยมีหลักการ เงื่อนไข กติกา ซึ่งเป็นระเบียบบรรทัดฐานของการอยู่ร่วมกัน จะส่งผลให้การจัดการเรียนรวมประสบความสำเร็จได้มากขึ้น นอกจากนี้การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนยังช่วยให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและช่วยให้เกิดความร่วมมืออันดีต่อกัน ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องปฏิบัติตามบทบาทของตนด้วยวิธีการที่เหมาะสม จึงจะสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นได้ (ชูชาติ พวงสมจิตต์, 2560)

6. เครื่องมือ (Tools)

ในการดำเนินงานการบริหารจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญ คือ เครื่องมือต่างๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน สนับสนุนให้การจัดการเรียนรวมเป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งเครื่องมือที่ส่งผลในการดำเนินงาน ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งนี้งบประมาณอาจได้มาจากหน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนหรือสถานศึกษาจำเป็นต้องระดมทรัพยากรและจัดหางบประมาณที่เพียงพอมาสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย สำหรับสื่อทางการศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดความเข้าใจได้รับการพัฒนาตรงตามที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การปรับหลักสูตร เนื้อหา ตำราเทคนิคการสอน การวัดและประเมินผล สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การดำเนินการจัดการเรียนรวมประสบผลสำเร็จ และสามารถพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับ พัทธิดา นิลสุข (2558) พบว่าโรงเรียนควรเพิ่มการนำเทคโนโลยีสำหรับคนพิการมาใช้ให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ นอกจากนี้ทุกโรงเรียนควรมีครูการศึกษาพิเศษอย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน เพื่อจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและให้ความรู้แก่ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนด้วยกัน ครูพี่เลี้ยงและครูผู้สอนทุกท่านในโรงเรียนจะต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนดและควรนำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้แก่ สื่อทางการศึกษา ตำรา บริการมาใช้อย่างเหมาะสม

7. เทคโนโลยี สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology)

เทคโนโลยี สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนรวมมีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นลำดับ ก่อให้เกิดนวัตกรรมต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณภาพ และเป็นปัจจัยที่นำมาใช้ทดแทนแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ดังนี้ 1) ช่วยปรับปรุงความสามารถในการปฏิบัติงาน 2) เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงาน 3) รักษาระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน และ 4) สนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหา และรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ทั้งในด้านการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการพึ่งพาตนเองอย่างอิสระได้ เทคโนโลยี สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยที่เพิ่มโอกาสทางด้านการศึกษาและสังคมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และมีความพร้อมในด้านการศึกษามากยิ่งขึ้น ลดข้อจำกัดในการเข้าถึงการจัดการเรียนรู้การเรียนการสอน เนื่องจากนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละบุคคลมีข้อจำกัดของการเรียนรู้และการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นการนำเทคโนโลยี สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกมาใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรวมให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้นต้องตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีการประเมินและการปรับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของแต่ละบุคคล

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2545). *คู่มือความฉลาดทางอารมณ์ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียน ก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษภาคบังคับ พ.ศ. 2546*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu3.pdf. [4 สิงหาคม 2562].
- กัลย์ชีรา อ้นขวัญเมือง. (2560). *ปรัชญาแนวคิดของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.ededu.ssru.ac.th/kunchira_on/pluginfile.php/120/course/summary
- ชูชาติ พวงสมจิตร์. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University, 10(2)*, 1342-1354.
- บพิตร โสมณวัฒน์. (2548). *การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม โรงเรียนบ้านทุ่งนางโอก (อ่อนอำนวยศิลป์) อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. (2545, 31 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 119 ตอนที่ 128ก, น.12-13).
- พัชรา เชื้อประดิษฐ์. (2556). *แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- พัชรดา นิลสุข. (2558). *การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม*. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ. (2015). *Garden Therapy/Horticulture Therapy*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://fcdthailand.org/content-type/garden-therapyhorticulture-therapy/> [4 มกราคม 2563]
- รดา ธรรมพูนพิสัย. (2556). *สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส*. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. (2561). *คู่มือการดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://e-news.chaiyaphum3.go.th/File/20180404140659.pdf>. [4 สิงหาคม 2562]

- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2558). *แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรวม (Inclusive Schools)*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2558). *แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา (ฉบับทดลอง)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561). *แนวทางการดำเนินงานการเปลี่ยนผ่านให้แก่บุคคลพิการ สำหรับสถานศึกษา*.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://academic.obec.go.th/newsdetail.php?id=75>
- สุภาพร ชินชัย. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมในจังหวัดเชียงใหม่*. ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรม ศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุริยวิภา ไชยพันธุ์ และ พิสุทธิ พรหมอนันต์. (2560). *การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ โรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี*. *วารสารรัชต์ภาคย์*. ฉบับพิเศษ. 348-359.

ภาคผนวก

เครื่องมือพิเศษ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา

เครื่องมือนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา

โรงเรียน.....เครือข่ายสถานศึกษา.....อำเภอ.....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา..... เขต.....

การนิเทศครั้งที่...../..... วันที่เดือน.....พ.ศ.

*****.

คำชี้แจง

1. เครื่องมือการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษามีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 เพื่อนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา

1.2 เพื่อรวบรวมปัญหา / อุปสรรคในการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา

1.3 เพื่อเสริมสร้างขวัญ / กำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา

2. เป้าหมายผู้รับการนิเทศ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบและครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนจัดการเรียนรวม

3. ขอบข่ายและรายการนิเทศ แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา

ชั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม

1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา

2) การวางแผนการจัดการเรียนรวม

3) การพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือในการจัดการเรียนรวม

ชั้นที่ 2 ขั้นการจัดการเรียนรวม

1) การรับนักเรียน

2) การคัดกรองนักเรียนพิการเรียนรวม

3) การรายงานข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม (SET)

5) ระบบ IEP ออนไลน์และการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

6) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล

7) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

8) การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรวมของสถานศึกษา

9) การปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงเด็กพิการ

ชั้นที่ 3 ขั้นสรุปผลการจัดการเรียนรวม

1) การประเมินผลการจัดการเรียนรวม

2) การเปลี่ยนผ่านทางการศึกษา

3) การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษานักเรียนเรียนรวมที่ผ่านเกณฑ์

การประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติที่ได้ผลดี (Best Practice)

ส่วนที่ 3 สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและครูที่จัดการเรียนรวม

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4 เกณฑ์การประเมิน

การประเมินผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรวม ใช้เกณฑ์พิจารณาระดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง ระดับคุณภาพดีหรือมีการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับคุณภาพดีหรือมีการปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับคุณภาพปานกลางหรือมีการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับคุณภาพน้อยหรือปฏิบัติมีการน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับคุณภาพน้อยมากหรือมีการปฏิบัติน้อยมาก

ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา

ข้อที่	ผลการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					ความคิดเห็นเพิ่มเติม (โปรดระบุเพิ่มเติมว่า มีเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไข และหรือบรรยายสิ่งที่ทำแล้วได้ผลดี)
		1	2	3	4	5	
ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรวม							
1.	การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา						
2.	การวางแผนการจัดการเรียนรวม						
3.	การพัฒนาสถานศึกษาและเครื่องมือในการจัดการเรียนรวม						
	3.1 การเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการเรียนรวม						
	3.2 การเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป						
	3.3 การเตรียมความพร้อมครูและบุคลากรของสถานศึกษา						
	3.4 การเตรียมความพร้อมผู้ปกครองนักเรียนพิการเรียนรวม						
	3.5 การเตรียมความพร้อมผู้ปกครองนักเรียนทั่วไป						
	3.6 การเตรียมความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ						
	3.6.1 การจัดการนอกระบบ (ให้ระบุว่า โรงเรียนมีการดำเนินการอะไรบ้าง ระดับการปฏิบัติและความ						

ข้อที่	ผลการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					ความคิดเห็นเพิ่มเติม (โปรดระบุเพิ่มเติมว่า มีเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไข และหรือบรรยายสิ่งที่ทำแล้วได้ผลดี)
		1	2	3	4	5	
	คิดเห็นเพิ่มเติม)						
	1)						
	2)						
	3)						
	3.6.2 การจัดการภายในอาคาร (ให้ระบุว่า โรงเรียนมีการดำเนินการอะไรบ้าง ระดับการปฏิบัติ และความคิดเห็นเพิ่มเติม)						
	1)						
	2)						
	3)						
ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดการเรียนรวม							
1.	การรับนักเรียน (ดูจากอะไรยากให้ละเอียด)						
	1.1 แต่งตั้งและประชุมคณะกรรมการรับนักเรียน						
	1.2 แผนการรับนักเรียน						
	1.3 ประกาศ ประชาสัมพันธ์การรับนักเรียน						
	1.4 รายงานผลการรับนักเรียน						
2.	การคัดกรองนักเรียนพิการ						

ข้อที่	ผลการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					ความคิดเห็นเพิ่มเติม (โปรดระบุเพิ่มเติมว่า มีเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไข และหรือบรรยายสิ่งที่ทำแล้วได้ผลดี)
		1	2	3	4	5	
	2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองนักเรียนพิการ เรียนรวม						
	2.2 ดำเนินการคัดกรองนักเรียนพิการเรียนรวม						
	2.3 การสรุปและรายงานผลการคัดกรอง						
3.	การรายงานข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียน เรียนรวม (SET)						
4.	ระบบ IEP ออนไลน์และการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล						
5.	การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)						
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
	6.1 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
	6.2 การสอดแทรกความรู้ทั่วไปและคุณธรรม จริยธรรม						
	6.3 การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย						
	6.4 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามหรือแสดงความ คิดเห็น						
	6.5 มีการตั้งคำถามที่กระตุ้นผู้เรียนใช้กระบวนการ						

ข้อที่	ผลการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					ความคิดเห็นเพิ่มเติม (โปรดระบุเพิ่มเติมว่า มีเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไข และหรือบรรยายสิ่งที่ทำแล้วได้ผลดี)
		1	2	3	4	5	
	คิดและร่วมแสดงความคิดเห็น						
	6.6 การสรุปเนื้อหา ได้ตรงตามจุดประสงค์						
	6.7 การชี้แนะการเรียนรู้ / การศึกษาค้นคว้า และ แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม						
	6.8 การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่กำหนด ในแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IEP)						
	6.9 การจัดการชั้นเรียน/บรรยากาศที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียน						
7.	การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม						
	7.1 การกำหนดและประกาศมาตรฐาน ค่าเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้รวม						
	7.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้รวมและ แผนงาน/โครงการการจัดการเรียนรู้รวมของสถานศึกษา						
	7.3 การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด						
	7.4 การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงาน ตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด						

ข้อที่	ผลการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					ความคิดเห็นเพิ่มเติม (โปรดระบุเพิ่มเติมว่า มีเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไข และหรือบรรยายสิ่งที่ทำแล้วได้ผลดี)
		1	2	3	4	5	
	7.5 การประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน การเรียนรู้รวม						
	7.6 การจัดทำและจัดส่งรายงานการประเมินตนเองของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม						
8.	การปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงเด็กพิการ						
	8.1 ให้บริการช่วยเหลือ ดูแลนักเรียนพิการเรียนรวม จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ สำหรับการจัดการเรียนรู้ให้ เด็กพิการ ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)						
	8.2 ปฏิบัติหน้าที่ ดูแล ช่วยเหลือนักเรียนพิการ เรียนรวม ตามที่ได้รับมอบหมายจากครู ผู้บริหาร เช่น การนำนักเรียนไปห้องน้ำ การช่วยเหลือในการ รับประทานอาหาร การเข้าร่วมกิจกรรม ฯลฯ						
	8.3 บันทึกข้อมูล ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และรายงานผลการพัฒนานักเรียนพิการเรียนรวมตามที่ ได้รับมอบหมายจากครู						
	8.4 ประสานการทำงานร่วมกับครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ด้านการจัดการศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับ						

ข้อที่	ผลการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					ความคิดเห็นเพิ่มเติม (โปรดระบุเพิ่มเติมว่า มีเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไข และหรือบรรยายสิ่งที่ทำแล้วได้ผลดี)
		1	2	3	4	5	
	นักเรียนพิการเรียนรวม เพื่อให้เป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)						
	8.5 ให้ความช่วยเหลือครูในการผลิต ดูแล บำรุงรักษาอุปกรณ์ สื่อ เครื่องใช้ในการจัดการเรียนสำหรับนักเรียนพิการเรียนรวม						
	8.6 ร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนพิการเรียนรวม เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันไหว้ครู หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น						
	8.7 ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการเรียนแก่นักเรียนพิการเรียนรวม เช่น การทำการบ้าน การเรียนซ่อมเสริม ทักษะชีวิตประจำวัน						
	8.8 งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนพิการเรียนรวม						
ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปผลการจัดการเรียนรวม							
1.	การประเมินผลการจัดการเรียนรวม						

ข้อที่	ผลการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ					ความคิดเห็นเพิ่มเติม (โปรดระบุเพิ่มเติมว่า มีเรื่องใดบ้างที่เป็นปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไข และหรือบรรยายสิ่งที่ทำแล้วได้ผลดี)
		1	2	3	4	5	
	1.1 การทบทวนและปรับ IEP อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง						
	1.2 การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน						
	1.3 ครูแต่ละคนประเมินผลและให้เกรดนักเรียนเฉพาะ ส่วนของตนเอง พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับ พัฒนาการ						
2.	การเปลี่ยนผ่านทางการศึกษา						
3.	การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษานักเรียน พิการเรียนรวมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)						

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติที่ได้ผลดี (Best Practices)

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและครูที่จัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนรวม

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ผู้บริหาร/ครู/ผู้ให้การนิเทศ)

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้นิเทศ
(.....)
...../...../.....

(ลงชื่อ).....ผู้นิเทศ
(.....)
...../...../.....

(ลงชื่อ).....ผู้นิเทศ
(.....)
...../...../.....

แบบฟอร์มการนิเทศการสอน

แบบฟอร์มการนิเทศการสอน ประจำภาคเรียนที่...../.....

ชื่อผู้รับการนิเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

รหัสวิชา ชื่อวิชา

ระดับชั้นว/ด/ป ที่สอน เวลาครั้งที่

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน เพื่อแสดงผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของคุณ

เกณฑ์ระดับคะแนน 5 = ดีมาก 4 = ดี 3 = พอใช้ 2 = ควรปรับปรุง 1 = ไม่ผ่าน

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. การคัดกรองนักเรียน						
2. การประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียน						
3. การวางแผนการจัดการเรียนรวม						
4. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)						
5. การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)						
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
6.1 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
6.2 การสอดแทรกความรู้ทั่วไปและคุณธรรม จริยธรรม						
6.3 การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย (การบรรยาย การสาธิต เรียนเป็นกลุ่ม การรายงานหน้าชั้น การ ค้นคว้านอกห้อง การปฏิบัติจริงและอื่น ๆ)						
6.4 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามหรือแสดงความ คิดเห็น						
6.5 มีการตั้งคำถามที่กระตุ้นผู้เรียนใช้กระบวนการคิด และร่วมแสดงความคิดเห็น						
6.6 การสรุปเนื้อหา ได้ตรงตามจุดประสงค์						
6.7 การชี้แนะการเรียนรู้ / การศึกษาค้นคว้า และ แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม						
6.8 การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดใน แผนการสอนเฉพาะบุคคล						

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
7. การจัดการชั้นเรียน /บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน						
8. การวัดและประเมินผล						
8.1 สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์						
8.2 การประเมินผลตามสภาพจริง (สอบปรนัย สอบอัตนัย สอบปฏิบัติ การรายงาน การมอบหมายงาน การทำแบบฝึกหัด สังเกต พฤติกรรม อื่นๆ ระบุ))						
รวมคะแนน						คิดเป็นร้อยละ

(วิธีการคิดเปอร์เซ็นต์ นำผลรวมของคะแนนที่ได้ คูณด้วย 100หารด้วยผลรวมระดับคะแนนสูงสุด
(80) จะได้ผลลัพธ์เป็นเปอร์เซ็นต์)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปผลการนิเทศ ตามเกณฑ์

91 % - 100 %	=	ดีมาก	☐
81 % - 90 %	=	ดี	☐
71 % - 80 %	=	พอใช้	☐
61 % - 70 %	=	ควรปรับปรุง	☐
ต่ำกว่า 60 %	=	ไม่ผ่าน	☐

ลงชื่อ..... ผู้รับการนิเทศ

(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ..... ผู้นิเทศ

(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ..... ผู้นิเทศ

(.....)

ตำแหน่ง

แบบสอบถามการประเมิน
(สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง
และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

แบบสอบถามการประเมิน
(สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ประเมินการดำเนินงานตามโครงการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา
2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การประเมินการดำเนินงานตามโครงการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา ใน 4 ด้าน

คือ

- 2.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context)
- 2.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input)
- 2.3 การประเมินกระบวนการ (Process)
- 2.4 การประเมินผลผลิต (Product)

3. ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงตามที่ท่านปฏิบัติจริงจะเป็นคำตอบที่มีคุณค่าเพราะความจริงเหล่านี้จะนำไปประเมินเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานเรียนรวมและทำให้การประเมินครั้งนี้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

4. การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่ทำให้เกิดผลเสียใด ๆ ต่อตัวท่าน และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของท่าน เพราะจะวิเคราะห์ผลและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

5. ขอความกรุณาช่วยตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน ให้ครบทุกข้อ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านคงให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

- สถานภาพปัจจุบัน ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
☐ ครู
☐ ผู้ปกครอง
☐ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามประเด็นต่าง ๆ ระดับคะแนนที่กำหนดมีความหมาย ดังนี้

- มากที่สุด หมายถึง มีระดับการดำเนินงานเรียนรวม ใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต มีความเหมาะสมมากที่สุด
- มาก หมายถึง มีระดับการดำเนินงานเรียนรวม ใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต มีความเหมาะสมมาก
- ปานกลาง หมายถึง มีระดับการดำเนินงานเรียนรวม ใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต มีความเหมาะสมปานกลาง
- น้อย หมายถึง มีระดับการดำเนินงานเรียนรวม ใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต มีความเหมาะสมน้อย
- น้อยที่สุด หมายถึง มีระดับการดำเนินงานเรียนรวม ใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิตมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การประเมินสภาพแวดล้อม (Context)					
1	วัตถุประสงค์ของโครงการจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน					
2	วัตถุประสงค์ของโครงการสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
3	วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่					
4	วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
5	วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับการดำเนินงานเรียนรวม					
6	การดำเนินงานเรียนรวมเหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียน					
7	หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความเหมาะสม และสอดคล้องกัน					
8	การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินงานและระยะเวลาดำเนินงานมีความเหมาะสมและปฏิบัติจริงได้					
9	โครงการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน					
10	การดำเนินงานตามการดำเนินงานเรียนรวมเป็นงานที่จำเป็นของโรงเรียน					
	การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input)					
	ด้านบุคลากร					
1	บุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการมีจำนวนเพียงพอ					
2	บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานการจัดการเรียนรวม					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ และวิธีการดำเนินงานตามโครงการ					
4	คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	มีการประสานงานกับบุคลากรจากหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง					
	ด้านงบประมาณ					
1	โรงเรียนมีการวางแผนการใช้งบประมาณ ในการดำเนินงานเรียนรวม					
2	การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด					
3	การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง					
4	ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินโครงการ					
5	โรงเรียนบริหารจัดการงบประมาณโดยมีส่วนร่วม โปร่งใส และตรวจสอบได้					
	ด้านการบริหารจัดการ					
1	โรงเรียนมีการวางแผนการใช้งบประมาณ ในการดำเนินงานเรียนรวม					
2	การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด					
3	การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง					
4	ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินโครงการ					
5	โรงเรียนบริหารจัดการงบประมาณโดยมีส่วนร่วม โปร่งใส และตรวจสอบได้					
	ด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา					
1	จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อช่วยให้คนพิการ ปฏิบัติงานและดำรงชีวิตให้มีประสิทธิภาพตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล					
2	จัดวัสดุอุปกรณ์ สื่อสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่อง หรือพิการแต่ละประเภทและแต่ละระดับ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	โรงเรียนจัดบริการต่าง ๆ สนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท เช่น ฝึกอบรมเตรียมความพร้อมบำบัดฟื้นฟู เป็นต้น					
	การประเมินกระบวนการ (Process)					
1.	มีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานเรียนรวม					
2	มีการประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ					
3.	มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
4.	มีการคัดกรองนักเรียนโดยใช้เครื่องมือวิธีการที่หลากหลาย					
5	มีการส่งเสริมพัฒนานักเรียนโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล					
6.	มีการจัดกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความบกพร่องของผู้เรียน					
7.	มีการเปลี่ยนผ่านนักเรียนไปยังหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมกับสภาพความจำเป็นของนักเรียน					
8.	เครือข่ายสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
9	การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆของโครงการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน					
10	บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษา					
11	มีการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	มีการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
13	มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์					
	การประเมินผลผลิต (Product)					
1.	นักเรียนได้รับการดูแล เอาใจใส่อย่างเหมาะสมตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล					
2	นักเรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ และความแตกต่างระหว่างบุคคลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล					
3	นักเรียนได้รับการดูแลแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างเหมาะสม					
4	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน					
5	นักเรียนได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิต					
6	นักเรียนได้รับการพัฒนาด้วยกระบวนการ และกิจกรรมที่หลากหลาย					
7	นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขนิสัยที่เหมาะสม					
8	นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรและประเภทความพิการ					
9	โครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์					
10	ชุมชนเครือข่ายผู้เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นและให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน					

(ตัวอย่าง)

แผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล
(Individual Transition Plan: ITP)

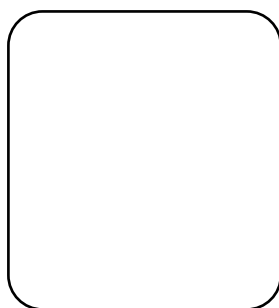
ตัวอย่าง

แผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individual Transition Plan)

ชื่อสถานศึกษา.....

ชื่อบุคคลพิการ.....

ประเภทความพิการ.....

ผู้รับผิดชอบ

- 1 ชื่อผู้ปกครอง.....
- 2 ชื่อครูประจำชั้น.....
- 3 ชื่อผู้รับผิดชอบงานเปลี่ยนผ่าน.....

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวอย่าง

ความฝัน ความหวังและความกลัว
ของ ด.ช.ปี อายุ 6 ปี ชั้น.....
วันที่บันทึกข้อมูล วันที่ 7 มิถุนายน 2561

ความฝัน

- อยากเข้าโรงเรียน
- อยากเป็นนักกีฬา

.....

.....

ความหวังของผู้ปกครอง

- อยากให้ได้เรียนต่อในโรงเรียนประจำ
- จบแล้วมีงานทำ

.....

.....

.....

ความกลัว

ของผู้เรียน

- กลัวการแยกจากผู้ปกครอง

.....

.....

ของผู้ปกครอง

- กลัวสื่อสารกับผู้อื่นไม่ได้
- กลัวเข้าโรงเรียนไม่ได้

.....

ตัวอย่าง

สิ่งที่ชอบ/สิ่งที่ไม่ชอบ/จุดเด่น/จุดด้อย

ของ ด.ช.บี อายุ 6 ปี ชั้น.....

วันที่บันทึกข้อมูล วันที่ 7 มิถุนายน 2561

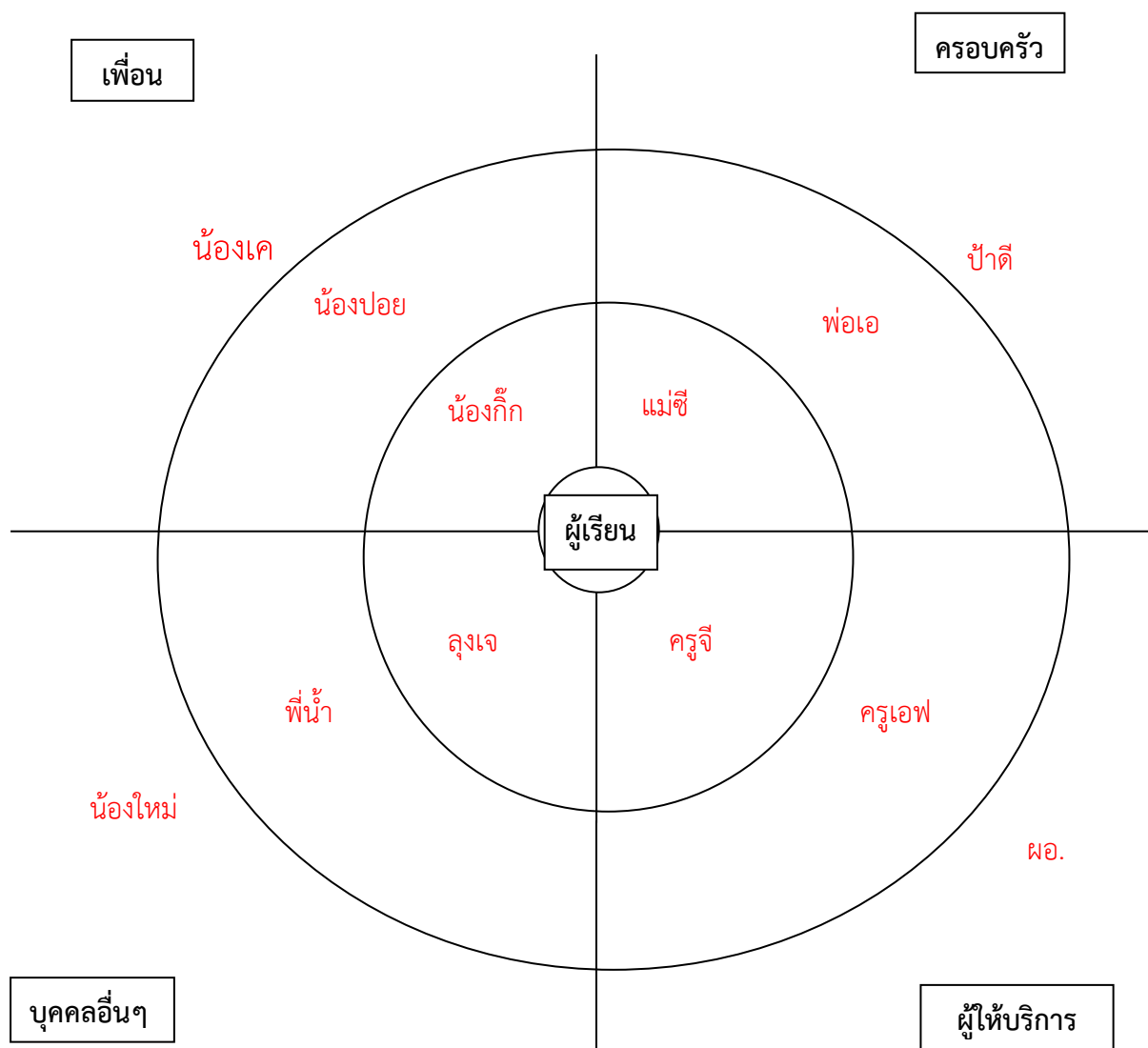
<u>สิ่งที่ชอบ</u>	<u>สิ่งที่ไม่ชอบ</u>
ตัวอย่าง <u>อาหาร</u> ขนมเลย์ บิงซู <u>สถานที่</u> เซเว่น อีเลเว่น <u>บุคคล</u> ครูฝึกพูด 	ตัวอย่าง <u>อาหาร</u> อาหารเผ็ด <u>สถานที่</u> โรงพยาบาล <u>บุคคล</u> ทันตแพทย์
<u>จุดเด่น</u>	<u>จุดด้อย</u>
1. อารมณ์ร่าเริงแจ่มใส 2. มีความสามารถทางด้านกีฬา 3. ช่วยเหลือตนเองได้ 	1. ความสามารถในการอ่านและเขียนยังไม่พร้อม (ควรระบุให้ชัดว่า ทำอะไรได้และทำอะไรไม่ได้) 2. อยู่ไม่นิ่ง

ตัวอย่าง

สัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Relationship)

ชื่อ เด็กชายปี ---- อายุ ___6___ ปี ชั้น.....

วันที่บันทึกข้อมูล วันที่ 7 มิถุนายน 2561

บุคคลที่อยู่ในวงกลมที่ 1 คือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดซึ่งเป็นบุคคลที่นักเรียนพบทุกวัน หรือ บุคคลที่ผู้เรียนสามารถพูดคุย สนทนาสนมมากที่สุด

บุคคลที่อยู่ในวงกลมที่ 2 คือบุคคลที่นักเรียนเข้าไปร่วมกิจกรรมด้วยเป็นประจำแต่ไม่ได้มีการปฏิสัมพันธ์กันมากเท่ากับกลุ่มแรก

บุคคลที่อยู่รอบนอกวงกลม (หมายเลข 3) คือ บุคคลที่นักเรียนรู้จักและมีความหมายกับนักเรียน แต่บุคคลนั้นไม่ได้มีการติดต่อกับผู้เรียนเป็นประจำ

ตัวอย่าง

สถานที่ที่นักเรียนพักอาศัยและรับบริการ (Places)

ชื่อ_เด็กชาย_ปี_____ อายุ _6_ ปี ชั้น.....

วันที่บันทึกข้อมูล วันที่ 7 มิถุนายน 2561

สถานที่ภายในชุมชน	สถานที่รับบริการ
- วัด	- โรงเรียน.....
- ห้างสรรพสินค้า	- โรงพยาบาล.....
- ตลาด	
- โรงพยาบาล	

ตัวอย่าง

แบบดำเนินการบริการเปลี่ยนผ่าน (Transition) ชื่อสถานศึกษา.....

เด็กชาย/เด็กหญิง__ปี_____ อายุ__6__ปี ประเภทความพิการ__บุคคลที่มีบกพร่องทางการได้ยิน___ มีพัฒนาการตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. ทักษะกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ __เด็กชายปี สามารถเดินขึ้นลงบันได รับส่งลูกบอล และกระโดดสลับขาได้
2. ทักษะกล้ามเนื้อเล็ก ___เด็กชายปี สามารถวาดรูปคนที่มีอวัยวะครบส่วนได้
3. ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน __เด็กชายปี สามารถสวมถอดกางเกงเอวยืด สวมถอดเสื้อยืดคอกลม แต่ยังไม่สามารถสวมถอดชุดนักเรียนและอาบน้ำได้
4. ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร เด็กชายปี สามารถบอกชื่อเล่นของตนเองได้ แต่ไม่สามารถบอกชื่อจริงของตนเองได้
5. ทักษะทางสังคม __เด็กชายปี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
6. ทักษะทางสติปัญญาหรือเตรียมความพร้อมทางวิชาการ เด็กชายปี สามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ได้
7. ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการ เด็กชายปี สามารถเข้าใจและแสดงท่ามือง่ายๆได้

เห็นควรได้รับการบริการเปลี่ยนผ่านเพื่อไปสู่การบริการ

☒ ด้านการศึกษา ☐ ด้านการแพทย์ ☐ ด้านสังคม ☐ ด้านอื่นๆ (ระบุ).....

เป้าหมาย	วิธีการดำเนินการ	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ผลการพัฒนาผู้เรียน	ผู้ให้บริการ/หน่วยงาน ที่ให้บริการ	หมายเหตุ
ผู้เรียนสามารถเข้า ศึกษาในโรงเรียน	ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตาม ตารางเวลาของโรงเรียน ระยะที่ 1 ฝึกปฏิบัติที่บ้าน และ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ระยะที่ 2 ฝึกปฏิบัติที่โรงเรียน สัปดาห์ละ 1 วัน			- ครอบครัว/ผู้ปกครอง - ครูโรงเรียน - ครูศูนย์การศึกษา พิเศษ	

เป้าหมาย	วิธีการดำเนินการ	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ผลการพัฒนาผู้เรียน	ผู้ให้บริการ/หน่วยงาน ที่ให้บริการ	หมายเหตุ
.....	ระยะที่ 3 ฝึกปฏิบัติที่โรงเรียนเดือนละ 1 สัปดาห์ โดย				
	1. ตื่นนอนตรงเวลา 2. การทำความสะอาดร่างกาย 3. การแต่งกาย 4. การรับประทานอาหารและ การทำความสะอาดภาชนะ	1. สามารถตื่นนอนตรง ตามเวลาที่โรงเรียน กำหนด 2. สามารถทำความสะอาด ร่างกายด้วย ตนเอง 3. สามารถแต่งกายด้วย ตนเอง 4. สามารถรับประทานอาหาร และการทำความสะอาด ภาชนะด้วยตนเอง	1. ตื่นนอนตรงเวลา 2. การทำความสะอาด ร่างกาย 3. การแต่งกาย 4. การรับประทานอาหาร และการทำความสะอาด ภาชนะ		

เป้าหมาย	วิธีการดำเนินการ	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ผลการพัฒนาผู้เรียน	ผู้ให้บริการ/หน่วยงาน ที่ให้บริการ	หมายเหตุ
	5. การรับผิดชอบงานบ้าน ได้แก่ การกวาดพื้น ถูพื้น ซักผ้า ตากผ้า และพับผ้า	5. สามารถปฏิบัติงานบ้าน ได้แก่ การกวาดพื้น ถูพื้น ซักผ้า ตากผ้า และพับผ้า	5. การรับผิดชอบงานบ้าน ได้แก่ การกวาดพื้น ถูพื้น ซักผ้า ตากผ้า และพับผ้า		
	6. กิจกรรมหน้าเสาธง 7. กิจกรรมในห้องเรียน	6. เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง 7. เข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียน	6. กิจกรรมหน้าเสาธง 7. กิจกรรมในห้องเรียน		

รายงานผลการใช้แผนการเปลี่ยนผ่าน ชื่อสถานศึกษา.....

วัตถุประสงค์

ขั้นตอนการปฏิบัติการ ตามแผนการเปลี่ยนผ่าน	ผลการปฏิบัติการตามแผนการเปลี่ยนผ่าน	ผลการเปลี่ยนผ่าน	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
ระยะที่ 1 การเตรียมการ			
ระยะที่ 2 การดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์บุคคลพิการ ครอบครัว หน่วยงานหรือ องค์กรเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบแผนการเปลี่ยนผ่าน ขั้นตอนที่ 3 การนำแผนสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายโอนข้อมูล / ส่งต่อ			

ระยะที่ 3 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล			
-------------------------------------	---	--	--

สรุปผลการดำเนินการบริการเปลี่ยนผ่าน (Transition)

(ให้สรุปผลการพัฒนาผู้เรียนตามวิธีดำเนินการที่ได้วางแผนไว้และผลสัมฤทธิ์บรรลุตามตัวชี้วัดหรือไม่อย่างไร)

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรคที่พบ (ระบุ)

.....

.....

.....

แนวทางการดำเนินการในปีการศึกษาต่อไป (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....คณะกรรมการ

(.....)

...../...../.....

ลงชื่อ.....คณะกรรมการ

(.....)

...../...../.....

ลงชื่อ.....คณะกรรมการ

(.....)

...../...../.....

แบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษานักเรียนพิการเรียนรวมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

จำแนกตามระดับชั้นและประเภทความพิการ

ปีการศึกษา โรงเรียน..... สพป./สพม.....

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.

[illegible]

ระดับชั้น	ประเภทความพิการ/ผลการประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)																								รวม	
	1				2				3	4	5	6	7	8	9	10										
	1.1		1.2		2.1		2.2																			
	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ	ผ	มผ		
มัธยมศึกษาปีที่ 1																										
มัธยมศึกษาปีที่ 2																										
มัธยมศึกษาปีที่ 3																										
มัธยมศึกษาปีที่ 4																										
มัธยมศึกษาปีที่ 5																										
มัธยมศึกษาปีที่ 6																										
รวม																										
รวมทั้งหมด																										

หมายเหตุ

1. บกพร่องทางการเห็น 1.1 ตาบอด 1.2 เลื่อนกลาง
2. บกพร่องทางการได้ยิน 2.1 หูหนวก 2.2 หูตึง
3. บกพร่องทางสติปัญญา
4. บกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ
5. บกพร่องทางการเรียนรู้
6. บกพร่องทางการพูดและภาษา
7. บกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
8. ออทิสติก
9. ความพิการซ้อน
10. ไม่ระบุประเภทความพิการ

(ลงชื่อ)

ตำแหน่ง.....

ผู้รายงานข้อมูล

(ลงชื่อ)

ตำแหน่ง.....

ผู้รับรองข้อมูล

แบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษา

๒

ประเมินครั้งที่.....

แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....
 วัน เดือน ปี เกิด.....อายุ ปีเดือน
 ระดับชั้น..... วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

คำชี้แจง

- ๑ แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในทางการจัดการศึกษาเท่านั้น
- ๒ วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรม ที่เด็กแสดงออกบ่อยๆ โดยให้ทำเครื่องหมาย /ลงในช่อง “ ใช่ ” หรือ “ไม่ใช่ ” ที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ ของเด็ก
- ๓ ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมิน ตามแบบคัดกรองนี้ และควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ผู้ปกครองหรือครู เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง
- ๔ ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
๑	มักกำสรีระมองสิ่งของ หนังสือ รูปภาพหรือ นำเข้ามาดูใกล้ๆ ตา		
๒	เมื่อดูป้ายข้อความ รูปภาพ วัตถุสิ่งของต่างๆ ตามสาธารณะ ต้องเข้าไปดูใกล้ๆ		
๓	ขณะอ่านหนังสือ มักจะอ่านซ้ำบรรทัดเดิม หรืออ่านข้ามบรรทัด		
๔	มักใช้ประสาทสัมผัสส่วนอื่น เพื่อสำรวจ / หาสิ่งของ ควบคู่กับการใช้สายตา		
๕	บอกรายละเอียดของภาพหรือสิ่งของไม่ได้		
๖	เดินด้วยความระมัดระวังกว่าปกติ เดินไม่คล่องตัว มักชนและสะดุดวัตถุ		
๗	หรีตา กระพริบตา ขยี้ตา กดตา เมื่อใช้สายตามากๆ		
๘	เคลื่อนสรีระไปมา เพื่อหาจุดที่มองเห็นชัดที่สุด		
๙	มักมีอาการปวดสรีระ ปวดตา ตาลาย คันทา มองเห็นสิ่งของเคลื่อนไหวไปมา		
๑๐	บอกความแตกต่างของสีที่ใกล้เคียงกัน หรือสีที่ไม่ติดกันไม่ได้ เช่น สีเขียวกับสีฟ้า สีแดงกับสีส้ม		

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้าตอบว่าใช่ ๕ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อให้จักษุแพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

:

๓

ผลการคัดกรอง

☐ พบความบกพร่อง☐ ไม่พบความบกพร่อง

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ใบุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)
(.....)

ลงชื่อ ใบุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)
(.....)

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า(นาย / นาง / นางสาว).....เป็นผู้ปกครองของ
(ด.ช. / ด.ญ./ นาย / นางสาว).....

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม ให้ดำเนินการคัดกรอง (ด.ช./ ด.ญ./ นาย / น.ส.).....
ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี
ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
(.....)

๔

ประเมินครั้งที่.....

แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....
 วัน เดือน ปี เกิด.....อายุ ปีเดือน
 ระดับชั้น..... วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

คำชี้แจง

- ๑ แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาเท่านั้น
- ๒ วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรม ที่เด็กแสดงออกบ่อยๆ โดยให้ทำเครื่องหมาย /ลงในช่อง “ ใช่ ” หรือ “ ไม่ใช่ ” ที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ ของเด็ก
- ๓ ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมิน ตามแบบคัดกรองนี้ และควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ผู้ปกครองหรือครู เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง
- ๔ ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
๑	ไม่หันศีรษะหาเสียงเมื่อเรียกชื่อจากข้างหลัง		
๒	ไม่ตอบสนองหรือหันไปมองที่มาของเสียงซึ่งเกิดอยู่รอบๆ ห้อง		
๓	มักใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่นไม่ใช่ภาษาพูด		
๔	ออกเสียงในระดับเดียวกันแต่ไม่เป็นคำ		
๕	ในการสนทนาจะมองปากหรือจ้องหน้าจ้องตาผู้พูดตลอดเวลา		
๖	ตอบไม่ตรงคำถามหรือไม่ตอบคำถาม		
๗	พูดตามหรือเลียนเสียงพูดไม่ได้		
๘	เป็นหรือเคยเป็นโรคหูน้ำหนวก		
๙	การแสดงออกทางพฤติกรรมในชีวิตประจำวันที่เสี่ยงดังมากกว่าปกติ เช่น การเดินลงบันได การรับประทานอาหารโดยช้อนกระบะจาน เป็นต้น		

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้าตอบว่าใช่ ๓ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อไปแพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

ผลการคัดกรอง

☐ พบความบกพร่อง

☐ ไม่พบความบกพร่อง

๕

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ใบุติบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)

(.....)

ลงชื่อ ใบุติบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)

(.....)

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า(นาย / นาง / นางสาว).....เป็นผู้ปกครองของ
(ด.ช. / ด.ญ./ นาย / นางสาว).....

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม ให้ดำเนินการคัดกรอง (ด.ช./ ด.ญ./ นาย / น.ส.).....
ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี
ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
(.....)

๖

ประเมินครั้งที่.....

แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....
 วัน เดือน ปี เกิด.....อายุ ปีเดือน
 ระดับชั้น..... วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

คำชี้แจง

- ๑ แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาเท่านั้น
- ๒ วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรม ที่เด็กแสดงออกบ่อยๆ โดยให้ทำเครื่องหมาย /ลงในช่อง “ ไข่ ” หรือ “ ไม่ใช่ ” ที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ ของเด็ก
- ๓ ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมิน ตามแบบคัดกรองนี้ และควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ผู้ปกครองหรือครู เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง
- ๔ ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
	ทักษะการสื่อสาร		
๑	ใช้ภาษาไม่สมวัย		
๒	ไม่เข้าใจคำสั่ง ไม่สามารถทำตามคำสั่งได้		
	ทักษะการดูแลตนเอง		
๓	ไม่สามารถ หรือสามารถดูแลตัวเองในชีวิตประจำวันได้น้อย ในการรับประทานอาหาร / การอาบน้ำ / แปรงฟัน / การแต่งกาย		
๔	ไม่สามารถทำความสะอาดหลังการขับถ่าย		
	ทักษะการดำรงชีวิตภายในบ้าน		
๕	ต้องกระตุ้นในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอยู่เสมอ		
๖	ช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าวัย		
	ทักษะทางสังคม/การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น		
๗	ชอบเล่นกับเด็กที่มีอายุน้อยกว่า หรือไม่สามารถเล่นกับเพื่อนตามวัย		
๘	เล่นเลียนแบบผู้อื่นอย่างไม่เหมาะสมกับวัย		
	ทักษะการรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน		
๙	มีปัญหาด้านพฤติกรรมในการใช้สิ่งของสาธารณะประโยชน์ เช่น ชอบทำลายหรือใช้อย่างไม่ระมัดระวัง		
๑๐	ไม่รู้จักวิธีการใช้ การจัดเก็บ และการดูแลรักษา ของส่วนรวม		
	ทักษะการรู้จักดูแลควบคุมตนเอง		
๑๑	เอาแต่ใจตนเอง มีอารมณ์โกรธ อุนเฉียวบ่อย ๆ		
๑๒	ไม่สามารถควบคุมตนเองทำตามสิ่งที่ต้องทำ		
	ทักษะการนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน		
๑๓	ลืมนง่าย / จำในสิ่งที่เรียนมาแล้วไม่ได้		
๑๔	ไม่สามารถนำทักษะที่เรียนรู้ไปแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้		

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
	ทักษะการทำงาน		
๑๕	ช่วงความสนใจสั้น ไม่สามารถรับผิดชอบงานที่ต้องทำ		
๑๖	ทำตามคำสั่งต่อเนื่อง ๒ คำสั่งขึ้นไปได้ยาก สับสนง่าย		
	ทักษะการใช้เวลาว่าง		
๑๗	สนใจสิ่งรอบตัวน้อย		
๑๘	ใช้เวลาว่างแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม		
	ทักษะการรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย		
๑๙	ดูแลสุขภาพตนเองได้น้อย เช่น ล้างมือไม่เป็น หรือไม่รู้จักรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์		
๒๐	มีความระมัดระวังเรื่องความปลอดภัยตนเองน้อย		

หมายเหตุ ทั้งนี้พฤติกรรมดังกล่าวต้องเทียบเคียงกับพัฒนาการของเด็กทั่วไป

เกณฑ์การพิจารณา

แต่ละทักษะจะต้องมีผลการวิเคราะห์พฤติกรรมทักษะว่าใช่ทั้ง ๒ ข้อ แสดงว่าไม่ผ่านทักษะนั้น และหากว่าพบทักษะการปรับตัวไม่ผ่านตั้งแต่ ๒ ทักษะขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อให้แพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

ผลการคัดกรอง

☐ พบความบกพร่อง

☐ ไม่พบความบกพร่อง

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ ใบุฉิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)
 (.....)

ลงชื่อ ใบุฉิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)
 (.....)

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า(นาย / นาง / นางสาว).....เป็นผู้ปกครองของ
 (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม ให้ดำเนินการคัดกรอง (ด.ช./ ด.ญ./ นาย / น.ส.).....
 ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี
 ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
 (.....)

แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....
 วัน เดือน ปี เกิด.....อายุ ปีเดือน
 ระดับชั้น..... วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

คำชี้แจง

- ๑ แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาเท่านั้น
- ๒ วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรม ที่เด็กแสดงออกบ่อยๆ โดยให้ทำเครื่องหมาย /ลงในช่อง “ ใช่ ” หรือ “ไม่ใช่ ” ที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ ของเด็ก
- ๓ ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมิน ตามแบบคัดกรองนี้ และควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ผู้ปกครองหรือครู เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง
- ๔ ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
	ด้านร่างกาย		
๑	มือวัยจะไม่สมส่วน หรือแขน ขา ลีบ		
๒	มือวัยจะขาดหายไปและเป็นอุปสรรคในการดำรงชีวิต		
๓	มีการผิดปกติของกระดูกและข้อ		
๔	มีลักษณะกล้ามเนื้อแขนขาเกร็ง		
๕	มีลักษณะกล้ามเนื้อแขนขาอ่อนแรง		
	ด้านการเคลื่อนไหว		
๖	มีการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ ทิศทางการเคลื่อนไหว และจังหวะการเคลื่อนไหว เช่น กระตุก เกร็ง		
๗	ไม่สามารถนั่งทรงตัวได้ด้วยตนเอง		
๘	ไม่สามารถลุกขึ้นยืนได้ด้วยตนเอง		
๙	ไม่สามารถยืนทรงตัวได้ด้วยตนเอง		
๑๐	ไม่สามารถเดินได้ด้วยตนเอง		

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
	ด้านสุขภาพ		
๑๑	มีความเจ็บป่วยที่ต้องได้รับการรักษาเป็นระยะเวลานาน และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา เช่น ๑๑.๑ ประสบอุบัติเหตุ ผ่าตัด เป็นต้น ๑๑.๒ เป็นโรคเรื้อรังหรือมีภาวะผิดปกติของระบบต่างๆ ดังต่อไปนี้ ระบบโลหิต เช่น ภาวะเลือดออกง่ายหยุดยาก ธาลัสซีเมีย ไชกระดูกฝ่อ ระบบหัวใจและหลอดเลือด เช่น หัวใจพิการแต่กำเนิด โรคหัวใจรูมาติก ระบบไต เช่น โรคเนฟรติก โรคไตเรื้อรัง ระบบประสาท เช่น อัมพาต สมองพิการ ลมชัก ระบบหายใจ เช่น หอบหืดโรคปอด ระบบภูมิคุ้มกันและภูมิแพ้ เช่น ข้ออักเสบ-รูมาตอยด์ , SLE (เอส แอล อี) ระบบต่อมไร้ท่อ เช่น โรคเบาหวาน แคระ หรือโตผิดปกติ ระบบผิวหนัง เช่น เด็กดักแด้ เป็นต้น		

เกณฑ์การพิจารณา

ด้านร่างกาย และด้านการเคลื่อนไหว

ถ้าตอบว่าใช่ตั้งแต่ ๑ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อให้แพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

ด้านสุขภาพ

ถ้าตอบว่าใช่ข้อใดข้อหนึ่ง แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อให้แพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

ผลการคัดกรอง

☐ พบความบกพร่อง

☐ ไม่พบความบกพร่อง

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ใบุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)

(.....)

ลงชื่อ ใบุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)

(.....)

๑๐

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า(นาย / นาง / นางสาว).....เป็นผู้ปกครองของ
(ด.ช. / ด.ญ./ นาย / นางสาว).....

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม ให้ดำเนินการคัดกรอง (ด.ช./ ด.ญ./ นาย / น.ส.).....
ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี
ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
(.....)

๑๑

ประเมินครั้งที่.....

แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ประถมศึกษา)

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....

วัน เดือน ปี เกิด.....อายุ ปีเดือน

ระดับชั้น..... วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

คำชี้แจง

- ๑ แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในทางการจัดการศึกษาเท่านั้น
- ๒ วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรม ที่เด็กแสดงออกบ่อยๆ โดยให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง “ ใช่ ” หรือ “ ไม่ใช่ ” ที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ ของเด็ก โดยเปรียบเทียบกับเด็กทั่วไปในชั้นเรียน
- ๓ ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมิน ตามแบบคัดกรองนี้ และควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ครูผู้สอน ครูประจำชั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง
- ๔ ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ส่วนที่ ๑ การวิเคราะห์เบื้องต้น / ข้อมูลพื้นฐานของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
๑	ดูฉลาดหรือปกติ ในด้านอื่น ๆ นอกจากในด้านการเรียน		
๒	มีปัญหาทางการเรียน ซึ่งอาจทำไม่ได้เลยหรือทำได้ต่ำกว่า ๒ ชั้นเรียน ในด้านใดด้านหนึ่งหรือมากกว่า ๑ ด้าน ต่อไปนี้ ๑.๑ ด้านการอ่าน ๑.๒ ด้านการเขียน ๑.๓ ด้านการคำนวณ		
๓	ไม่มีปัญหาทางการเห็น การได้ยิน สติปัญญา หรือออทิสติก หรือจากการถูกละทิ้ง ละเลย หรือความด้อยโอกาสอื่น ๆ		

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้าตอบว่าใช่ ๓ ข้อ แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ควรสังเกตในส่วนที่ ๒ ต่อ

ผลการพิจารณาส่วนที่ ๑

☐ พบ

☐ ไม่พบ (ถ้าพบสังเกตในส่วนที่ ๒ ต่อ)

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ความบกพร่องทางการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละด้าน

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
	๑. ด้านการอ่าน		
๑	อ่านช้า อ่านข้าม อ่านไม่หมด		
๒	จำคำศัพท์คำเดิมไม่ได้ ทั้งๆ ที่เคยผ่านสายตามาแล้วหลายครั้ง		
๓	อ่านเพิ่มคำ ขำคำ อ่านผิดตำแหน่ง		
๔	อ่านสลับตัวอักษรหรือออกเสียงสลับกัน เช่น บก อ่านเป็น กบ		
๕	สับสนในพยัญชนะคล้ายกัน เช่น ก ฅ ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ค		
๖	จำศัพท์ใหม่ไม่ค่อยได้		
๗	มีปัญหาในการผสมคำ การอ่านออกเสียงคำ		
๘	สับสนคำที่คล้ายกัน เช่น บาน/ บ้าน		
๙	อ่านคำที่ไม่คุ้นเคยไม่ได้		
๑๐	อ่านคำในระดับชั้นของตนเองไม่ได้		
	๒. ด้านการเขียน		
๑	ไม่ชอบและหลีกเลี่ยงการเขียน หรือการลอกคำ		
๒	เขียนไม่สวยไม่เรียบร้อย สกปรก ขีดทิ้ง ลบทิ้ง		
๓	เขียนตัวอักษรและคำที่คล้ายๆ กันผิด		
๔	ลอกคำบนกระดานผิด (ลอกไม่ครบตกหล่น)		
๕	เขียนหนังสือไม่เว้นวรรค ไม่เว้นช่องไฟ ตัวอักษรเบียดกันจนทำให้อ่านยาก		
๖	เขียนสลับตำแหน่งระหว่างพยัญชนะ สระ เช่น ตโ		
๗	เขียนตามคำบอกของคำในระดับชั้นตนเองไม่ได้		
๘	เขียนตัวอักษรหรือตัวเลขกลับด้าน คล้ายมองกระจกเงา เช่น ๖ ๙, 7 ๓		
๙	เขียนพยัญชนะหรือตัวเลขที่มีลักษณะคล้ายกันสลับกัน เช่น ม-น, ด-ค, พ-ย, b-d, p-q, ๖-๙		
๑๐	เรียงลำดับตัวอักษรผิด เช่น สถิติ เป็น สติถิ		
	๓. ด้านการคำนวณ		
๑	นับเลขเรียงลำดับ นับเพิ่ม นับลดไม่ได้		
๒	ยากลำบากในการบวก,ลบ จำนวนจริง		
๓	ยากลำบากในการใช้เทคนิคการนับจำนวนเพิ่มทีละ ๒, ๕, ๑๐, ๑๐๐		
๔	ยากลำบากในการประมาณจำนวนค่า		
๕	ยากลำบากในการเปรียบเทียบ มากกว่า น้อยกว่า		
๖	แก้โจทย์ปัญหาย่างๆ ไม่ได้		
๗	สับสนไม่เข้าใจเรื่องเวลา ทิศทาง		

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
๘	บอกความหมาย หรือสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ไม่ได้ เช่น +, -, x, >, <, =		
๙	เปรียบเทียบขนาด รูปทรง ระยะทาง ตำแหน่งไม่ได้		
๑๐	เขียนตัวเลขกลับ เช่น ๕ s, ๖ ๙		
	๔.ด้านพฤติกรรมทั่วไป		
๑	ไม่ทำตามคำสั่ง ทำงานไม่เสร็จ		
๒	มีความยากลำบากในการจัดระบบงาน		
๓	ทำของหายบ่อยๆ เป็นประจำ เช่น ของเล่น ดินสอ หนังสือ อุปกรณ์การเรียน		
๔	ลืมทำกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวัน		
๕	สับสนด้านซ้าย ขวา		
๖	วางสิ่งของเครื่องใช้ไม่เป็นระเบียบ		
๗	เสียสมาธิง่ายมองไปยังทุกสิ่งทีเคลื่อนไหวผ่านสายตา		
๘	มีอาการเครียดขณะอ่าน		
๙	ใจไม่ค่อยจดจ่ออยู่กับงาน มองโน่นมองนี่บ่อยๆ		
๑๐	หลีกเลี่ยง ไม่ชอบ หรือลังเลใจที่จะทำงานหรือการบ้านที่ต้องมีระเบียบและใส่ใจในงาน		

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ด้านการอ่าน

ถ้าตอบว่าใช่ ๗ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

๒. ด้านการเขียน

ถ้าตอบว่าใช่ ๗ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน

๓. ด้านการคำนวณ

ถ้าตอบว่าใช่ ๖ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคำนวณ

๔. ด้านพฤติกรรมทั่วไป

ถ้าตอบว่าใช่ ๔ ข้อขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

หากพบว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อให้แพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

๑๔

ผลการคัดกรอง

- ☐ พบความบกพร่อง ☐ ด้านการอ่าน ☐ ด้านการเขียน ☐ ด้านการคำนวณ
- ☐ ไม่พบความบกพร่อง

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ใบวุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)
(.....)

ลงชื่อ ใบวุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)
(.....)

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า(นาย/ นาง / นางสาว)..... เป็นผู้ปกครองของ
(ด.ช. / ด.ญ./ นาย / นางสาว)

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม ให้ดำเนินการคัดกรอง (ด.ช./ ด.ญ./ นาย / น.ส.).....

ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี
ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
(.....)

๑๕

ประเมินครั้งที่.....

แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (มัธยมศึกษา)

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....

วัน เดือน ปี เกิด.....อายุ ปีเดือน

ระดับชั้น.....วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

คำชี้แจง

- ๑ แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาเท่านั้น
- ๒ วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรม ที่เด็กแสดงออกบ่อยๆ โดยให้ทำเครื่องหมาย /ลงในช่อง “ ใช่ ” หรือ “ไม่ใช่ ” ที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ ของเด็ก
- ๓ ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมิน ตามแบบคัดกรองนี้ และควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ผู้ปกครองหรือครู เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง
- ๔ ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ส่วนที่ ๑ การวิเคราะห์เบื้องต้น / ข้อมูลพื้นฐานของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
๑	ดูฉลาดหรือปกติ ในด้านอื่น ๆ นอกจากในด้านการเรียน		
๒	มีปัญหาทางการเรียน ซึ่งอาจทำไม่ได้เลยหรือทำได้ต่ำกว่า ๒ ชั้นเรียน ในด้านใดด้านหนึ่งหรือมากกว่า ๑ ด้าน ต่อไปนี้ ๑.๑ ด้านการอ่าน ๑.๒ ด้านการเขียน ๑.๓ ด้านการคำนวณ		
๓	ไม่มีปัญหาทางด้านการเห็น การได้ยิน สติปัญญา หรือออทิสติก หรือจากการถูกละทิ้ง ละเลย หรือความด้อยโอกาสอื่น ๆ		

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้าตอบว่าใช่ ๓ ข้อ แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
ควรสังเกตในส่วนที่ ๒ ต่อ

ผลการพิจารณาส่วนที่ ๑

☐ พบ☐ ไม่พบ (ถ้าพบสังเกตในส่วนที่ ๒ ต่อ)

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ความบกพร่องทางการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละด้าน

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
	๑. ด้านการอ่าน		
๑	อ่านข้ามบรรทัด อ่านซ้ำบรรทัด		
๒	อ่านคำสมาส สนธิ ไม่ได้		
๓	อ่านอักษรนำไม่ได้		
๔	เปรียบเทียบความหมายของคำไม่ได้		
๕	ไม่รู้จักหน้าที่ของคำในประโยค		
๖	มีปัญหาในการอ่านคำพ้องรูป พ้องเสียง		
๗	อ่านราชาศัพท์ไม่ได้		
๘	อ่านบทร้อยกรองลำบาก		
๙	อ่านคำยากประจำบทไม่ได้		
๑๐	อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้		
	๒. ด้านการเขียน		
๑	ฟังคำบรรยายแล้วจดโน้ตย่อไม่ได้		
๒	เขียนคำที่มีตัวการันต์ไม่ได้		
๓	เขียนสรุปใจความสำคัญไม่ได้		
๔	เขียนบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตนเองไม่ได้		
๕	เขียนเรียงความยาวๆ ไม่ได้		
๖	เขียนบรรยายภาพไม่ได้		
๗	เขียนย่อความไม่ได้		
๘	เขียนคำพ้องรูป - พ้องเสียงไม่ได้		
๙	เขียนคำยากประจำบทไม่ได้		
๑๐	เขียนตามคำบอกไม่ได้		
	๓. ด้านการคำนวณ		
๑	ไม่เข้าใจความหมายและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์		
๒	ไม่สามารถเขียนเศษส่วนในลักษณะทศนิยมและทศนิยมซ้ำ		
๓	ไม่เข้าใจและเขียนจำนวนตรรกยะ และอตรรกยะไม่ได้		
๔	ไม่เข้าใจและเขียนจำนวนในรูปอัตราส่วน สัดส่วนและร้อยละในการแก้โจทย์ปัญหา		
๕	ไม่เข้าใจการเขียนระบบจำนวนจริง		
๖	ไม่เข้าใจและเขียนค่าสัมบูรณ์ไม่ได้		

๑๖

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
๗	ไม่เข้าใจการเขียนจำนวนจริงในรูปเลขยกกำลังที่เป็นจำนวนตรรกยะ จำนวนจริงที่อยู่ในเกณฑ์		
๘	ไม่เข้าใจเรื่องการประมาณค่า		
๙	ไม่เข้าใจเรื่องจำนวนเต็มและเศษส่วน		
๑๐	ไม่เข้าใจเกี่ยวกับระบบจำนวน		
๕.ด้านพฤติกรรมทั่วไป			
๑	ลังเลในความสามารถของตนเอง มักจะพึ่งพิงคนอื่นหรือสิ่งภายนอก มากกว่าการทำงานหนัก		
๒	ไม่ทำตามคำสั่ง ทำงานไม่เสร็จ		
๓	มีความยากลำบากในการจัดระบบงาน		
๔	หลีกเลี่ยง ไม่ชอบ หรือลังเลที่จะทำงานหรือการบ้าน ที่ต้องมีระเบียบและใส่ใจในงาน		
๕	หันเหความสนใจไปสู่ภายนอกได้ง่าย		
๖	ลืมทำกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวัน		
๗	สับสนด้านซ้าย ขวา		
๘	วางสิ่งของเครื่องใช้ไม่เป็นระเบียบ		
๙	ใจไม่ค่อยจดจ่ออยู่กับงาน มองโน่นมองนี่บ่อยๆ		
๑๐	เสียสมาธิง่ายมองไปยังทุกสิ่งทีเคลื่อนไหวผ่านสายตา		

เกณฑ์การพิจารณา

๑. ด้านการอ่าน

ถ้าตอบว่าใช่ ๗ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
ด้านการอ่าน

๒. ด้านการเขียน

ถ้าตอบว่าใช่ ๗ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
ด้านการเขียน

๓. ด้านการคำนวณ

ถ้าตอบว่าใช่ ๕ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
ด้านการคำนวณ

๔. ด้านพฤติกรรมทั่วไป

ถ้าตอบว่าใช่ ๔ ข้อขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

หากพบว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน
ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อให้แพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

๑๘

ผลการคัดกรอง

- ☐ พบความบกพร่อง ☐ ด้านการอ่าน ☐ ด้านการเขียน ☐ ด้านการคำนวณ
- ☐ ไม่พบความบกพร่อง

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ใบวุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)

(.....)

ลงชื่อ ใบวุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)

(.....)

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า(นาย / นาง / นางสาว)..... เป็นผู้ปกครองของ

(ต.ช. / ต.ญ. / นาย / นางสาว)

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม ให้ดำเนินการคัดกรอง (ต.ช./ ต.ญ./ นาย / น.ส.).....

ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามิแนกเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี

ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง

(.....)

แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....
 วัน เดือน ปี เกิด.....อายุ ปีเดือน
 ระดับชั้น..... วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

คำชี้แจง

- ๑ แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในทางการจัดการศึกษาเท่านั้น
- ๒ วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรม ที่เด็กแสดงออกบ่อยๆ โดยให้ทำเครื่องหมาย /ลงในช่อง “ ไข่ ” หรือ “ไม่ไข่ ” ที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ ของเด็ก
- ๓ ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมิน ตามแบบคัดกรองนี้ และควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ผู้ปกครองหรือครู เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง
- ๔ ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ไข่	ไม่ไข่
๑	อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงมีความผิดปกติ		
๒	ใช้หน่วยเสียงแทนกัน เช่น แทนที่จะพูดว่า “นาฬิกา” พูดว่า “นาฬิกา” “เสือ” เป็น “เฉือ” เป็นต้น		
๓	พูดด้วยน้ำเสียงไม่ชัดเจน เสียงเพี้ยนมาก หรือเป็นเสียงพึมพำ ฟังแล้วไม่เข้าใจ		
๔	เสียงบางส่วนของคำขาดหายไป เช่น “ความ” เป็น “คาม” เป็นต้น		
๕	ความบกพร่องของระดับเสียง เช่น เสียงสูงหรือต่ำตลอดเวลา หรือเสียงที่พูดอยู่ในระดับเดียวตลอด เสียงผิดเพี้ยน ผิดวัย		
๖	พูดไม่ถูกลำดับขั้นตอน ไม่เป็นไปตามโครงสร้างของภาษา เช่น ฉันทลาดไป ข้าวกินฉัน เป็นต้น		
๗	การเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง เช่น “ผ้าสีเขียว...ม้า” เป็นต้น		
๘	อัตราการพูดเร็วหรือช้าเกินไป		
๙	พูดตะกุกตะกักหรือพูดติดอ่าง		
๑๐	บกพร่องในเรื่องความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด หรือภาษาเขียน หรือระบบสัญลักษณ์		

* หมายเหตุ ผู้คัดกรองควรอิงแบบพัฒนาการทางภาษาของเด็กทั่วไปควบคู่การประเมิน

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้าตอบว่าไข่ ๕ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อให้แพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

๒๐

ผลการคัดกรอง

☐ พบความบกพร่อง☐ ไม่พบความบกพร่อง

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ใบวุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)

(.....)

ลงชื่อ ใบวุฒิบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)

(.....)

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า(นาย / นาง / นางสาว)..... เป็นผู้ปกครองของ
(ด.ช. / ด.ญ./ นาย / นางสาว)

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม ให้ดำเนินการคัดกรอง (ด.ช./ ด.ญ./ นาย / น.ส.).....
ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี
ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
(.....)

๒๑

ประเมินครั้งที่.....

แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....
 วัน เดือน ปี เกิด..... อายุ ปีเดือน
 ระดับชั้น วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

คำชี้แจง

- ๑ แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาเท่านั้น
- ๒ วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ อย่างมากหรือเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถเรียนหนังสือได้เหมือนเด็กปกติทั่วไป และการที่เด็กไม่สามารถเรียนได้นั้น มิได้มีสาเหตุมาจากองค์ประกอบทางสติปัญญา การรับรู้และ สุขภาพ หรือความบกพร่องทางร่างกาย โดยทำเครื่องหมาย/ลงในช่อง “ ใช่ ” หรือ “ไม่ใช่ ” ที่ตรงกับ ลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ
- ๓ ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมินตามแบบคัดกรองนี้ และ ควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ผู้ปกครองหรือครู เพื่อให้เกิด ความชัดเจนถูกต้อง
- ๔ ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
๑	ก้าวร้าว ก่อแค้นเป็นอันตรายแก่ตนเองและผู้อื่น		
	๑.๑ โหดร้าย ทารุณ รังแกสัตว์		
	๑.๒ ขกต้อย ทำร้ายร่างกายตนเองและผู้อื่น		
	๑.๓ ข่มขู่ คุกคาม หวีดร้อง กระตืบเท้า		
	๑.๔ ก่อแค้นเพื่อน		
๒	เคลื่อนไหวผิดปกติ		
	๒.๑ ไม่อยู่นิ่ง เคลื่อนไหวตลอดเวลาโดยปราศจากจุดมุ่งหมาย		
	๒.๒ มีความสนใจสั้น สนใจบทเรียนไม่ได้นาน ขาดสมาธิในการเรียน		
๓	มีปัญหาปรับตัวทางสังคม มีการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับ ของสังคม		
	๓.๑ ทำลายสาธารณสมบัติ		
	๓.๒ ลักขโมย		
	๓.๓ วิวาทกับผู้อื่นเสมอ		
	๓.๔ ประทุษร้ายทางเพศ		
	๓.๕ ไม่เคารพ ไม่เชื่อฟัง ครูและพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างรุนแรง		
๔	มีความรู้สึกวิตกกังวลและปมด้อย อย่างรุนแรงสม่ำเสมอ		
	๔.๑ ไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก		
	๔.๒ มีการประหม่อมามากเมื่อให้ออกไปแสดงออก เช่น รายงาน		

๒๒

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
	๔.๓ มีอาการเจ็บป่วยทางกายเมื่อมาโรงเรียน		
	๔.๔ ร้องไห้บ่อย		
๕	หนีสังคม ปลีกตัวออกจากสังคม อันมีผลต่อการเรียน		
	๕.๑ ไม่พูดคุย ไม่เล่นกับเพื่อน		
	๕.๒ ไม่ร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้		
	๕.๓ เจ้าอารมณ์ รุนแรง		
	๕.๔ แยกตัวอยู่คนเดียว ทำงานคนเดียวตลอดเวลา		

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้าตอบว่าใช่ ๑ ใน ๕ ข้อ และตอบใช่ ๒ ข้อย่อยในข้อใดข้อหนึ่ง ถือว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อให้แพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

ผลการคัดกรอง

☐ พบความบกพร่อง

☐ ไม่พบความบกพร่อง

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ใบวุฒิบัตร เลขที่..... (ผู้คัดกรอง)

(.....)

ลงชื่อ ใบวุฒิบัตร เลขที่..... (ผู้คัดกรอง)

(.....)

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า(นาย / นาง / นางสาว)..... เป็นผู้ปกครองของ
(ด.ช. / ด.ญ./ นาย / นางสาว)

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม ให้ดำเนินการคัดกรอง (ด.ช./ ด.ญ./ นาย / น.ส.).....
ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี
ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
(.....)

๒๓

ประเมินครั้งที่.....

แบบคัดกรองบุคคลออทิสติก

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....

วัน เดือน ปี เกิด..... อายุ ปีเดือน

ระดับชั้น..... วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....

คำชี้แจง

- ๑ แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาเท่านั้น
- ๒ วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรม ที่เด็กแสดงออกบ่อยๆ โดยให้ทำเครื่องหมาย /ลงในช่อง “ ไข่ ” หรือ “ไม่ไข่ ” ที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ ของเด็ก
- ๓ ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมิน ตามแบบคัดกรองนี้ และควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ผู้ปกครองหรือครู เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง
- ๔ ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ไข่	ไม่ไข่
	ด้านพฤติกรรม / อารมณ์		
๑	มีพฤติกรรมกระตุ้นตัวเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมซ้ำๆ เช่น สะบัดนิ้วมือ เล่นมือ ตม เคาะ หรือหมุนสิ่งของ เป็นต้น		
๒	แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมประจำวัน เช่น เด็กไม่ยอมเปลี่ยนเส้นทางไปโรงเรียน เด็กไม่ยอมเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่งในห้องเรียน เป็นต้น		
๓	มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสัมผัส เช่น เดินเขย่งปลายเท้า ไม่ชอบการกอดรัด ทนต่อเสียงบางอย่างไม่ได้ เป็นต้น		
๔	มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง เช่น ชอบวิ่ง เดินไปมารอบห้อง เป็นต้น		
๕	ไม่เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น เช่น ไม่เข้าใจเวลาเพื่อนโกรธ เศร้า เสียใจ เป็นต้น		
	ด้านการสื่อความหมาย		
๖	แสดงความต้องการโดยการจูงมือ เช่น เด็กจะจูงมือผู้ปกครอง / ครู เพื่อนำไปทำสิ่งที่ต้องการ เป็นต้น		
๗	ใช้ภาษาพูดของตนเองที่ผู้อื่นไม่เข้าใจ		
๘	พูดเลียนแบบ หรือพูดทวนคำถาม		
๙	พูดคำซ้ำๆ ที่เคยได้ยินบ่อย เช่น พูดตามโฆษณาที่ได้ยินจากโทรทัศน์		
๑๐	ไม่สามารถเริ่มต้นบทสนทนากับผู้อื่นได้		
๑๑	พูดเรื่องที่ตนเองสนใจโดยไม่สนใจผู้ฟัง		
๑๒	ไม่เข้าใจคำที่เป็นนามธรรม เช่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่		
	ด้านสังคม		
๑๓	ไม่มองสบตาผู้อื่นขณะสนทนา		

๒๔

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
๑๔	ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง เช่น ไม่เล่นกับเพื่อน ไม่สนใจคนรอบข้าง เป็นต้น		
๑๕	มีปฏิสัมพันธ์ต่อบุคคลรอบข้างไม่เหมาะสม เช่น เล่นกับเพื่อนแรง		
๑๖	แสดงพฤติกรรมการตอบสนองทางอารมณ์ และสังคมไม่เหมาะสม เช่น ส่งเสียงกรีดร้อง ทำร้ายตนเองหรือผู้อื่นเมื่อถูกขัดใจ เป็นต้น		
๑๗	แยกตัวออกมาอยู่ตามลำพัง เช่น ในขณะที่เพื่อนทำกิจกรรมกลุ่ม ไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม		
๑๘	ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎกติกา ระเบียบหรือข้อตกลงได้ เช่น ไม่รู้จักการรอคอย ไม่รู้จักการเข้าแถว เป็นต้น		

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้าตอบว่าใช่ อย่างน้อย ๒ ด้านๆ ละ ๒ ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลออทิสติก ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อไปแพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

ผลการคัดกรอง

☐

พบความบกพร่อง

☐

ไม่พบความบกพร่อง

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ใบุฉบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)
(.....)

ลงชื่อ ใบุฉบัตร เลขที่.....(ผู้คัดกรอง)
(.....)

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า(นาย / นาง / นางสาว)..... เป็นผู้ปกครองของ
(ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว)

☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม ให้ดำเนินการคัดกรอง (ด.ช./ ด.ญ./ นาย / น.ส.).....
ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี
ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
(.....)

แบบประเมินความสามารถพื้นฐาน

แบบประเมินความสามารถพื้นฐานสำหรับคนพิการทางการศึกษา ปีการศึกษา.....

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ระดับชั้น.....

ประเภทความพิการ.....

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดเด่น	จุดด้อย

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดเด่น	จุดด้อย

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดเด่น	จุดด้อย

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

แบบวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สำหรับคนพิการทางการศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)
ปีการศึกษา.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ระดับชั้น.....
ประเภทความพิการ.....
โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

สาระการเรียนรู้ที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	ความรู้ (K)	คุณลักษณะ (A)	ทักษะกระบวนการ (P)

สาระการเรียนรู้ที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	ความรู้ (K)	คุณลักษณะ (A)	ทักษะกระบวนการ (P)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)
ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)
ตำแหน่ง.....

แบบวิเคราะห์และออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

แบบวิเคราะห์และออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับคนพิการทางการศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)
ปีการศึกษา.....

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ระดับชั้น.....
ประเภทความพิการ.....
โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ที่

มาตรฐานการเรียนรู้

ระดับชั้น

ตัวชี้วัด	คำสำคัญ	พฤติกรรม การเรียนรู้			แนวทาง การประเมิน	เนื้อหา	วิธีการและ เครื่องมือ
		K	A	P			
							วิธีการ เครื่องมือ
							วิธีการ เครื่องมือ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสู่การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
สำหรับโรงเรียนจัดการเรียนรวม

แบบวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสู่การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)
ปีการศึกษา.....

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ระดับชั้น.....
ประเภทความพิการ.....
โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

กลุ่มสาระ การเรียนรู้/ สาระที่	มาตรฐานการ เรียนรู้	ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน ชั้น ป.3	รายละเอียดการปรับ ตัวชี้วัด เพื่อนำไปวาง แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)
ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)
ตำแหน่ง.....

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
(Individualized Education Program : IEP)

๑๖๖

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
(Individualized Education Program: IEP)

ชื่อสถานศึกษา.....ระดับชั้น.....สังกัด.....
เริ่มใช้แผนวันที่.....สิ้นสุดแผนวันที่.....

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-ชื่อสกุล..... เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
เลขประจำตัวประชาชน ☐-☐☐☐☐-☐☐☐☐☐-☐☐☐
การจัดทะเบียนคนพิการ ☐ ไม่จัด ☐ ยังไม่จัด ☐ จัดแล้ว
วัน/เดือน/ปีเกิด.....อายุ.....ปี.....เดือน ศาสนา.....
ประเภทความพิการ.....ลักษณะความพิการ.....
ชื่อ-ชื่อสกุลบิดา.....
ชื่อ-ชื่อสกุลมารดา.....
ชื่อ-ชื่อสกุลผู้ปกครอง.....เกี่ยวข้องเป็น.....
ที่อยู่ผู้ปกครองที่ติดต่อได้บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์เคลื่อนที่.....
โทรสาร.....e-mail address.....

๒. ข้อมูลด้านการแพทย์ หรือ ด้านสุขภาพ

- ☐ โรคประจำตัว (ระบุ)
- ☐ ประวัติการแพ้ยา (ระบุ)
- ☐ โรคภูมิแพ้ (ระบุ)
- ☐ ข้อจำกัดอื่นๆ (ระบุ)
- ☐ ผลการตรวจทางการแพทย์ (ระบุ)

๓. ข้อมูลด้านการศึกษา

- ☐ ไม่เคยได้รับการศึกษา/บริการทางการศึกษา
- ☐ เคยได้รับการศึกษา/บริการทางการศึกษา
- ☐ ศูนย์การศึกษาพิเศษระดับ..... พ.ศ.
- ☐ โรงเรียนเฉพาะความพิการระดับ..... พ.ศ.
- ☐ โรงเรียนเรียนร่วมระดับ..... พ.ศ.
- ☐ การศึกษาด้านอาชีพ.....ระดับ..... พ.ศ.
- ☐ การศึกษานอกระบบ.....ระดับ..... พ.ศ.
- ☐ การศึกษาตามอัธยาศัย.....ระดับ..... พ.ศ.
- ☐ อื่นๆ.....ระดับ..... พ.ศ.

๔. ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น

.....

.....

.....

.....

๗. คณะกรรมการจัดทำแผน

ชื่อ	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๗.๑	ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้แทน	
๗.๒	บิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลคนพิการ	
๗.๓	ครูประจำชั้น หรือครูแนะแนว หรือครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่ รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมาย	
๗.๔		
๗.๕		

ประชุมวันที่ เดือน พ.ศ.

๘. ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ฉบับนี้

ข้าพเจ้า ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

ลงชื่อ.....

(.....)

บิดา / มารดา / ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan :IIP)

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)

ชื่อ-ชื่อสกุล ระดับชั้น

.....

ประเภทความพิการ

ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบ

.....

สาระการเรียนรู้..... เรื่อง

.....

เป้าหมายระยะยาว 1 ปี

.....

.....

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น)

.....

.....

.....

เกณฑ์และวิธีประเมินผล

แผนที่..... วันที่ใช้แผน เวลา นาที

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่.....

.....

.....

.....

เนื้อหา

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนการสอน

ชั้นนำ

.....

.....

.....

ชั้นสอน

.....

.....

.....

.....

ชั้นสรุป

.....

.....

.....

.....

สื่อ/อุปกรณ์/สิ่งอำนวยความสะดวก/บริการ

.....

.....

.....

.....

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการ

.....

.....

2. เครื่องมือ

.....

.....

3. เกณฑ์การผ่าน

.....

.....

การเสริมแรง

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง

ความคิดเห็นของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง

แบบบันทึกหลังการสอน

ชื่อ-ชื่อสกุล ระดับชั้น.....

ประเภทความพิการ

ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบ

สาระการเรียนรู้.....เรื่อง.....

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น)

.....

.....

วัน เดือน ปี	ผลการสอน	ระดับคุณภาพการเรียนรู้				
		1	2	3	4	5

ระดับคุณภาพการเรียนรู้

- ☐ ๑ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๐ - ๔๙ การแปลความหมาย ไม่ผ่าน
- ☐ ๒ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๕๐ - ๕๙ การแปลความหมาย ปรับปรุง
- ☐ ๓ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๖๐ - ๖๙ การแปลความหมาย พอใช้
- ☐ ๔ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๗๐ - ๗๙ การแปลความหมาย ดี
- ☐ ๕ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป การแปลความหมาย ดีเยี่ยม

ลงชื่อ

(.....)

ครูผู้สอน

แบบบันทึกผลการประเมินตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ชื่อ-ชื่อสกุล ระดับชั้น.....

ประเภทความพิการ

ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบ

สาระการเรียนรู้..... เรื่อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น)

.....

.....

ลำดับ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ผลการทดสอบ		
		คะแนน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
ร้อยละของการผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม(เป้าหมายระยะสั้น)				
ระดับคุณภาพ				

ระดับคุณภาพการเรียนรู้

- ☐ ๑ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๐ - ๔๙ การแปลความหมาย ไม่ผ่าน
- ☐ ๒ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๕๐ - ๕๙ การแปลความหมาย ปรับปรุง
- ☐ ๓ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๖๐ - ๖๙ การแปลความหมาย พอใช้
- ☐ ๔ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๗๐ - ๗๙ การแปลความหมาย ดี
- ☐ ๕ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป การแปลความหมาย ดีเยี่ยม

ลงชื่อ

(.....)

ครูผู้สอน

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

บันทึกการสังเกต ครั้งที่.....

ชื่อ – สกุลนักเรียน..... โรงเรียน.....

วันที่..... เดือน พ.ศ. เวลา น.

สถานที่สังเกต.....

สาระการเรียนรู้.....

เรื่อง.....

พฤติกรรมที่แสดงออก

.....

.....

.....

การตีความหมายของพฤติกรรม

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของผู้สังเกตในการให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือ

.....

.....

.....

สรุปผลการสังเกต

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สังเกต

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

แบบคำขอล้างอำนาจความสะทวัก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
(คป.01)

௧௭

คป. ๐๑

สำหรับคนพิการ / ผู้ปกครอง

แบบคำขอล้างอำนาจความสละสิทธิ์ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

เรียน ประธานคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา/ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ

ข้าพเจ้า (นาย / นาง / นางสาว)

☐ คนพิการ ☐ ผู้ปกครองของ (เด็กชาย/เด็กหญิง/นาย/นาง/นางสาว).....

เลขประจำตัวประชาชน - - มีความประสงค์จะขอรับเงินอุดหนุน
/ ขอยืม ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ
และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามลำดับความสำคัญดังนี้

๑. รหัส ชื่อรายการ/ซื้อสินค้า จำนวนเงิน บาท

๒. รหัส ชื่อรายการ/ซื้อสินค้า จำนวนเงิน บาท

๓. รหัส ชื่อรายการ/ซื้อสินค้า จำนวนเงิน บาท

๔. รหัส ชื่อรายการ/ซื้อสินค้า จำนวนเงิน บาท

๕. รหัส ชื่อรายการ/ซื้อสินค้า จำนวนเงิน บาท

๖. รหัส ชื่อรายการ/ซื้อสินค้า จำนวนเงิน บาท

รวมเป็นเงิน บาท (.....)

ข้าพเจ้าได้แนบแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และเอกสารหลักฐานอื่นๆมาเพื่อประกอบการพิจารณา
ด้วยแล้ว

ลงชื่อ คนพิการ / ผู้ปกครอง

()

..... /

หมายเหตุ : คนพิการที่สามารถลงมือถือ พิมพ์ลายนิ้วมือ นิ้วเท้า หรือแกงได้ ได้ ต้องศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป

สำหรับสถานศึกษา

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....ตำแหน่ง

สถานศึกษา.....ได้ตรวจสอบความถูกต้องเอกสาร

หลักฐานของ (เด็กชาย/เด็กหญิง/นาย/นาง/นางสาว)แล้วเห็นว่า

☐ ถูกต้อง ☐ ความเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตั้งชื่อ

()

ตำแหน่ง

...../...../.....

**แบบทะเบียนควบคุมการจ่ายคู่มือสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลือ
อื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ (คป.02)**

**ทะเบียนควบคุมการจ่ายคู่มือสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ
และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ**

ลำดับ ที่	สถานศึกษา.....สังกัด.....จังหวัด.....	ชื่อ – สกุลคนพิการ	คู่มือ เลขที่ ถึงเลขที่	มูลค่ารวม ของจำนวน เงิน	ลายมือชื่อ ของผู้รับคู่มือ	วัน เดือน ปี ที่รับคู่มือ	หมายเหตุ

มอบให้คนพิการ/ ผู้ปกครองแล้วรวม.....ฉบับ คงเหลือ.....ฉบับ (ให้ระบุสาเหตุไว้ในช่องหมายเหตุ)

.....
(.....)
ผู้ดำเนินการ
...../...../.....

.....
(.....)
ผู้บริหารสถานศึกษา
...../...../.....

แบบรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ (คป.04)

แบบรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ

.....

อาศัยความตามประกาศคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ การรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชื่อสถานศึกษา)
ขอรับรองว่าบุคคลดังต่อไปนี้ ได้ผ่านเกณฑ์และวิธีการคัดกรองว่าเป็นคนพิการตามประเภท ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....
2. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....
3. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....
4. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....
5. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....
6. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....
7. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....
8. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....
9. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....
10. ชื่อ - สกุลประเภทของคนพิการ.....

ลงชื่อ

(.....)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

หรือประธานกรรมการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด.....

(ชื่อสถานศึกษา)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ตัวอย่างหนังสือราชการเพื่อส่งเอกสารหลักฐานขอรับคุปอง

๘๕

สำหรับสถานศึกษา

ที่ ศธ.

ระบุชื่อสถานศึกษา

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอส่งเอกสารหลักฐานเพื่อขอยืมสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อทางการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารหลักฐานเพื่อขอยืมฯ จำนวน ชุด

ตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๐ หมวด ๓ ข้อ ๑๑ ระบุให้สถานศึกษาดูแลตรวจสอบความถูกต้องและส่งคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษนั้น

บัดนี้ (ระบุชื่อสถานศึกษา)ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งเอกสารหลักฐาน (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) เพื่อให้ท่านได้ดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ตำแหน่ง

(ระบุชื่อ สถานศึกษา).....

โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

**ใบสมัครเพื่อเป็นหน่วยบริการตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ
ให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือ
อื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ (คป.๑๐)**

๕๕

กป. ๑๐

ใบสมัคร

สำหรับสถานศึกษา/สถานบริการหรือประกอบการ

เพื่อเป็นหน่วยบริการตามกฎหมายกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ
และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐

.....

ชื่อ(สถานศึกษา/สถานบริการหรือประกอบการ).....อยู่เลขที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail :

เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....ขอสมัครเป็นหน่วยบริการตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์
และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐
ประเภท

- ☐ บัญชี ข (สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา)

เอกสารหลักฐาน

- ☐ สำเนาใบประกาศหรือใบอนุญาตจัดตั้งสถานศึกษา/สถานบริการหรือประกอบการ
- ☐ แผนผังที่ตั้งสถานศึกษา/สถานบริการหรือประกอบการ
- ☐ บัญชีชื่ออมรทรัพย์ธนาคารกรุงไทย ชื่อบัญชี.....ประเภทบัญชี.....
สาขา..... เลขที่บัญชี.....
- ☐ รายการสินค้าที่จะให้บริการตามกฎหมายกระทรวง / แคตตาล็อก ดังตารางที่แนบมาพร้อมนี้
- ☐ หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

- ☐ บัญชี ก (บริการ)

เอกสารหลักฐาน

- ☐ สำเนาใบประกาศหรือใบอนุญาตจัดตั้งสถานศึกษา/สถานบริการหรือประกอบการ
- ☐ แผนผังที่ตั้งสถานศึกษา/สถานบริการหรือประกอบการ
- ☐ บัญชีชื่ออมรทรัพย์ธนาคารกรุงไทย ชื่อบัญชี.....ประเภทบัญชี.....
สาขา..... เลขที่บัญชี.....
- ☐ หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

พร้อมนี้ได้ส่งตัวอย่างลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจเบิกจ่ายคือ

๑.ลงชื่อ.....

(.....)

๒.ลงชื่อ.....

(.....)

๓.ลงชื่อ.....

(.....)

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง... (ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน)...

...../...../.....

**ใบสมัครเพื่อเป็นผู้ให้บริการตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ
ให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือ
อื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550 (คป.13)**

คป. ๑๓

สำหรับผู้ให้บริการ

ใบสมัคร

เพื่อเป็นผู้ให้บริการตามกฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ
และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. ข้อมูลบุคคล

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน ☐ - ☐☐☐☐ - ☐☐☐☐ - ☐☐ - ☐ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี

ที่อยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์เคลื่อนที่.....

E-mail:

๒. ข้อมูลการศึกษา

การศึกษาระดับ.....วุฒิ.....วิชาเอก.....

การศึกษาระดับ.....วุฒิ.....วิชาเอก.....

การศึกษาระดับ.....วุฒิ.....วิชาเอก.....

๓. ประสบการณ์การด้านการปฏิบัติงาน / การปฏิบัติงานด้านคนพิการ

(๑) พ.ศ.....ถึง พ.ศ..... สถานที่ทำงาน.....หน้าที่.....

(๒) พ.ศ.....ถึง พ.ศ..... สถานที่ทำงาน.....หน้าที่.....

๔. มีความประสงค์จะให้บริการ

(๑) รหัส.....รายการ.....

(๒) รหัส.....รายการ.....

(๓) รหัส.....รายการ.....

(๔) รหัส.....รายการ.....

๕. ข้าพเจ้าได้รับทราบคุณสมบัติตามคู่มือรายการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

และอยู่ในสังกัดของ.....(สถานศึกษา/สถานบริการหรือประกอบการ).....เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์เคลื่อนที่.....E-mail :

๖. เอกสารหลักฐาน

☐ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ

☐ สำเนาวุฒิการศึกษา ☐ สำเนาใบประกอบวิชาชีพ

☐ สำเนาเอกสาร/หลักฐานการอบรมเกี่ยวกับการให้บริการคนพิการ

☐ หนังสือรับรองประสบการณ์ปฏิบัติงาน ☐ อื่นๆ

ขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

...../...../.....

ขอรับรองว่าผู้สมัครสังกัดตามข้อ ๕ จริง
และมีความสามารถเป็นผู้ให้บริการตามแจ้งได้

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....(ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน)

...../...../.....

**แบบคำขอรับเงินการให้บริการของผู้ให้บริการตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์
และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ
และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550 (คป.14)**

๗๖)

คป. ๑๔

สำหรับผู้ให้บริการ

แบบคำขอรับเงินการให้บริการ

เขียนที่.....

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอรับเงินการให้บริการ

เรียน หัวหน้าหน่วยบริการ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือ / บันทึกการให้บริการ จำนวน.....ฉบับ
 ๒. สำเนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จำนวน.....ฉบับ
 (กรณีเบิกเงินข้ามจังหวัด)

ข้าพเจ้ารหัสประจำตัวผู้ให้บริการ.....
 ได้ดำเนินการให้บริการแล้วตามเอกสารหลักฐาน ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย รวมเป็นจำนวนเงินบาท
 (.....ตัวอักษร.....)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้บริการ

แบบปรับบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

แบบปรับบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ครั้งที่..... ปีการศึกษา 2562

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ชื่อ-ชื่อสกุล ระดับชั้น

.....

ประเภทความพิการ

ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบ

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เป้าหมายระยะยาว 1 ปี ตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	เป้าหมายระยะสั้น/ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ผลการประเมิน		รายละเอียดการปรับ และแก้ไข
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เป้าหมายระยะยาว 1 ปี ตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	เป้าหมายระยะสั้น/ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ผลการประเมิน		รายละเอียดการปรับ และแก้ไข
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการ

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้บริหารสถานศึกษา

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบสรุปการประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

แบบปรับบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ปีการศึกษา 2562

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ชื่อ-ชื่อสกุล ระดับชั้น

ประเภทความพิการ

ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้	เป้าหมายระยะยาว 1 ปี ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	สรุปผลการจัดการศึกษา		
		จำนวน จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม ทั้งหมด (ข้อ)	จำนวน จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม ที่ผ่าน (ข้อ)	จำนวน จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม ที่ไม่ผ่าน (ข้อ)
รวมจำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผ่าน			11	
จำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผ่านคิดเป็นร้อยละ			91.67	
ระดับคุณภาพมาตรฐานด้านผู้เรียน			5	

ระดับคุณภาพการเรียนรู้

☐	๑ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ	๐ - ๔๙	การแปลความหมาย ไม่ผ่าน
☐	๒ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ	๕๐ - ๕๙	การแปลความหมาย
	ปรับปรุง		
☐	๓ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ	๖๐ - ๖๙	การแปลความหมาย
	พอใช้		
☐	๔ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ	๗๐ - ๗๙	การแปลความหมาย
	ดี		
☐	๕ หมายถึง ผู้เรียนทำได้ถูกต้องร้อยละ	๘๐ ขึ้นไป	การแปลความหมาย
	ดีเยี่ยม		

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้บริหารสถานศึกษา

(.....)

ตำแหน่ง.....

แผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individual Transition Plan: ITP)

แผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individual Transition Plan)

ชื่อสถานศึกษา.....

ชื่อบุคคลพิการ.....

ประเภทความพิการ.....

ภาพถ่ายนักเรียน
ปัจจุบัน

ผู้รับผิดชอบ

1. ชื่อผู้ปกครอง.....
2. ชื่อครูประจำชั้น.....
3. ชื่อผู้รับผิดชอบงานเปลี่ยนผ่าน.....

โรงเรียน.....อำเภอ..... จังหวัด.....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา..... เขต.....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อมูลประวัติส่วนบุคคล

ของ.....อายุปี ^{ชั้น}.....
วันที่บันทึกข้อมูล วันที่

เหตุการณ์สำคัญๆในช่วงชีวิตของผู้เรียน

[illegible]

ให้บันทึกเริ่มจากแรกเกิด (สิ่งที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก เหตุการณ์ต่างๆ ที่สำคัญ อาจกระทบต่อ พัฒนาการ และการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ได้รับอุบัติเหตุ พ่อแม่แยกทางกัน เข้าพบแพทย์เพื่อตรวจ วินิจฉัยความพิการ เข้าเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษ ชีวิตปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค ความสำเร็จที่เกิดขึ้น)

ความฝัน ความหวัง และความกลัว

ของ..... ปี ชั้น.....

วันที่บันทึกข้อมูล วันที่

ความฝันของนักเรียน

.....
.....
.....

ความหวังของผู้ปกครอง

.....
.....
.....

ความกลัว

ของผู้เรียน

.....
.....

ของผู้ปกครอง

.....
.....

สิ่งที่ชอบ / สิ่งที่ไม่ชอบ / จุดเด่น / จุดด้อย

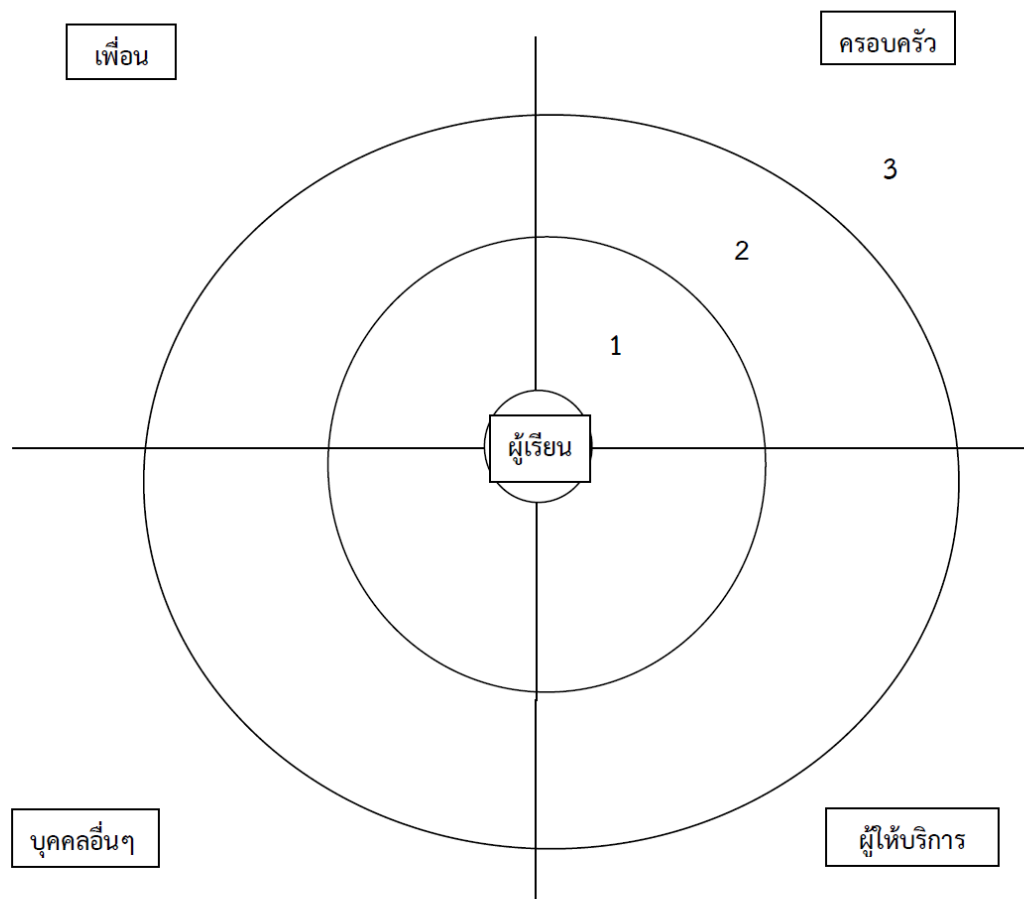
ของ..... อายุปี ^{ชั้น}.....

วันที่บันทึกข้อมูล วันที่

<u>สิ่งที่ชอบ</u> 	<u>สิ่งที่ไม่ชอบ</u>
<u>จุดเด่น</u> 	<u>จุดด้อย</u>

สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น (Relationship)

ชื่ออายุ ปีชั้น.....
วันที่บันทึกข้อมูล วันที่

บุคคลที่อยู่ในวงกลมที่ 1 คือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดซึ่งเป็นบุคคลที่นักเรียนพบทุกวัน หรือ บุคคลที่ผู้เรียนสามารถพูดคุย สนทนาสนมมากที่สุด

บุคคลที่อยู่ในวงกลมที่ 2 คือบุคคลที่นักเรียนเข้าไปร่วมกิจกรรมด้วยเป็นประจำแต่ไม่ได้มีการปฏิสัมพันธ์กันมากเท่ากับกลุ่มแรก

บุคคลที่อยู่รอบนอกวงกลม (หมายเลข 3) คือ บุคคลที่นักเรียนรู้จักและมีความหมายกับนักเรียน แต่บุคคลนั้นไม่ได้มีการติดต่อกับผู้เรียนเป็นประจำ

สถานที่ที่นักเรียนพักอาศัยและรับบริการ (Places)

ชื่ออายุปี ชั้น.....
วันที่บันทึกข้อมูล วันที่

สถานที่สำคัญภายในชุมชน

สถานที่รับบริการ

แบบดำเนินการบริการเปลี่ยนผ่าน (Transition)

ชื่อสถานศึกษา.....

เด็กชาย/เด็กหญิง.....อายุปี

ประเภทความพิการ มีพัฒนาการตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

สรุปผลการดำเนินการบริการเปลี่ยนผ่าน (Transition)
(ให้สรุปผลการพัฒนาผู้เรียนตามวิธีดำเนินการที่ได้วางแผนไว้และผลสัมฤทธิ์บรรลุตามตัวชี้วัดหรือไม่อย่างไร)

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรคที่พบ (ระบุ)

.....

.....

.....

แนวทางการดำเนินการในปีการศึกษาต่อไป (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....คณะกรรมาการ	ลงชื่อ.....คณะกรรมาการ	ลงชื่อ.....คณะกรรมาการ
(.....)	(.....)	(.....)
...../...../.....	/...../.....	/...../.....

